

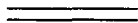
SUOMEN VIRALLINEN TILASTO

III

MAATALOUS

25

MAANVILJELYS JA KARJANHOITO
VUONNA 1928

HELSINKI 1929
VALTIONEUVOSTON KIRJAPAINO

Sisällys:

Tekstiä:

Johdanto.

<i>Pelto- ja niittyala sekä niiden käyttö.</i>	Siv.
Pinta-ala	5
Peltoala ja sen käyttö	5
Viljelyksessä oleva kaski	10
Luonnonniityn ala ja sen käyttö	10
Luonnonniitty ja peltoala	11

Kylvö, sato ja kulutus.

Kylvömäärät	11
Sääsuhteet	12
Kasvillisuuden kehitys	16
Satomäärät	19
Sato rehuyksikköinä	21
Sadon raha-arvo	23
Kulutus	24

Kotieläimet.

Kotieläinten luku	25
Kotieläimet vuosina 1921—1928	27
Kotieläimet ja väkiluku	29
Kotieläimet ja peltoala	30

Meijeriliike.

Meijerien luku ja niiden omistajat	31
Meijerien käyttövoima	32
Meijerien tuotanto	33
Meijerien työntekijäin ja työpäivien luku	37

Maataloustyöväen saanti ja palkkaehdot.

Maataloustyöväen saanti	39
Maataloustyöväen palkat	40

<i>Traduction des en-têtes des tableaux</i>	49
---	----

Taululiitteitä:

Taululiite N:o 1. Peltoala ja sato vuonna 1928:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	2
b) Maanviljelysseurojen piireissä	10

	Siv.
Taululiite N:o 2. Luonnonniitty ja niittyheinän sato vuonna 1928:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	14
b) Maanviljelysseurojen piireissä	15
Taululiite N:o 3. Kotieläimet vuonna 1928:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	16
b) Maanviljelysseurojen piireissä	20
Taululiite N:o 4. Meijerien luku, omistajat, käyttövoima ja tuotanto vuonna 1928:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	22
b) Maanviljelysseurojen piireissä	24
Taululiite N:o 5. Meijerien henkilökunta vuonna 1928:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	26
b) Maanviljelysseurojen piireissä	30
Taululiite N:o 6. Maanviljelystyöväen palkat vuonna 1928:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	32
b) Maanviljelysseurojen piireissä	36

Johdanto.

Vuoden 1928 tilaston ensiaineiston keruuseen ja käyttölyyn nähden on menettelytapa ollut samallinen kuin lähinnä edellisinä vuosina, josta tarkempi selonteko on annettu 1921 vuoden vuosijulkaisussa, jonka tähden tässä vain viitattakoon siihen, mitä mainitun julkaisun johdannossa on esitetty. — Esillä olevassa julkaisussa on sopivissa kohdissa esitetty, paitsi lähinnä edellisen vuoden oloja, myöskin jälkikatsauksia vuosien 1921—25 oloihin, joita on valaistu keskimääräluvuin.

Pelto- ja niittyala sekä niiden käyttö.

Pinta-ala. Valtakunnan maalaiskuntain pinta-ala (ilman vesistöjä) oli, tiluslajien mukaan jaettuna, vuosina 1927 ja 1928 sekä keskim. vv. 1921—25 seuraava, hehtaareissa:

	v. 1928	v. 1927	Lisäys (+) tai vähennys (-) v. 1927—28	%	vv. 1921—25 keskim.	Muutokset verrattuna alaan v. 1920, %
Peltoa	2,176,966	2,160,072	+ 16,894	+ 0.8	2,098,444	+ 4.1
Luonn. niitt.	506,303	524,933	— 18,630	— 3.5	543,711	— 6.3
Muuta alaa .	31,659,431	31,657,695	+ 1,736	+ 0.1	30,637,301	+ 0.02
Yhteensä	34,342,700	34,342,700	—	—	33,279,456	+ 0.2

Peltoala ja sen käyttö. Peltoala jakaantui valtakunnassa eri läänien kesken seuraavasti:

Lääni tai maakunta	v. 1928 Ha	v. 1927 Ha	Lisäys (+) tai vähennys (-) v. 1927—28 Ha	%	vv. 1921—25 keskim.	Muutokset verrattuna alaan v. 1920, %
Uudenmaan	260,794	260,668	+ 126	+ (0.0)	256,963	+ 2.9
Turun ja Porin . .	459,544	456,143	+ 3,401	+ 0.7	441,732	+ 2.8
Ahvenanmaan . .	12,087	12,189	— 102	— 0.8	11,449	+ 1.5
Hämeen	279,729	277,523	+ 2,206	+ 0.8	270,273	+ 3.3
Viipurin	281,442	275,812	+ 5,630	+ 2.0	261,357	+ 6.7
Mikkelin	114,424	112,609	+ 1,815	+ 1.6	109,927	+ 3.8
Kuopion	159,392	158,238	+ 1,154	+ 0.7	154,097	+ 7.9
Vaasan	455,213	454,430	+ 783	+ 0.2	445,707	+ 2.6
Oulun	154,341	152,460	+ 1,881	+ 1.2	146,939	+ 9.0
Yhteensä	2,176,966	2,160,072	+ 16,894	+ 0.8	2,098,444	+ 4.1

Valtakunnassa oli peltoala niinmuodoin v. 1928 lisääntynyt 16,894 ha:lla, mikä vastaa 0.8 % vuoden 1927 peltoalasta. Suhteellisesti suurin oli peltoalan lisäys Viipurin (2.0 %), Mikkelin (1.6 %) ja Oulun (1.2 %) lääneissä ja sitä lähinnä Hämeen (0.8 %) läänissä sekä Turun-Porin ja Kuopion lääneissä (0.7 %).

Eri läänien maalaiskuntien pinta-alasta oli pellon osuus v. 1928: Uudenmaan läänissä 23.1 %, Turun ja Porin läänissä 21.2 %, Ahvenanmaalla 8.5 %, Hämeen läänissä 16.1 %, Viipurin läänissä 9.0 %, Mikkelin läänissä 6.9 %, Kuopion läänissä 4.4 %, Vaasan läänissä 11.9 % ja Oulun läänissä 0.9 %. Vastaava prosenttiluku valtakunnalle oli, jos Petsamon alue otetaan lukuun, 6.4.

Peltoala valtakunnassa jakautui käyttönsä mukaan koko maassa seuraavalla tavalla, hehtaaria:

	v. 1928	%	v. 1927	%	Lisäys (+) tai vähen- mys (-) v. 1927-28	%	Pelto-ala v. 1921-25 keskim.	%	Muutokset v. 1921-25 v. 1920 alaan v. 1920, %
Syysvehnä	10,560	0.5	10,942	0.5	— 382	— 3.5	8,652	0.4	+ 60.1
Kevätvehnä	7,971	0.4	6,976	0.3	+ 995	+ 14.3	5,832	0.3	+ 74.2
Ruis	222,405	10.2	229,415	10.6	— 7,010	— 3.1	234,006	11.2	+ 0.5
Ohra	110,093	5.1	108,047	5.0	+ 2,046	+ 1.9	110,558	5.3	— 4.7
Kaura	461,175	21.2	449,912	20.8	+ 11,263	+ 2.5	428,256	20.4	+ 8.4
Sekuli	11,979	0.5	10,647	0.5	+ 1,332	+ 12.5	10,062	0.5	+ 18.5
Herne, papu ja virna	11,974	0.5	12,208	0.6	— 234	— 1.9	11,685	0.5	+ 11.4
Yht. viljakasv.	836,157	38.4	828,147	38.3	+ 8,010	+ 1.0	809,051	38.6	+ 4.9
Peruna	69,675	3.2	70,538	3.3	— 863	— 1.2	67,471	3.2	— 5.3
Rehunauris	21,156	1.0	18,488	0.8	+ 2,668	+ 14.4	14,535	0.7	+ 73.4
Muut juurikasvit.	6,623	0.3	6,058	0.3	+ 565	+ 9.3	4,663	0.2	+ 26.0
Yht. perunalla ja juurikasveilla	97,454	4.5	95,084	4.4	+ 2,370	+ 2.5	86,669	4.1	+ 4.0
Vihantarehu	15,761	0.7	16,503	0.8	— 742	— 4.5	14,186	0.7	+ 116.1
Heinää siemeneksi	24,341	1.1	21,649	1.0	+ 2,692	+ 12.4	17,935	0.8	+ 49.1
Heinää rehuksi ..	866,193	39.8	863,488	40.0	+ 2,705	+ 0.3	824,285	39.3	+ 1.7
Laitumena	133,479	6.2	125,476	5.8	+ 8,003	+ 6.4	121,536	5.8	+ 20.3
Yht. vihantareh. ja heinällä	1,039,774	47.8	1,027,116	47.6	+ 12,658	+ 1.2	977,942	46.6	+ 5.2
Pellava ja hamppu	5,495	0.2	5,396	0.2	+ 99	+ 1.8	5,974	0.3	— 7.7
Täyskesanto	185,085	8.5	191,997	8.9	— 6,912	— 3.6	203,655	9.7	+ 0.8
Muu peltoala	13,001	0.6	12,332	0.6	+ 669	+ 5.4	15,153	0.7	— 31.6
Yht. peltoa	2,176,966	100.0	2,160,072	100.0	+ 16,894	+ 0.8	2,098,444	100.0	+ 4.1

Valtakunnan peltoalasta oli niinmuodoin korsi- y. m. viljakasvien hallussa v. 1928 kaikkiaan 38.4 %, perunan ja juurikasvien hallussa 4.5 %, heinäkasvien ja vihantarehun hallussa 47.8 %, pellavan ja hampun hallussa 0.2 %, täyskesantona 8.5 % ja muuna peltoalana 0.6 %. — Kokonaisuudessaan oli viljakasvien ala lisääntynyt 8,010 ha:lla eli 1.0 %-lla. Rukiin ala vähentyi 7,010 ha:lla eli 3.1 %. Ohran ala lisääntyi 2,046 ha:lla ja kauran ala lisääntyi 11,263 ha:lla; vehnäalassa oli lisäystä 613 ha eli 10.8 %. Perunan ja juurikasvien yhteinen ala lisääntyi 2.5 %-lla. Heinällä y. m. sekä laitumena oleva kokoala oli lisääntynyt 1.2 %-lla. Pellavaa ja hampua kasvava ala oli lisääntynyt 1.8 %-lla, täyskesannon ala vähentynyt 3.6 %-lla ja »muu peltoala» lisääntynyt 5.4 %-lla.

Mitä eri kasvien viljelykseen tulee, oli v. 1928 *vehnän*viljelyksen ala 18,531 ha eli 0.9 % koko peltoalasta. Vehnästä oli $\frac{4}{10}$ (43.0 %) kevätvehnää, jota viljeltiin syysvehnään verraten enimmin valtakunnan itä- ja keskiosissa sekä Ahvenanmaalla. Syysvehnää viljellään etupäässä Etelä- ja Lounais-Suomessa.

Rukiin yhteenlaskettu peltoala oli 222,405 ha eli 10.2 % valtakunnan peltoalasta. Ruispellon osuus koko pellostosta on suhteellisesti suurin Mikkelin läänissä (18.3 %) ja sitä lähinnä Kuopion läänissä (12.7 %); suhteellisesti pienin se on Vaasan (8.1 %) läänissä ja Ahvenanmaalla (8.3 %).

Ohraa kasvava ala valtakunnassa oli 110,093 ha eli 5.1 % koko peltoalasta. Maan pohjois- ja keskiosissa sen viljelys on tuntuvasti yleisempi kuin muissa osissa. Suhteellisesti suurin osa ohrapellostosta oli Oulun läänissä (14.9 %); sitä seurasivat ohrapellon laajuuden puolesta Kuopion (7.6 %) ja Vaasan (5.6 %) läänit. Suhteellisesti pienin oli ohrapellon osuus Ahvenanmaalla (1.2 %) ja Uudenmaan läänissä (2.4 %).

Kauran viljelyksessä oli 461,175 ha, joka vastasi 21.2 % koko peltoalasta. Suurin oli kaurapellon osuus Mikkelin (25.8 %) ja Turun-Porin (25.1 %) läänissä, joita lähinnä seurasi Hämeen lääni (23.8 %); pienin oli kaurapello Oulun (10.9 %) ja Vaasan (16.4 %) lääneissä.

Sekulia kasvava ala oli yhteensä 11,979 ha, mikä vastasi 0.5 % maan koko peltoalasta. Sekulia viljeltiin enimmin Ahvenanmaalla (1.2 %) sekä Uudenmaan (1.0 %) ja Kuopion (0.7 %) lääneissä, vähimmin Mikkelin (0.3 %) sekä Vaasan ja Oulun (0.4 %) lääneissä. Sekulista oli 5,266 ha korsiviljasekulia ja 6,713 ha korsi-palkoviljasekulia.

Hernettä ja papua sekä virnaa viljellään enimmin lounaisosassa maata, ja oli niiden viljelysala Ahvenanmaalla 1.8 %, Uudenmaan läänissä 1.2 % ja Turun-Porin läänissä 1.0 % näiden läänien koko peltoalasta. Koko maassa oli herneen ja pavun sekä virnan viljelyksessä 11,974 ha eli 0.5 % koko peltoalasta.

Perunan viljelyksen suhteellisen laajuuden puolesta, jonka koko ala valtakunnassa oli 69,675 ha eli 3.2 % koko peltoalasta, olivat ensi sijalla Kuopion ja Mikkelin läänit 5.3 %:lla; niitä seurasi lähinnä Ahvenanmaa 3.9 %:lla, Oulun lääni 3.7 %:lla ja Uudenmaan lääni 3.5 %:lla. Pienin oli puheenalainen peltoala Vaasan (2.5 %), Turun ja Porin sekä Hämeen (2.6 %) lääneissä.

Rehunaurista, jonka koko viljelysala oli 21,156 ha eli 1.0 % koko peltoalasta, viljeltiin suhteellisesti enimmin Ahvenanmaalla (1.7 %), Kuopion ja Vaasan (1.3 %) lääneissä sekä Mikkelin (1.2 %) läänissä. — *Muita juurikasveja*, joiden yhteenlaskettu ala oli 6,623 ha eli 0.3 % koko peltoalasta, viljeltiin enimmin Uudenmaan läänissä (0.7 %).

Vihantarehun ala oli maassa yhteensä 15,761 ha eli 0.7 %. Suurin oli sen viljelysala Mikkelin (1.7 %) ja Uudenmaan (1.2 %) lääneissä ja sitä lähinnä Kuopion ja Hämeen lääneissä, 0.7 %.

Heinäsiementä korjattiin 24,341 ha:n suuruiselta alalta, joka vastasi 1.1 % maan peltoalasta. Suhteellisesti laajin sen ala oli Vaasan läänissä (1.7 %), ja sitä lähinnä Ahvenanmaan maakunnassa sekä Turun-Porin läänissä (1.3 %) ja Uudenmaan (1.2 %) läänissä. — *Rehuksi* korjatun *peltoheinän* yhteenlaskettu ala teki 866,193 ha, vastaten 39.8 % peltoalasta. Suhteellisesti suurin oli mairittu ala Oulun läänissä, tehden 47.6 % tämän läänin koko alasta. Lähinnä sitä seurasi Ahvenanmaa 46.1 %:lla; pienin oli rehusatoala Mikkelin läänissä, 27.1 %, ja Turun-Porin läänissä, 33.4 %. — *Nurmilaitumen* ala, joka nousi koko maassa 133,479 ha:iin eli 6.2 %:iin, oli suhteellisesti suurin Vaasan (10.2 %) ja Turun-Porin (9.5 %) lääneissä sekä pienin Mikkelin (0.4 %) ja Kuopion (0.5 %) lääneissä sekä Ahvenanmaalla (1.0 %). — Rehusatoala ja nurmilaidun yhteenlaskettuina olivat 46.0 % valtakunnan peltoalasta, ja eri lääneissä oli vastaava suhdeluku seuraava; Uudenmaan läänissä 45.3 %, Turun-Porin läänissä 42.9 %, Ahvenanmaalla 47.1 %, Hämeen läänissä 44.8 %, Viipurin läänissä 43.1 %, Mikkelin läänissä 27.5 %, Kuopion läänissä 41.6 %, Vaasan läänissä 55.5 % ja Oulun läänissä 52.8 %.

Pellavan ja hampun viljelyksessä oleva ala oli kaikkiaan 5,495 ha eli 0.2 % ja oli sen suhteellinen osuus suurin Uudenmaan läänissä, nimittäin 0.4 %; pienin se oli Oulun läänissä 0.1 %.

Täyskesannon ala teki yhteensä 185,085 ha, mikä vastasi 8.5 % maan koko peltoalasta. Suhteellisesti suurin se oli Mikkelin läänissä, 14.1 %, jossa rukiinkin ala oli suhteellisesti laajin (18.3 %). Verrattain pieni oli kesannon ala Oulun läänissä, 5.2 %, jossa rukiin ala oli 8.7 %.

Viljelyksessä oleva kaski. Edellä mainitun peltoalan (2,176,966 ha) lisäksi oli v. 1928 viljelyksessä 4,549 ha *kaskea*, josta 3,818 ha rukiilla, 255 ha ohralla, 430 ha kauralla ja 46 ha muilla viljelyskasveilla. Läänien mukaan jakaantui viljelty kaski seuraavalla tavalla, ha:

	Rukiilla.	Ohralla.	Kauralla.	Muulla.	Yhteensä.
Uudenmaan läänissä	3	1	4	2	10
Turun ja Porin läänissä	—	—	—	—	—
Ahvenanmaalla	—	—	—	—	—
Hämeen läänissä	—	—	—	—	—
Viipurin »	2,298	20	30	—	2,348
Mikkelin »	691	30	308	—	1,029
Kuopion »	826	204	86	44	1,160
Vaasan »	—	—	2	—	2
Oulun »	—	—	—	—	—
Koko maa	3,818	255	430	46	4,549

Luonnonniityn ala ja sen käyttö. Luonnonniityn ala sekä se osa siitä, jolta satoa korjattiin v. 1928, oli valtakunnassa ja eri lääneissä niinkuin osoittaa seuraava taulukko, johon on otettu vastaavat tiedot myöskin vuodelta 1927 ja viisivuotisjaksolta 1921—25.

Lääni tai maakunta.	V. 1927.			V. 1928.			Vv. 1921—25 keskim.		
	Luonnonniittyyn koko ala, ha.	Sitää korjattua alaa, ha.	Korjattu ala %:na koko alasta.	Luonnonniittyyn koko ala, ha.	Sitää korjattua alaa, ha.	Korjattu ala %:na koko alasta.	Luonnonniittyyn koko ala, ha.	Sitää korjattua alaa, ha.	Korjattu ala %:na koko alasta.
Uudenmaan	18,608	13,125	70.5	19,066	13,210	69.3	19,740	11,820	59.9
Turun ja Porin ..	30,646	19,272	62.9	29,644	19,112	64.5	30,918	19,033	61.6
Ahvenanmaan ..	2,210	2,012	91.0	2,572	1,714	66.6	2,750	2,319	84.3
Hämeen	18,385	11,034	60.0	16,984	9,366	55.1	20,252	14,338	70.8
Viipurin	58,291	51,992	89.2	54,975	47,514	86.4	62,251	54,024	86.8
Mikkelin	37,925	33,494	88.3	36,488	31,253	85.7	40,686	36,184	88.9
Kuopion	82,122	75,201	91.6	81,438	70,891	87.0	85,535	76,143	89.0
Vaasan	49,822	35,434	71.1	47,178	32,077	68.0	53,112	38,513	72.5
Oulun	226,924	198,435	87.4	217,958	183,683	84.3	228,467	199,542	87.3
Yhteensä	524,933	439,999	83.8	506,303	408,820	80.7	543,711	451,916	83.1

Luonnonniitty vähentyi v:sta 1927 vuoteen 1928 18,630 ha:lla eli 3.5 %:lla, tehden viimeksimainittuna vuonna 506,303 ha. Tämä ala jakaantui eri läänien kesken prosentittain seuraavasti: Oulun läänin osalle tuli 43.0 %, Kuopion läänille 16.1 %, Viipurin läänille 10.9 %, Vaasan läänille 9.3 %, Mikkelin läänille 7.2 %, Turun ja Porin läänille 5.9 %, Uudenmaan läänille 3.8 % Hämeen läänille 3.3 % sekä Ahvenanmaalle 0.5 %.

Koko niittyalasta korjattiin v. 1928 heinää ainoastaan 408,820 ha:lta, mikä vastasi 80.7 % koko alasta. Korjatun alan suhde koko niittyalaan oli melkoisesti erisuuri eri lääneissä, vaihdellen suhde 55.1 %:sta (Hämeen lääni) 87.0 %:iin (Kuopion lääni).

Luonnonniitty ja peltoala suhtautuivat v. 1928 eri lääneissä toisiinsa siten, että 100 peltohehtaaria vastasi seuraava ala luonnonniittyä: Hämeen läänissä 6.1 ha, Turun ja Porin läänissä 6.5 ha, Uudenmaan läänissä 7.3 ha, Vaasan läänissä 10.4 ha, Ahvenanmaalla 21.3 ha, Viipurin läänissä 19.5 ha, Mikkelin läänissä 31.9 ha, Kuopion läänissä 51.1 ha ja Oulun läänissä 141.2 ha. Koko maassa oli vastaava niittyala 23.3 ha.

Kylvö, sato ja kulutus.

Kylvömäärät. Kylvömääriä laskettaissa on käytetty edellisissä vuosikertomuksissa esitettyjä keskikylvömääriä, joten kokonaiskylvömäärät koko maalle olivat v. 1928 ja vv. 1921—25 keskimäärin seuraavat:

	Kylvömäärä ha:lle kg.	Kokonaiskylvö- määrä, desitonnia, v. 1928.	Kokonaiskylvö- määrä, vv. 1921—25 keskim., desitonnia.
Syysvehnän	154	16,262	13,324
Kevätvehnän	185	14,746	10,789
Rukiin	141 ¹⁾	313,591	329,721
Ohran	198	217,984	218,905

¹⁾ Syys- ja kevätruukiille yhteisesti.

	Kylvömäärä ha:lle kg.	Kokonaiskylvö- määrä, desitonnia, v. 1928.	Kokonaiskylvö- määrä, vv. 1921—25 keskim., desitonnia
Kauran	193	890,068	826,535
Sekulin	213	25,515	21,433
Herneen, pavun ja virnan	179	21,433	20,916
Perunan	1,637	1,140,580	1,104,490
Rehunauriin	4	846	581

Ennenkuin tehdään selkoa 1928 vuoden satotuloksista, esitettäköön niihin vaikuttaneista sääsuhteista Meteorologisen keskuslaitoksen kuukausi-katsausten mukaan seuraavaa:

Tammikuun aikana oli lämpötila yleensä 0.5—3° normaalin yläpuolella, vain Ahvenanmaalla normaalin alapuolella. Sademäärän puolesta kuukausi oli maan kaakkoisosissa runsas-, muualla vähäsateinen. Lumen syvyys oli kuukauden lopussa Varsinais-Suomen länsiosissa, Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan rannikolla alle 20 cm, etelärannikolla, Kokemäenjoen alueella, Jyväskylän eteläpuolisessa osassa Kyminvesistön aluetta, Etelä-Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaan rantaseudussa 20—40 cm, muualla yli 40 cm, ollen Karjalan kannaksen sisäosissa, Pohjois-Karjalassa ja paikatellen Koillis-Pohjanmaalla 60—80 cm sekä lumisimmissä itärajan seuduissa yli 80 cm.

Helmikuun lämpötila oli länsirannikolla melkein normaali, mutta suurimassa osassa maata 0.5—1.5° normaalia lämpimämpi. Kuukausi oli vähäsateinen ja sade tuli yleensä lumena, lounaassa ja Keski-Suomessa ajoittain vetenä tai räntänä. Lumen syvyys lisääntyi kuun alkupuoliskolla huomattavasti Keski-Suomessa, muualla vähäisessä määrässä, ja oli kuun lopussa lumirikkaimmissa seuduissa 80—100 cm.

Maaliskuun lämpötila oli suurimmassa osassa Etelä- ja Länsi-Suomea 0—1° tavallista lämpimämpi, muualla enemmän. Kuukausi oli erittäin vähäsateinen; sade tuli enimmäkseen lumena, lounaassa ja Keski-Suomessa oli kuitenkin verrattain yleisiä vesi- tai räntäsateita. Lumipeite aleni kuun lopussa huomattavasti maan lounais- ja etelä-osissa, mutta muutoin olivat sen muutokset vähäiset. Kuun lopussa oli kelirikko lounaassa aina Tamperetta myöten koilliseen päin, länsirannikolla Etelä-Pohjanmaalle saakka ja verrattain yleisesti koko etelärannikolla ja Päijänteen seuduilla.

Huhtikuun lämpötila oli koko maassa 0.3 à 2° normaalin yläpuolella. Ylin lämpötila, joka sattui kuun 27—30 p., oli suurimmassa osassa maata 15—19°, mutta Pohjanmaan rannikolla ja Lapissa vähän alempi, 9—14°. Kuukausi oli Hämeen läänissä runsassateinen, lounaassa melkein normaali sekä muualla, varsinkin idässä ja kaakossa, kuiva. Lumipeite aleni niin, että aukeat maat lounaassa kävivät lumettomiksi ensimmäisten 10 päivän aikana, järviolueen etelä- ja lounaisosissa kuun puolivälissä ja järviolueen itä- ja pohjoisosissa kuun viimeisinä päivinä. Viimeisten 10 p:n aikana loivat joet ja osa pieniä järviä jäänsä

lounaassa, länsirannikolla aina Keski-Pohjanmaata myöten ja suurimmassa osassa Etelä-Suomea.

Toukokuun lämpötila oli länsi- ja keskiosissa hieman normaalin alapuolella, mutta muualla sitä vastoin vähän sen yläpuolella. Ylin lämpötila oli yleensä 17—20° ja alin ylipäänsä —1 à —3°, Oulun läänissä —4 à —6°. Yökylmät aiheuttivat kuun lopussa vahinkoja marjankukille ja oraille siellä täällä eri osissa maata. Sademäärä oli kaakossa liian pieni, mutta muualla suurempi kuin normaalisisä tapauksissa. Suurin oli positiivinen poikkeus maan lounais-osissa. Pohjois-Suomessa satoi ajoittain varsin yleisesti lunta, ja muuallakin maassa oli 9—12 p. takatalvi. Runsaimmin tuli lunta lännessä. Kuun alkupuoliskolla lumet katosivat metsistä järviolueen keski- ja pohjoisosissa ja myöhemmin Pohjois-Suomessa. Pohjois-Suomen joet loivat yleensä jäänsä kuun alkupuoliskolla. Järvet vapautuivat jäistään järviolueen keskiosissa 5—10 p., Oulunjärven seuduilla 15—20 p., Kuusamossa 20—25 p. ja pohjoisempana kuun vaihteessa taikka vasta kesäkuussa.

Kesäkuun lämpötilan keskiarvo oli Lapissa 1°, Oulun ja Kajaanin seuduilla n. 2° ja muualla 2.5—3.5° normaalia alempi. Ylin lämpötila oli yleensä 20—23°; alin oli etelä-, länsi- ja kaakkoisosissa 0 à + 2°, muualla —0 à —4° ja Oulussa jopa —6°, mikä arvo on viimeainitulla paikkakunnalla alin kesäkuussa viimeisten 40 vuoden kuluessa. Halla kävi paikotellen kuukauden 1—8 p:nä sekä myöhemminkin useaan otteeseen, vahingoittaen perunantaimia ja oraita alavilla mailla. — Osassa Lounais- ja Itä-Suomea sademäärän kuukausisumma oli tavallista pienempi, mutta muualla kuukausi oli runsassateinen ja oli koko maassa 150 pros. normaalimäärästä. Kuun 5 ja 6 p. satoi paikotellen Keski- ja Itä-Suomessa lunta tai räntää.

Heinäkuun keskilämpö oli Lapissa 1 à 2° sekä muualla 2 à 3° normaalia alempi ja saavutti Turussa, Suomenlahden rannikolla ja keskiosissa maata absoluuttisen alimman arvonsa viimeisten 40 vuoden kuluessa. Alin lämpötila oli Oulun läänissä 1—4°, lounaisrannikolla 4—5° ja muualla 5—8°. Halloja esiintyi erinäisinä öinä kuun keskivaiheilla ja jälkimäisellä puoliskolla, vahingoittaen paikotellen alavilla mailla perunan lehtiä ja varsia. — Sademäärä oli suurella osalla Lounais-Suomea tavallista pienempi, mutta muualla suurempi kuin normaalitapauksissa; koko maassa oli sademäärä 133 pros. normaalimäärästä. Erittäin suuri oli positiivinen poikkeus Viipurin, Kuopion ja Oulun lääneissä ja sadepäivien luku oli varsin suuri maan itä- ja pohjois-osissa.

Elokuulla keskilämpö oli normaaliarvoihin verrattuna Etelä- ja Länsi-Suomessa 0—1° tavallista alempi mutta Itä- ja Pohjois-Suomessa saman verran tavallista ylempi. Kuukauden viimeisellä 10-päiväiskaudella kävi halla useina öinä Pohjois-Suomessa, Pohjanmaalla sekä Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa; se turmeli etupäässä perunaa, paikotellen ohraa ja kauraa. Sademäärä oli koko maassa 113 pros. normaalista, mutta Vaasan ja Oulun lääneissä ja paikotellen muuallakin tavallista pienempi. Erittäin suuri oli positiivinen poikkeus kaakossa.

Syyskuun lämpötilan keskiarvo muodostui maan itä-osissa ja Lapin pohjoisosissa vähän normaalia suuremmaksi, mutta jäi muualla vajaan asteen sen alapuolelle. Alin lämpötilalukema oli Vaasassa -0° , Helsingissä -2° , Kuopiossa -3° , enimmäkseen -4 à -7° , ja Lapissa sekä paikallisesti muuallakin -8 à -10° . Nämä lukemat esiintyivät kuun viimeisinä päivinä. Näin alhaisia lämpötilalukemia syyskuussa ei ole tavattu useissa paikoissa viimeisten 40 vuoden kuluessa, kuten esim. Turussa, Jyväskylässä ja Oulussa. — Halloja esiintyi kuun alussa Pohjanmaalla, Pohjois-Savossa ja Hämeessä, vahingoittaen perunaa ja osaksi kevätiljoja ja puutarhakasveja. — Kuun lopussa sattunut kylmä jakso toi hallan pohjoiseen öillä 21—23 päiviä vasten, seuraavina öinä aluksi länsiosiin ja sitten koko maahan. Ne turmelivat kaikki vihannat kaurat ja muut keskenkasvuiset viljelyskasvit, aikaansaaden melkoisia vahinkoja. — Sademäärän puolesta oli kuukausisumma Viipurin ja Mikkelin lääneissä tavallista suurempi, Kuopion läänissä melkein normaali, mutta muualla tavallista pienempi. Kuun 25 p:stä alkaen sade tuli maan pohjoisosissa suureksi osaksi lumena ja 28 ja 29 p:nä oli maan etelä- ja kaakkoisosissa vuodenaikaan nähden harvinaisen ankara lumisade.

Kasvukausi, touko—syyskuu, oli lämpöoloihin nähden yleensä varsin omalaatuinen. Kevät tuli verraten aikaiseen, sillä lämpötila oli huhtikuussa koko maassa normaalin yläpuolella ja toukokuussa itä- ja pohjoisosissa vähän normaalia ylempänä ja ainoastaan länsipuolella hieman normaalin alapuolella. Senjälkeen seurasi kolea, pilvinen ja runsassateinen kesäkuusi noin elokuun 11 p:ään saakka. Kesä- ja heinäkuu olivat niin kylmiä, ettei tänä aikana lämpötilan keskiarvo ole laskenut viimeisten 50 vuoden kuluessa näin alas maan lounais- ja eteläosissa. Elokuun 12 p:nä tuli vihdoon idästä maahamme lämmin vyöhyke, joka pysyi maassamme 10 päivää. Elokuun 23 p:stä alkaen muuttui sää taas sateiseksi ja koleaksi ja ankaroita hallaöitä tuli maan pohjoisosiin, varsinkin elokuun 24—26 ja 29 päiviä vasten. Syyskuussa oli aluksi koleaa ja pohjoisosissa maata joinakin öinä taas halloja, jotka 5—19 päivien välillä vallinneen lämpimämmän ja suureksi osaksi poutaisen jakson jälkeen uusiintuivat, ja 26 p:stä alkaen tuli koko maahan pakkasta, joka vei tuleentumatta jääneet viljat ja muut viljelyskasvit kaikkialla.

Lokakuun lämpötila oli Etelä-Suomessa Ouluun asti pohjoisessa normaali tai vajaan asteen normaalin alapuolella, mutta Oulusta pohjoiseen $1-2^{\circ}$ normaalin alapuolella. Sademäärä oli Pohjanmaalla melkein normaali, mutta muualla tavallista suurempi, suurin Keski- ja Itä-Suomessa; koko maassa oli sademäärä 152 pros. normaalista. Keskimäisen 10-päiväisjakson aikana oli yleisiä lumisateita, mutta muulloin tuli sade melkein yksinomaan tai suurimmaksi osaksi vetenä. Etelässä ja lännessä tuli 11—15 p. ohut lumipeite, mikä sulii muutaman päivän perästä. Keski-Suomessa jäätyivät pienet vesistöt 14—19 p., mutta sulivat kuun loppupuolella.

Marraskuulla lämpötila oli Lapissa 2.5° normaalin alapuolella, Oulussa ja Kuopiossa normaali, mutta etelämpänä $1-2.5^{\circ}$ sen yläpuolella. Lukuunottamatta pohjoisimpia osia kuukausi oli runsassateinen. Pohjois-Suomessa aina

Kajaaniin asti maa oli koko kuun lumen peittämä, jota vastoin Etelä-Suomi Sortavalan—Vaasan tienoille saakka pohjoisessa oli lumeton. Kuun alussa jäätyivät pienet vesistöt jälleen koko järviolueella ja etelämpänäkin, mutta sulivat kuun jälkimäisellä puoliskolla alueen keskiosissa ja etelämpänäkin.

Joulukuun lämpötila oli koko maassa yläpuolella normaalin. Sademäärä oli kaakkois- ja itäosissa normaalia vähän suurempi, muualla jokseenkin normaali tai vähän pienempi kuin tavallisesti. Pohjois-Karjalassa, järviolueen pohjoisosissa ja kauempana pohjoisessa maa oli koko kuun lumen peittämänä. Kuun 15 p. oli lumensyvyys rantaseuduissa ja järviolueella noin 5—15 cm, mutta joulunaikaisilla suojailmoilla lumet melkein kokonaan hävisivät; Pohjois-Karjalassa ja maan pohjoisosissa oli lumensyvyys kuun puolivälissä 25—50 cm. Kuun lopussa oli lumensyvyys koillis-osassa maata 40—70 cm, lounaispuolella maata yleensä alle 10 cm. Kuun 8—16 jäätyivät yleisesti Keski- ja Etelä-Suomen vesistöt, mutta olivat jäät täällä vielä kuun lopussa heikot.

Vuoden 1928 sääsuhteista annetaan alempana seuraavat yleiskatsaukset.

Ilman lämpötila Celsius'en asteissa huhti—syyskuulla 1928 ja 1886—1925.

Paikkakunta.	Huhtikuu.		Toukokuu.		Kesäkuu.		Heinäkuu.		Elokuu.		Syyskuu.	
	K u n k a u d e n k e s k i a r v o .											
	1928.	1886— 1925.	1928.	1886— 1925.	1928.	1886— 1925.	1928.	1886— 1925.	1928.	1886— 1925.	1928.	1886— 1925.
Maarianhamina	2.6	2.1	6.7	7.0	9.1	12.0	13.0	15.4	13.0	14.3	10.5	10.4
Turku	3.1	2.6	8.4	8.9	10.4	13.9	13.5	16.9	13.4	14.8	9.7	10.3
Helsinki	2.9	2.2	8.5	8.3	10.8	13.2	13.4	16.4	14.5	14.9	10.4	10.5
Viipuri	2.5	2.0	9.9	8.7	11.0	14.0	13.9	17.0	14.8	14.8	10.2	10.0
Tampere	3.3	2.1	8.4	8.7	10.7	13.7	13.8	16.5	14.0	14.3	9.8	9.8
Sortavala	2.3	1.2	9.1	7.7	10.6	13.0	13.8	16.2	15.0	14.1	9.6	9.1
Jyväskylä	2.4	1.4	8.0	8.1	10.0	13.0	13.0	16.0	13.3	13.3	8.5	8.6
Kuopio	1.5	1.0	6.7	7.3	9.8	12.8	12.5	16.0	13.2	13.5	8.1	8.7
Vaasa	1.6	0.7	6.3	6.5	9.2	11.8	12.8	15.1	12.4	13.4	9.0	9.3
Kajaani	0.8	-0.2	6.3	5.8	9.5	11.6	12.3	14.9	12.9	12.1	7.7	7.3
Oulu	0.2	-0.1	5.9	5.7	10.1	11.8	12.7	15.5	12.6	13.0	7.1	8.0
Sodankylä	-1.7	-2.6	4.0	3.7	9.0	10.1	11.5	13.4	11.1	10.4	5.4	5.5
Inari	-1.5	-3.5	2.7	2.3	7.6	8.7	10.9	12.2	10.8	10.1	6.0	5.4

Alin lämpötila huhti—syyskuulla 1928.

Paikkakunta.	Huhtikuu.		Toukokuu.		Kesäkuu.		Heinäkuu.		Elokuu.		Syyskuu.	
	Päivä.	C°	Päivä.	C°	Päivä.	C°	Päivä.	C°	Päivä.	C°	Päivä.	C°
Maarianhamina	14	- 8	13	- 4	7	1	21	4	25	6	29	- 4
Turku	13	- 8	14	- 3	2	0	17	5	29	5	29	- 6
Helsinki	11	- 8	11	0	2	1	22	8	29	8	30	- 2
Viipuri	11	- 10	13	- 2	8	0	22	6	25	8	30	- 6
Tampere	14	- 9	12	- 1	1	1	21	6	24	6	29	- 4
Sortavala	14	- 12	3	- 1	6	2	22	6	26	4	30	- 5
Jyväskylä	11	- 13	3	- 2	7	- 0	22	5	26	5	29	- 7
Kuopio	10	- 12	13	- 2	1	- 2	21	5	26	4	28	- 3
Vaasa	11	- 10	11	- 0	2	1	25	7	29	6	29	- 0
Kajaani	14	- 14	15	- 4	2	- 4	22	4	26	0	30	- 5
Oulu	13	- 17	8	- 5	8	- 6	22	3	24	- 2	30	- 6
Sodankylä	13	- 27	7	- 6	1	- 1	22	1	29	- 2	30	- 9
Inari	13	- 20	7	- 6	1	- 2	9	3	26	0	30	- 8

Sademäärä mm:ssä huhti—syyskuulla 1928 ja 1886—1915.

Paikkakunta.	Huhtikuu.		Toukokuu.		Kesäkuu.		Heinäkuu.		Elokuu.		Syyskuu.		Huhti- kuu— Syyskuu.		Sademäärä v. 1928 % vuoden 1886—1915 normaalimäärästä.
	Normaalimäärä vv. 1886—1915.	Koko määrä v. 1928.	Normaalimäärä vv. 1886—1915.	Koko määrä v. 1928.	Normaalimäärä vv. 1886—1915.	Koko määrä v. 1928.	Normaalimäärä vv. 1886—1915.	Koko määrä v. 1928.	Normaalimäärä vv. 1886—1915.	Koko määrä v. 1928.	Normaalimäärä vv. 1886—1915.	Koko määrä v. 1928.	Normaalimäärä vv. 1886—1915.	Koko määrä v. 1928.	
Maarianhamina ..	22	29	42	37	52	35	44	58	107	74	33	51	300	284	106
Turku	32	35	96	38	62	44	56	66	99	74	41	60	386	317	122
Huittinen	42	31	78	41	44	49	63	73	82	80	26	54	335	328	102
Lavia	29	34	78	45	60	46	90	69	83	81	29	61	369	336	110
Hanko	30	37	121	39	68	29	51	58	117	72	69	55	456	290	157
Vihti	36	34	82	45	85	50	95	72	71	85	41	70	410	356	115
Helsinki	37	39	106	45	74	48	51	63	112	83	65	71	445	349	128
Loviisa	26	31	41	41	117	41	84	56	131	82	?	?	?	?	?
Virolahti	20	31	52	43	79	52	78	62	93	82	72	72	394	342	115
Lappeenranta ..	15	30	42	43	78	61	111	66	151	78	60	69	457	347	132
Viipuri	15	34	27	38	82	56	114	62	161	85	75	68	474	343	138
Sortavala	10	31	70	38	110	49	136	62	89	68	59	64	474	312	152
Forssa	36	28	86	n. 42	59	n. 56	81	72	78	n. 78	38	n. 70	378	346	109
Hattula	41	24	89	40	41	52	73	70	66	77	58	61	368	324	114
Tampere	56	32	91	43	50	62	76	74	87	76	23	60	383	347	110
Mäntyharju	11	29	30	37	73	62	73	81	161	68	80	55	428	332	129
Vaasa	13	35	34	44	114	49	20	63	37	73	32	65	250	329	76
Jyväskylä	31	31	52	41	103	60	95	69	93	77	49	62	423	340	124
Viitasaari	19	22	30	34	72	48	99	62	76	67	49	56	345	289	119
Kuopio	26	31	35	42	87	55	132	69	85	74	57	61	422	332	127
Isalmi	26	24	63	34	54	53	156	81	57	77	51	55	407	324	126
Tohmajärvi	7	33	44	37	115	51	107	62	98	76	62	66	433	325	133
Oulu	29	30	38	36	74	44	83	64	50	75	11	57	285	306	93
Utajärvi	30	30	51	35	65	55	130	76	48	77	18	61	342	334	102
Kajaani	12	31	51	38	53	57	158	86	58	87	38	65	370	364	102
Sodankylä	25	25	52	36	86	48	39	79	57	71	29	50	348	309	113
Inari	9	26	33	36	62	51	117	87	36	69	30	51	287	320	90

Kasvillisuuden kehityksestä mainittakoon Maataloushallitukselle kesän aikana saapuneiden vuodentuloilmoitusten perusteella seuraavaa:

Syysviljat. Syysviljat kestivät talven ylimalkaan hyvin; vain harvoissa kunnissa eri osissa maata, missä maakamara ei ajoissa kunnolleen routaantunut, homesieni turmeli oraita jossakin määrin. Lumen kadottua rukiinoraat olivat yleensä kirkkaat ja elinvoimaiset, mutta kylmät ja kuivat tuulet, paikotellen liiallinen märkyyskin, niitä harvensivat niin, että oli pakko rikkoo laihoja ja kylvää pellot kevätiljalle. Rukiin tähkiminen myöhästyi, alkaen maan etelä-osissa vasta kesäkuun puolivälissä. Niinikään myöhästyi rukiin heilimöiminen, se kun alkoi Etelä- ja Keski-Suomessa yleisesti vasta heinäkuun ensimmäisinä päivinä, ja useimmissa lääneissä oli heilimöiminen vielä heinäkuun puolivälissä suurimmalta osalta kesken. Heilimöimisen aikana säät olivat yleensä sangen huonot, sateiset tai liian myrskyiset ilmat sitä keskeyttivät tai hidastuttivat monin paikoin, vaikuttaen alentavasti sadon sekä laatuun että määrään.

Rukiinniitto aloitettiin kahta tai kolmeakin viikkoa myöhempään kuin normaalivuosina, nim. elokuun kolmannella viikolla, harvoilla paikkakunnilla elokuun puolivälissä ja kolmessa pohjoisimmassa läänissä sekä paikoin etelä-

osissakin maata vasta kuun neljännellä viikolla. Korjuuta häiritsivät suuressa määrin sadeilmat, jotka huononsivat jyvän laatua, vilja kun kuhilailla ollessaan osaksi pääsi itämään. Paikotellen Pohjanmaalla korjattiin ruis ennen täydellistä tuleentumista ja yleensä ruis valmistui epätasaisesti ja sato oli ylipäänsä vähä-jyväistä. Ruissato oli koko maassa keskinkertainen sekä määrältään että laadultaan.

Vehnäsadonkin laatua huononsivat runsaat sateet niiton jälkeen, mutta tuli vehnästä kuitenkin lähes keskinkertaista parempi sato.

Syyskylvöt toimitettiin viikkoa tai kahta viikkoa myöhemmin kuin tavallisesti. Kylvöön käytettiin suurimmaksi osaksi vanhaa siementä. Oras kasvoi reheväksi, mutta useilla paikkakunnilla etanat ja juurimadot sitä vahingoittivat.

Kevätviljat. Kaurakylvöt alkoivat toukokuun ensimmäisellä viikolla, mutta keskeytyivät taikka hidastuivat runsaiden vesi- ja räntäsateiden johdosta; sitä vastoin siellä, missä kuivuus vallitsi, toukotyöt sujuivat hyvin. Ylipäänsä kaura saatiin kylvettyä toukokuun aikana ja harvoissa tapauksissa kylvöä jatkui vielä kesäkuun ensimmäisellä viikolla tai sitäkin myöhemmin. Ohran kylvöön ryhdyttiin yleisesti vasta toukokuun kolmannella viikolla, Oulun ja Ahvenanmaan lääneissä viikkoa aikaisemmin, ja kylvö päättyi yleensä kesäkuun ensimmäisellä viikolla, viimeksi mainituissa lääneissä sekä Uudellamaalla jokseenkin loppuun toukokuun aikana. Kevätviljain orastuminen oli luonnollisista syistä varsin hidasta ja jatkuvat yökylmät monin paikoin koskettivat oraita jo kesän alussa, varsinkin alavilla mailla. Niiden heikosti kehkeytynyt kasvutila herätti jo heinäkuussa pelkoa siitä, ettei vilja, varsinkaan kaura, kaikkialla ehtisi ajoissa tuleentua, ja tämä pelko varmistui mitä pitemmälle kasvuaikaa kului, kun myöhäkesällä tuon tuostakin sattuneet hallat pääsivät tuntuvasti vahingoittamaan keskenkasvuista viljaa.

Ohranniittoon ryhdyttiin yleisesti vasta syyskuun ensimmäisen viikon lopulla. Ohra ei kypsynyt kaikkialla, varsinkaan pohjoisosissa maata. Epäsuotuisat korjuusajat vielä lisäksi alensivat sadon laatua. Kauranniittoon taas ryhdyttiin sangen yleisesti syyskuun toisella viikolla; useilla paikkakunnilla kaura niitettiin vihantana hallan pelosta eikä kaura myöhemmälläkään kypsynyt läheskään kaikkialla.

Ohrasato oli koko maassa keskinkertainen, mutta Vaasan läänissä keskinkertaista huonompi ja Oulun läänissä huono. Edellisessä läänissä n. 6 prosenttia ja jälkimmäisessä n. 15 prosenttia kunnista sai lähes tai osaksi kadon eikä useissa muissakaan näiden läänien kunnissa saatu läheskään tarpeeksi kylvösiementä. Ohran laatu oli kaikkialla sangen heikko.

Kaurasato tuli koko maahan nähden määrältään keskinkertainen, mutta laadultaan paljon sitä huonompi. Vaasan läänissä sato tuli keskinkertaista huonompi ja Oulun läänissä kaurasta tuli lähes kato, useissa viimeksi mainitun läänin kunnissa suorastaan kato.

Sekaviljasta sato tuli keskinkertainen.

Hernesato, joka tuleentumisen puolesta jäi suurimmalta osalta kesken-eräiseksi, tuli keskinkertaista huonompi, paikoin sitäkin alempi.

Peruna ja juurikasvit. Perunankylvö toimitettiin yleisesti myöhästyneenä toukokuun loppuviikosta tai kesäkuun alusta kesäkuun puoliväliin asti tai sitä myöhempäänkin. Runsassateinen kesä ei tehnyt perunoille läheskään yhtä suurta haittaa kuin viljakasveille ja suurimman osan kasvukaudesta peruna oli taudista vapaa; vasta kasvukauden lopussa, syyskuussa, tavattiin siinä verrattain yleisesti ruttoa, joka ei kuitenkaan vahingoittanut muuta kuin lehtiä ja varsia. Jollakin paikkakunnalla Uudellamaalla todettiin perunasyöpää. Jo elokuulla ja varsinkin syyskuulla käyneet hallat tuottivat sangen tuntuvaa tuhoa perunoillekin, etenkin maan pohjoisosissa.

Perunannosto alkoi syyskuun ensimmäisellä tai, yleisemmin, toisella viikolla, ja sato tuli yleensä keskinkertainen, pohjoisempina keskinkertaista huonompi.

Juurikasveille sadeilmat olivat yleensä virkistäviä ja niiden kasvua edistäviä, mutta sen sijaan tuholaiset niitä vahingoittivat monin paikoin sangen tuntuvasti. Juurikasvisato oli keskinkertainen.

Heinä ja laidun. Runsas sateentulo olisi ollut ruohonkasvulle eduksi, ellei kylmä sää olisi hidastuttanut tai suorastaan ehkäissyt sen, etupäässä apilan, kehitystä. Yleensä nuoremmat kylvönurmet osoittivat elonvoimaisempaa kasvua kuin vanhat. Timoteissa tapasi useissa paikoin Etelä-Suomessa paljon valko- ja lovitähkiä. Muuten heinä myöhemmin kasvoi reheväksi. Heinänteko, joka aloitettiin Etelä- ja Keski-Suomessa heinäkuun 10—15 p. ja pohjoisempina noin viikkoa myöhemmin, keskeytyi saman kuun loppupuolella rankkasateista usein, että saatiin pääosa heinistä latoihin vasta elokuun 5—10 p. ja Pohjois-Suomessa vasta saman kuun puolivälin paikkeilla ja myöhemmin. Paljon heiniä pilaantui huonojen korjuuilmojen vuoksi ja suuri osa luonnonniityistä jäi tulvien tähden niittämättä, varsinkin Itä-Suomessa. Heinäin ravintoarvo osoitautui myöhemmin talven varrella kuitenkin sangen suureksi, johtuen nähtävästi siitä, että sateisten ilmojen tähden heinä ei kasvussaan ehtinyt puutua ennen niittoa.

Heinänsato, joka oli määrältään pienempi kuin lähinnä edellisenä vuonna, oli laadultaan yleensä tyydyttävä. Kylvöheinäsato oli keskinkertaista parempi ja niittyheinäsato keskinkertaista huonompi.

Laidun oli alkukesästä yleensä keskinkertaista huonompi, parissa eteläisessä läänissä keskinkertainen, parantuen kesän aikana huomattavasti.

Yleisesti katsoen on sanottava, että 1928 vuoden vilja- ja perunasato oli erittäin heikko sekä määrältään että laadultaan, mutta heinä- ja rehunaurisato määrältään hyvänpuoleinen ja laadultaan verrattain tyydyttävä.

Minkäläinen eri viljelyskasvien kasvutila oli eri ajankohtina kasvukauden kuluessa näkyy seuraavista luvuista, jotka ilmoittavat sadon suhteellisen arvon ¹⁾ ja jotka perustuvat Maataloushallitukselle kesän aikana saapuneihin tiedonantoihin:

¹⁾ Vuodentulotoiveitten ilmoittamisessa on käytetty numeroasteikkoja, jossa 8 tarkoittaa erittäin hyvää, 7 hyvää, 6 keskinkertaista parempaa, 5 keskinkertaista, 4 keskinkertaista huonompaa ja 3 huonoa vuodentuloa sekä 2 melkein katoa ja 1 katoa.

	Vehmä.	Ruis.	Ohra.	Kaura.	Sekä- vilja.	Palko- kasvit.	Peruna.	Juurik- asvit.	Kyivo- heinä.	Niitty- heinä.
Kesäk. 15 p. 1928	5.2	5.0	5.0	5.1	5.0	5.2	—	5.4	5.3	4.2
Heinäk. » » »	5.8	5.2	5.5	5.4	5.3	5.3	5.0	5.1	5.4	4.1
Elok. » » »	5.6	5.0	5.2	5.3	5.2	5.0	5.4	5.4	5.7	4.0
Syysk. » » »	5.5	4.9	4.9	4.9	4.9	4.4	5.0	5.2	5.9	4.3
» » » 1927	5.8	5.5	5.1	5.8	5.6	5.3	5.2	5.7	6.5	5.9

Satomäärät. Eri viljelyskasveista saadut satomäärät olivat v. 1928, läänittain esitettynä, seuraavat, desitonneissa:

	Uuden- maan- lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenan- maan maa- kunta.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valtakunta v. 1928.	Valtakunta v. 1927.
Syysvehnä	53,351	83,660	4,511	13,487	8,376	257	108	1,682	11	165,443	185,059
Kevätvehnä	13,326	38,525	9,431	3,190	30,876	6,330	2,841	1,532	67	106,118	104,483
Ruis	312,781	530,360	15,317	405,289	462,798	304,583	253,587	397,392	111,683	2,793,790	3,274,653
Ohra	85,509	193,723	2,481	131,076	151,479	60,858	153,267	246,784	230,359	1,255,536	1,430,666
Kaura	908,015	1,290,768	42,790	838,449	953,185	356,207	388,801	767,213	152,396	5,697,824	6,329,876
Sekuli	37,712	28,278	2,655	20,058	16,923	4,265	15,666	18,070	6,451	150,078	160,344
Herne, papu ja virna	20,213	28,867	3,473	3,792	9,244	2,245	962	1,621	328	70,745	165,233
Peruna	880,981	1,086,083	54,162	694,335	926,367	703,321	914,860	1,093,448	535,489	6,889,046	7,580,115
Rehunauris	477,611	972,219	53,073	793,632	513,659	387,296	470,371	1,303,706	225,146	5,196,713	5,002,668
Muut juurikasvit Vihantarehu	341,492	388,244	3,870	78,568	127,505	15,428	46,654	89,025	15,157	1,105,943	1,205,321
Heinäsiemen	121,365	87,248	885	70,752	56,686	79,314	39,176	99,278	39,088	593,792	606,286
Peltoheinä	5,859	11,654	624	5,285	6,137	948	1,267	18,268	3,194	53,236	61,252
Niittyheinä	3,481,882	4,813,158	242,733	3,548,788	3,723,130	997,949	2,078,025	6,033,994	1,988,592	26,908,251	26,826,561
Pellava ja hamp- pu	146,044	228,879	19,403	89,068	647,299	311,721	977,957	330,175	1,548,593	4,299,139	4,825,133
	3,684	3,860	54	1,699	2,269	742	1,222	2,372	195	16,097	16,067

Satomäärät olivat viisivuotisjaksolla 1921—25 vuotuisin keskimäärin seuraavat, dt:

	Uuden- maan- lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenan- maan maa- kunta.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valtakunta.
Syysvehnä	38,659	66,043	3,292	11,134	4,613	267	136	811	33	124,988
Kevätvehnä	9,800	29,994	5,909	1,916	19,354	6,223	1,826	1,039	108	76,169
Ruis	334,109	607,523	18,926	394,715	408,230	257,757	240,677	447,523	165,113	2,874,573
Ohra	71,149	217,139	2,130	129,599	112,316	55,068	125,162	294,403	251,871	1,258,837
Kaura	810,810	1,378,658	30,836	738,830	663,517	302,947	284,623	682,579	119,163	5,011,963
Sekuli	28,564	26,645	1,821	16,136	15,491	6,683	12,970	14,895	4,853	128,058
Herne, papu ja virna	38,245	50,314	2,705	17,770	13,374	4,517	1,771	5,675	674	135,045
Peruna	842,474	988,475	60,794	618,288	809,202	518,437	675,641	927,983	494,236	5,935,530
Rehunauris	433,320	479,991	28,030	397,432	270,905	184,751	291,297	789,053	124,218	2,998,997
Muut juurikasvit Vihantarehu	191,359	169,745	3,995	52,492	73,953	13,650	30,039	64,429	12,955	612,617
Heinäsiemen	104,097	51,750	694	50,264	56,826	44,915	33,978	74,189	31,221	447,934
Peltoheinä	6,722	10,568	366	5,462	4,801	950	1,298	11,614	1,962	43,743
Niittyheinä	2,807,546	3,800,808	160,117	2,782,645	3,080,069	788,837	1,696,172	4,760,306	1,613,677	21,490,257
Pellava ja hamp- pu	127,195	234,287	36,170	167,301	875,985	432,658	1,260,897	479,029	2,274,581	5,888,103
	2,339	3,548	71	2,069	2,169	776	1,044	2,335	342	14,693

Viljelysalaan verrattuna oli sato 1 hehtaarilta v. 1928 seuraava, kiloja:

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valkkunta v. 1928.	Valkkunta v. 1927.
Syysvehnä	1,586	1,587	1,611	1,455	1,507	1,978	1,081	1,210	1,107	1,567	1,691
Kevätvehnä	1,319	1,257	1,740	1,127	1,417	1,385	1,280	744	953	1,331	1,498
Ruis	1,355	1,264	1,518	1,359	1,321	1,453	1,256	1,075	835	1,256	1,427
Ohra	1,357	1,129	1,772	1,220	1,385	1,401	1,268	972	1,002	1,140	1,324
Kaura	1,468	1,117	1,871	1,259	1,485	1,205	1,299	1,031	905	1,236	1,407
Sekuli	1,407	1,246	1,843	1,331	1,198	1,225	1,344	1,029	928	1,253	1,506
Herne, papu ja virma	636	622	1,623	231	722	774	808	334	282	591	1,353
Peruna	9,787	8,971	11,331	9,626	9,832	11,558	10,809	9,718	9,474	9,887	10,746
Rehunauris	25,719	28,025	25,273	26,340	23,595	28,353	23,390	22,123	19,409	24,564	27,059
Muut juurikasvit ..	18,877	17,712	20,369	16,896	14,407	13,075	12,747	14,429	9,972	16,699	19,896
Vihantarehu	3,775	3,751	4,212	3,515	3,828	4,076	3,685	3,673	3,936	3,767	3,674
Heinänsiemen	189	200	383	188	259	231	223	235	244	219	283
Peltoheinä	3,330	3,137	4,361	3,183	3,236	3,217	3,169	2,928	2,708	3,106	3,107
Niittyheinä	1,106	1,198	1,132	951	1,362	997	1,380	1,029	843	1,052	1,097
Pellava ja hamppu ..	327	289	259	266	296	345	323	256	224	293	298

Viisivuotisjaksolla 1921—25 olivat vastaavat satomäärät keskimäärin vuotta kohti taas seuraavat, kg:

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valkkunta.
Syysvehnä	1,333	1,533	1,560	1,308	1,217	1,161	907	1,248	1,100	1,445
Kevätvehnä	1,271	1,408	1,377	1,161	1,262	1,270	913	1,039	831	1,306
Ruis	1,336	1,323	1,346	1,287	1,204	1,271	1,156	1,091	1,103	1,228
Ohra	1,260	1,233	1,275	1,242	1,138	1,209	1,034	1,078	1,102	1,139
Kaura	1,342	1,252	1,591	1,186	1,163	1,104	996	1,017	895	1,170
Sekuli	1,455	1,326	1,641	1,282	1,245	1,254	1,140	1,125	1,009	1,273
Herne, papu ja virma	1,251	1,214	1,582	976	1,102	1,144	904	960	709	1,156
Peruna	8,960	8,764	11,449	8,805	8,844	9,937	8,147	8,395	8,950	8,797
Rehunauris	25,565	21,602	19,739	24,670	18,530	24,373	21,514	17,896	14,084	20,633
Muut juurikasvit ..	17,768	12,938	16,646	13,494	11,360	13,929	10,923	9,958	6,818	13,138
Vihantarehu	3,163	3,039	3,470	3,294	3,273	3,342	3,173	2,978	3,110	3,158
Heinänsiemen	257	250	286	241	284	286	243	222	215	244
Peltoheinä	2,753	2,640	3,270	2,605	2,886	2,766	2,805	2,380	2,277	2,607
Niittyheinä	1,076	1,231	1,560	1,167	1,621	1,196	1,656	1,244	1,140	1,303
Pellava ja hamppu ..	252	251	245	263	253	294	243	216	186	246

Edelläesitetyn sadon lisäksi saatiin viljellyistä kaskista v. 1928 seuraavat satomäärät, desitonnia:

		Ruista.	Ohraa.	Kauraa.
Uudenmaan	länissä	40	13	46
Turun ja Porin	»	—	—	—
Ahvenanmaan	»	—	—	—
Hämeen	»	—	—	—
Viipurin	»	21,055	246	257
Mikkelin	»	8,591	158	2,388
Kuopion	»	6,589	2,096	815
Vaasan	»	—	—	21
Oulun	»	—	—	—
Yhteensä		36,275	2,513	3,527

Sato rehuyksikköinä. Jos yleiskatsauksen helpottamiseksi tahtoo lausua koko sadon yhteissummana, voidaan eri kasvilajeista saadut satomäärät muuntaa samanarvoisiksi yksiköiksi; mitkä mahdollisimman tarkkaan ilmoittavat eri kasvien fysiologisen ravintoarvon, joka on todettu niitä rehuaineina käytettäissä. Allaolevassa taulukossa on pellostä saatu sato muunneltu rehuyksiköiksi; laskelmasta on kuitenkin jätetty pois perunavarsisato, koska se vain poikkeustapauksissa otetaan talteen, samoin pellava-, hamppu- ja heinäsiemen-sato, syystä että niiden käyttötarkoitus on toinen kuin muiden viljelykasvien; niinkään on jätetty arvioimatta se rehumäärä, joka vastaa laitumeksi käytetyn nurmen heinänsaantia sekä nurmista ja luonnonniityiltä saatua äpäresatota, koska tilasto ei anna siitä mitään selvitystä. Muuntamisessa on 1928 v:n sadolle käytetty seuraavia suhdelukuja: vehnälle, rukiille, herneelle, pavulle sekä virnalle 1.0, ohralle ja sekulille 1.1, kauralle 1.2, perunalle 5.0, rehunauriille 12.5, muille juurikasveille 7.5, peltoheinälle ja vihantarehulle 2.5, niittyheinälle 3.0, rehunauriin naateille 20.0, muitten juurikasvien naateille 13.0, vehnän ja rukiin oljille 5.0, kauran oljille 4.0 sekä ohran 3.7, sekaviljan 4.0, herneen ja virnan oljille 3.5.¹⁾ — Edellä mainitut näkökohdat huomioon ottaen ovat sadot v:lta 1928, rehuyksiköiksi muunnettuna, seuraavat, 1,000 yksiköin. Lisäksi ilmoitetaan vastaavat määrät v:lta 1927 ja vuotuiset keskimäärät ajanjaksolta 1921—25.

	v. 1928.	%	v. 1927.	%	Keskim. vuotta kohti vv. 1921—25.	%
Vehnä	27,156	1.0	28,954	1.0	20,115	0.8
Ruis	279,379	10.3	327,465	11.2	287,457	11.8
Ohra	114,140	4.2	130,061	4.4	114,440	4.7
Kaura	474,819	17.5	527,490	18.0	417,664	17.2
Sekavilja	13,643	0.5	14,577	0.5	11,642	0.5
Herne, papu ja virna	7,075	0.2	16,523	0.6	13,504	0.6
Yhteensä viljakasvit	916,212	33.7	1,045,070	35.7	864,822	35.6
Peruna	137,781	5.1	151,602	5.2	118,711	4.9
Rehunauris	41,574	1.5	40,021	1.4	23,992	1.0
Muut juurikasvit ...	14,746	0.5	16,071	0.5	8,168	0.3
Yht.peruna ja juurik.	194,101	7.1	207,694	7.1	150,871	6.2
Peltoheinä	1,072,330	39.4	1,073,062	36.6	859,610	35.4
Vihantarehu	23,752	0.9	24,251	0.8	17,917	0.7
Syysviljan oljet	118,369	4.4	138,388	4.7	115,297	4.8
Kevätkorsiviljan oljet	242,480	8.9	269,603	9.2	223,609	9.2
Palkokasvien oljet ..	2,021	0.1	4,721	0.2	3,556	0.1
Yht.peltohein.ja oljet	1,458,952	53.7	1,510,025	51.5	1,219,989	50.2

¹⁾ Olkisadon suuruus on laskettu siten, että korjattu jyväsato, kiloin ilmoitettuna, on kerrottu vehnässä ja rukiissa 2:lla, ohrassa ja palkokasveissa 1:llä, sekaviljassa 1.3:lla ja kaurassa 1.4:llä. Juurikasvien naattisato taas on laskettu siten, että juurikasvisato, kiloissa, on kerrottu rehunauriissa 0.15:llä ja muissa juurikasveissa 0.25:llä.

	v. 1928.	%	v. 1927.	%	Keskim. vuotta kohti vv. 1921—25.	%
Rehunauriin naatit .	3,898	0.1	3,752	0.1	2,250	0.1
Muiden juurik. naatit	2,127	0.1	2,318	0.1	1,178	0.1
Yhteensä naatit	6,025	0.2	6,070	0.2	3,428	0.2
Sato pellostä	2,575,290	94.7	2,768,859	94.5	2,239,110	92.2
Niittyheinä	143,305	5.3	160,838	5.5	189,649	7.8
Koko sato	2,718,595	100.0	2,929,697	100.0	2,428,759	100.0

Niinkuin taulukosta ilmenee, oli 1928 vuoden sato, rehuyksiköissä arvioituna, 7.2 % pienempi kuin sato vuodelta 1927 ja 11.9 suurempi kuin vuotuisen sato viisivuotisjaksolla 1921—25. Koko sadosta on viljasato vv. 1928 ja 1927 ollut 33.7—35.7 %, peruna- ja juurikasvisato 7.1—7.1 % ja naattisato 0.2 %, sekä vihantarehu-, peltoheinä- ja olkisato 53.7—51.5 %; niittyheinäsato on ollut 5.3—5.5 %.

Sato, rehuyksiköiksi muunnettuna, esitetään seuraavassa taulukossa läänittäin.

Rehuyksiköitä 1928 (1,000 yksiköin) läänittäin:

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen lääni.	Vimpurin lääni.	Nikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.
Syysvehnä	5,335	8,366	451	1,349	837	26	11	168	1
Kevätvehnä	1,333	3,852	943	319	3,088	633	284	153	7
Ruis	31,278	53,036	1,532	40,529	46,280	30,458	25,359	39,739	11,168
Ohra	7,774	17,611	225	11,916	13,771	5,533	13,933	22,435	20,942
Kaura	75,668	107,564	3,566	69,871	79,432	29,684	32,400	63,934	12,700
Sekuli	3,428	2,571	241	1,824	1,538	388	1,424	1,643	586
Herne, papu ja virma	2,021	2,887	347	379	925	225	96	162	33
Yht. viljakasveja	126,837	195,887	7,305	126,187	145,871	66,947	73,507	128,234	45,437
Peruna	17,620	21,722	1,083	13,887	18,527	14,066	18,297	21,869	10,710
Rehunauris	3,821	7,778	425	6,349	4,109	3,098	3,763	10,430	1,801
Muut juurik.	4,553	5,177	52	1,047	1,700	206	622	1,187	202
Yht. perunaa ja juurik.	25,994	34,677	1,560	21,283	24,336	17,370	22,682	33,486	12,713
Peltoheinä	139,275	192,526	9,709	141,952	144,925	39,918	83,121	241,360	79,544
Vihantarehu	4,855	3,490	35	2,830	2,267	3,173	1,567	3,971	1,564
Syysviljan oljet	14,645	24,561	793	16,751	18,847	12,193	10,148	15,963	4,468
Kevätkorsivilj. »	35,851	52,873	2,028	33,668	39,240	14,504	18,373	34,170	11,773
Palkokasvien »	578	825	99	108	264	64	28	46	9
Yht. peltoheinää, vihantarehua ja olkia	195,204	274,275	12,664	195,309	205,543	69,852	113,237	295,510	97,358
Rehunauriin naatit	358	729	40	595	385	291	353	978	169
Muiden juurik. »	657	747	7	151	245	30	90	171	29
Yht. naatteja	1,015	1,476	47	746	630	321	443	1,149	198
Koko sato pellostä	349,050	506,315	21,576	343,525	376,380	154,490	209,869	458,379	155,706
Niittyheinä	4,868	7,629	647	2,969	21,577	10,391	32,598	11,006	51,620
Sato kokonaisuudessaan	353,918	513,944	22,223	346,494	397,957	164,881	242,467	469,385	207,326

Sadon raha-arvo. Sadon raha-arvon laskemisessa on arviointi viljalajeihin nähden perustettu virallisiin verohintoihin.¹⁾ Muille maataloustuotteille on pantu seuraavat hinnat kg:lta: sekaviljalle 1: 90, herneille ja pavuille 3: 40, perunalle 0: 60, rehunauriille 0: 25, muille juurikasveille 0: 65, vihantarehulle ja peltoheinälle 0: 55, niittyheinälle 0: 40, syysviljan oljille 0: 10, kevätiljan oljille: vehnässä 0: 15 ja ohrassa ja kaurassa 0: 25 sekä palkokasveissa 0: 25, juurikasvien naateille 0: 05 à 0: 10, heinänsiemenelle 20: — sekä pellavalle ja hampulle 4: —. Täten menetellen on 1928 vuoden sadon arvo valtakunnassa saatu 4,777,659 tuh. markan suuruiseksi. Koko valtakunnassa ja eri lääneissä oli sadon arvo, tuhansin markoin, v. 1928 ja keskimäärin koko valtakunnassa vv. 1921—25:

	Uudenmaan läänit.	Turun ja Porin läänit.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen läänit.	Viipurin läänit.	Mikkelin läänit.	Kuopion läänit.	Vaasan läänit.	Oulun läänit.	Valtakunta v. 1928.	%	Valtakunta v. 1921—25 keskim.	%
Vehnä	20,537	35,067	4,085	5,520	12,561	2,029	908	990	24	81,721	1.7	63,900	1.5
Ruis	80,385	132,590	3,722	104,159	118,939	78,278	61,622	99,348	27,139	706,182	14.8	733,941	17.3
Ohra	19,924	42,038	526	29,492	34,083	13,206	32,493	53,552	48,836	274,150	5.7	276,613	6.5
Kaura	154,363	219,431	6,846	142,536	152,510	60,555	62,208	122,754	22,707	943,910	19.8	772,748	18.2
Sekavilja	7,165	5,373	505	3,811	3,215	810	2,977	3,433	1,226	28,515	0.6	24,774	0.6
Herne, papu ja voina	6,872	9,815	1,181	1,289	3,143	763	327	551	112	24,053	0.5	45,150	1.1
Yhteensä viljakasvit	289,246	444,314	16,865	286,807	324,451	155,641	160,535	280,628	100,044	2,058,531	43.1	1,917,126	45.2
Peruna	52,859	65,165	3,250	41,660	55,582	42,199	54,892	65,607	32,129	413,343	8.7	394,656	9.3
Rehunauris	11,940	24,305	1,327	19,841	12,842	9,682	11,759	32,593	5,629	129,918	2.7	80,817	1.9
Muut juurikasvit ..	22,197	25,236	251	5,107	8,288	1,003	3,032	5,787	985	71,886	1.5	37,136	0.9
Yht.peruna ja juurik.	86,996	114,706	4,828	66,608	76,712	52,884	69,683	103,987	38,743	615,147	12.9	512,609	12.1
Vihantarehu	6,675	4,799	49	3,891	3,118	4,362	2,155	5,460	2,150	32,659	0.7	24,012	0.5
Peltoheinä	191,504	264,724	13,350	195,183	204,772	54,887	114,291	331,870	109,373	1,479,954	31.0	1,143,170	27.0
Niittyheinä	5,842	9,155	776	3,563	25,892	12,469	39,118	13,207	61,944	171,966	3.6	218,313	5.1
Syysviljan oljet	7,323	12,280	396	8,376	9,424	6,097	5,074	7,982	2,233	59,185	1.3	66,836	1.6
Kevätkorsiviljan »	35,545	52,095	1,929	33,371	38,624	14,317	18,034	33,654	11,305	238,874	5.0	257,974	6.1
Palkokasvien »	505	722	87	95	231	56	24	41	8	1,769	(0.03)	4,020	0.1
Yht. vihantarehu, heinä ja oljet	247,394	343,775	16,587	244,479	282,061	92,188	178,696	392,214	187,013	1,984,407	41.6	1,714,325	40.4
Rehunauriin naatit .	358	729	40	595	385	291	353	978	169	3,898	0.08	2,368	0.05
Muiden juurikasvien naatit	854	970	10	196	319	39	117	222	38	2,765	0.04	1,470	0.03
Yhteensä naatit	1,212	1,699	50	791	704	330	470	1,200	207	6,663	0.1	3,838	0.1
Heinänsiemen	11,718	23,308	1,248	10,570	12,274	1,896	2,534	36,536	6,388	106,472	2.2	87,486	2.1
Kehruukasvit	1,473	1,544	22	680	907	297	489	949	78	6,439	0.1	4,405	0.1
Kaikki yhteensä	638,039	929,346	39,600	609,935	697,109	303,236	412,407	815,514	332,473	4,777,659	100.0	4,239,789	100.0

¹⁾ Virallisesti vahvistetut verohinnat olivat v. 1928, hehtolitralta mkkaa:

	Vehnän.	Rukiin.	Ohran.	Kauran.
Uudenmaan läänissä	—	180	140	80
Turun-Porin läänissä	215	175	130	80
Ahvenanmaan läänissä	220	170	127	75
Hämeen läänissä	235	180	135	80
Viipurin »	240	180	135	75
Mikkelin »	—	180	130	80
Kuopion »	—	170	127	75
Vaasan »	—	175	130	75
Oulun »	—	170	127	70
Koko maassa keskim.	227.50	175.56	131.22	76.67

Edellisenä vuonna oli eri viljelyskasvien sadon raha-arvo seuraava, 1,000 mk:

	Valtakunta.	%		Valtakunta.	%
Vuonna 1927.					
Vehnä	81,072	1.5	Vihantarehu	36,377	0.7
Ruis	795,741	15.1	Peltoheinä	1,609,594	30.5
Ohra	303,301	5.7	Niittyheinä	217,131	4.1
Kaura	949,481	18.0	Syysviljan oljet	83,033	1.6
Sekavilja	30,465	0.6	Kevätkorsivilj. »	319,207	6.0
Herne, papu ja virna	56,179	1.1	Palkokasvien »	4,957	0.1
Yhteensä viljakasv.	2,216,239	42.0	Yht. vihantarehu, heinä ja oljet	2,270,299	43.0
			Rehunauriin naatit	3,752	0.07
			Muiden juurikasvien naatit	3,013	0.05
			Yhteensä naatit	6,765	0.1
Peruna	454,807	8.6	Heinänsiemen	122,504	2.3
Rehunauris	125,067	2.4	Kehruukasvit	6,427	0.1
Muut juurikasvit	78,346	1.5			
Yht. peruna ja juurikasvit	658,220	12.5	Kaikki yhteensä	5,280,454	100.0

Vuonna 1927 teki siis sadon arvo 5,280,454 tuhatta markkaa ja on seuraavan vuoden satoarvo 9.5 % sitä pienempi. Vuoden 1926 sato oli arvoltaan 4,962,135 tuhatta markkaa ja vuosien 1921—1925 sato keskimäärin 4,239,789 tuhatta markkaa.

Kulutus. Viljan kulutukseen nähden tilasto osoittaa, että v. 1928 vehnän kulutus melko lailla lisääntyi, ja rukiin kulutus niinkään eneni, johtuen nämät lisäykset siitä että sekä vehnän että rukiin tuonti oli mainittuna vuonna kovin suuri. Sitävastoin ohran ja kauran kulutus oli v. 1928 pienempi kuin vuonna 1927, johtuen etupäässä huonommasta sadosta, jota sadon vähennyttä ei lisääntynyt tuonti voinut peittää.

Vuonna 1928 tuotiin maahan vehnää 208.8 milj. kg eli paljon enemmän kuin viisivuotiskautena 1921—25, jolloin tuotiin keskimäärin vuodessa 137.9 milj. kg, ja samoin paljon enemmän kuin vuonna 1927, jolloin tuonti oli 133.7 milj. kg. Kotimaisen vehnän osuus kulutuksesta oli v. 1928 vain 11.7 %, oltuaan edellisenä vuonna 18.1 %, ja kutakin asukasta kohti tuli ensiksi mainittuna vuonna 64.5 kg.

Rukiin tuonti, joka oli vv. 1921—25 148.9 milj. kg vuotuiskeskimäärin ja v. 1927 113.7 milj. kg, teki v. 1928 172.3 milj. kg. Kotimaisen rukiin osuus koko kulutuksesta oli vain 66.5 %, oltuaan v. 1927 80.1 % ja vv. 1921—25 71.3 %. Kunkin asukkaan osalle tuli kulutuksesta v. 1928 116.3 kg, oltuaan v. 1927 113.8 kg ja vv. 1921—25 keskimäärin 116.3 kg.

Ohran tuonti oli v. 1928 5.4 milj. kg, oltuaan v. 1927 1.5 milj. kg ja vv. 1921—25 3.0 milj. kg vuosittain. Kulutuksesta tuli henkeä kohti 30.2 kg v. 1928, 34.3 kg v. 1927 ja 30.6 kg keskimäärin vuodessa vuosina 1921—25.

Mitä kauraan tulee, oli tuonti v. 1928 35.7 milj. kg ollen v. 1927 12.2 milj. kg ja vv. 1921—25 27.5 milj. kg keskimäärin vuodessa. Vienti oli v. 1928 0.7 milj. kg oltuaan v. 1927 0.7 milj. kg ja vv. 1921—25 1.8 milj. kg keskimäärin vuodessa. Kulutuksesta tuli henkeä kohti v. 1928 142.8 kg, v. 1927 155.3 kg ja keskimäärin vuodessa vuosina 1921—1925 128.1 kg.

Perunoiden tuonti oli v. 1928 20.1 milj. kg, v. 1927 8.9 milj. kg ja vuosina 1921—1925 vuotuiskeskimäärin 16.8 milj. kg. Vientä ei ollut v. 1928. Henkeä kohti kulutettiin mainittuna vuonna 164.7 kg, mikä oli pienempi kuin kulutus edellisenä vuonna (181.4 kg), mutta suurempi kuin keskimääräinen kulutus vuosina 1921—1925 (144.2 kg).

Mitä edellä on lyhyesti esitetty, käy ilmi seuraavasta taulukosta, jossa on otettu huomioon vehnän, rukiin, ohran ja kauran sekä perunan sato-, tuonti- ja vientimäärät ynnä kylvöön ja viinanpolttoon käytetty paljous viisivuotijaksolla 1921—1925 sekä vuosina 1928 ja 1927, kaikki nämä määrät kiloissa ilmoitettuina.¹⁾

	Vehnä.	Ruis.	Ohra.	Kaura.	Peruna.
V. 1928.					
Sato	27,156,100	279,379,000	125,553,600	569,782,400	688,904,600
Tuonti	208,770,445	172,327,210	5,361,569	35,673,944	20,090,712
Kylvö	3,100,875	31,359,105	21,798,414	89,006,775	114,057,975
Viinanvalmistus	—	—	—	—	—
Vienti	—	312,700	—	729,779	—
Yhteensä kulutusta varten	232,825,670	420,034,405	109,116,755	515,719,790	594,937,337
Kulutus 1 henkeä kohti	64.5	116.3	30.2	142.8	164.7
V. 1927.					
Sato	28,954,200	327,465,300	143,066,600	632,987,600	758,011,500
Tuonti	133,713,539	113,720,341	1,460,888	12,166,608	8,896,973
Kylvö	2,975,628	32,347,515	21,393,306	86,833,016	115,470,706
Viinanvalmistus	—	—	—	—	—
Vienti	150	247,848	804	667,260	66,146
Yhteensä kulutusta varten	159,691,961	408,590,278	123,133,378	557,653,932	651,371,621
Kulutus 1 henkeä kohti	44.5	113.8	34.3	155.3	181.4
Vuosina 1921—1925. (Keskimäärin vuodessa.)					
Sato	20,115,765	287,457,268	125,883,697	501,196,270	593,553,035
Tuonti	137,897,741	148,858,329	3,013,695	27,531,275	16,772,365
Kylvö	2,411,322	32,972,114	21,890,444	82,653,447	110,449,045
Viinanvalmistus	—	133,128	882,333	220,773	—
Vienti	132	213,449	4,720	1,821,478	92,321
Yhteensä kulutusta varten	155,602,052	402,996,906	106,119,895	444,031,847	499,784,034
Kulutus 1 henkeä kohti	44.9	116.3	30.6	128.1	144.2

Kotieläimet.

Kotieläinten luku. Kotieläimet, joista annetaan tiedot kihlakunnittain ja maanviljelysseuroittain taululiitteessä N:o 3, jakautuivat syyskuun 1 p:nä 1928 läänittäin sekä vv. 1921—25 keskimäärin koko maassa seuraavalla tavalla:

¹⁾ Vilja on ilmoitettu seuraavassa taulukossa jauhamattomana; jauhattua viljaa jauhamattomaksi muunnettaessa on 100 kg vehniä pantu vastaamaan 65 kg vehnäjauhoja tai -ryynejä, 100 kg rukiita 95 kg ruisjauhoja, 100 kg ohria 60 kg ohraryynejä tai -jauhoja sekä 100 kg kauroja 50 kg kauraryynejä tai -jauhoja. Seuraavissa taulukoissa on 1 hl vehniä pantu = 76 kg, 1 hl rukiita = 70 kg, 1 hl ohria = 60 kg, 1 hl kauroja = 48 kg ja 1 hl perunoita = 66 kg.

	Uuden- maan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenan- maan maakunta.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valtakunta v. 1928.	Valtakunta v. 1921-23 keski- määrin.
Oriita (yli 3 v.)	658	1,864	41	1,031	925	410	1,270	1,466	2,085	9,750	10,442
Ruunia (yli 3 v.)	15,014	23,649	1,476	18,819	24,006	9,130	10,656	28,276	15,258	146,284	137,870
Tammoja (yli 3 v.)	18,456	31,743	1,514	22,253	26,743	12,950	20,850	30,261	14,509	179,279	181,493
Nuoria hevosia (1—3 v.)	3,391	5,666	222	4,055	4,885	3,428	5,844	7,165	2,316	36,972	45,071
Varsoja (alle 1 v.)	1,906	3,108	145	2,210	3,780	1,946	3,249	3,633	1,484	21,461	24,259
Yhteensä hevosia	39,425	66,030	3,398	48,368	60,339	27,864	41,869	70,801	35,652	393,746	399,135
Sonneja (yli 2 v.)	2,990	3,946	252	3,082	1,736	1,652	3,449	2,586	3,328	23,021	22,116
Lehmiä	120,951	206,199	13,691	139,482	173,967	103,454	164,461	225,315	154,413	1,301,933	1,268,024
Nuoria sonneja (1—2 v.)	3,935	8,636	648	5,306	5,250	4,865	7,844	6,860	8,080	51,424	51,077
Hiehoja (yli 1 v.)	24,402	40,902	1,801	27,092	34,742	17,901	23,779	34,505	28,382	233,506	217,357
Vasikoita (alle 1 v.)	20,632	56,434	4,926	33,414	44,530	21,571	38,987	49,987	36,245	306,726	288,461
Yht. nautaeläimiä	172,910	316,117	21,318	208,376	260,225	149,443	238,520	319,253	230,448	1,916,610	1,847,035
Lampaita (yli 1 v.)	53,512	146,383	15,919	64,362	117,635	55,053	85,809	197,899	119,677	856,249	1,000,964
» (alle 1 v.)	17,157	54,939	9,793	22,615	86,454	47,427	65,503	72,529	86,404	462,821	524,843
Yhteensä lampaita	70,669	201,322	25,712	86,977	204,089	102,480	151,312	270,428	206,081	1,319,070	1,525,807
Vuohia (yli 1 v.)	92	5,419	12	1,484	423	624	212	2,153	173	10,592	11,685
Karjuja (yli 6 kk.)	747	657	48	619	551	915	1,234	595	287	5,653	5,596
Siitosemakkoja (yli 6 kk.)	5,728	6,142	214	7,463	7,403	6,131	4,955	3,910	803	42,749	39,869
Lihotussikoja (yli 6 kk.)	14,630	18,529	1,143	18,237	25,888	24,430	14,837	14,818	2,129	134,641	117,922
Nuoria sikoja (3—6 kk.)	18,547	35,196	1,162	16,469	29,514	17,387	13,240	17,230	2,571	151,316	129,290
Porsaita (alle 3 kk.)	7,867	22,126	694	5,888	20,911	12,282	16,081	10,952	3,678	100,479	85,067
Yhteensä sikoja	47,519	82,650	3,261	48,676	84,267	61,145	50,347	47,505	9,468	434,838	377,744
Poroja (yli 1 v.)	—	—	—	—	—	—	—	—	59,269	59,269	59,964
Kanoja (yli 6 kk.)	195,149	338,486	17,805	171,886	189,388	99,040	78,736	220,327	51,862	1,362,679	1,137,299
Muu siipikarja (yli 6 kk.)	997	2,199	284	685	1,256	610	768	585	483	7,867	9,708
Mehiläisyhteiskuntia	1,895	6,861	59	2,236	1,000	27	79	1,282	16	13,455	12,797

Eri eläinryhmissä oli nuorten eläinten prosenttisuhte asianomaisen ryhmän eläinten koko lukuun seuraava:

Lääni tai maakunta.	Nuoria hevosia ja varsoja.	Nuoria nauttoja ja vasikoita.	Lampaan- vuonia.	Nuoria sikoja ja porsaita.
Uudenmaan	13.4	28.3	24.3	55.6
Turun ja Porin	13.3	33.5	27.3	69.4
Ahvenanmaan	10.8	34.6	38.1	56.9
Hämeen	13.0	31.6	26.0	45.9
Viipurin	14.4	32.5	42.4	59.8
Mikkelin	19.3	29.7	46.3	48.5
Kuopion	21.7	29.6	43.3	58.2
Vaasan	15.3	28.6	26.8	59.3
Oulun	10.7	31.6	41.9	66.0
Valtakunta	14.8	30.9	35.1	57.9

Nuoren karjan suhteellinen lukuisuus oli samassa eläinryhmässä niinmuodoin hyvin erilainen eri osissa maata. Niin esim. vaihteli nuorten hevosten ja varsojen luku 10.7 %:sta (Oulun lääni) 21.7 %:iin (Kuopion lääni), nuorten nautaeläinten ja vasikoiden luku 28.3 %:sta (Uudenmaan lääni) 34.6 %:iin (Ahvenanmaa), lampaanvuonien luku 24.3 %:sta (Uudenmaan lääni) 46.3 %:iin (Mikkelin lääni) sekä nuorten sikojen ja porsaiden luku 45.9 %:sta (Hämeen lääni) 69.4 %:iin (Turun ja Porin lääni).

Täyskasvuisten naaraseläinten ja nuorimmassa ikäryhmässä olevain elukkain suhde oli seuraava:

	Varsoja.	100 täysikäistä vastasi:	
		Vasikoita.	Porsaita.
Uudenmaan läänissä	10.3	17.1	137.3
Turun ja Porin läänissä	9.8	27.4	360.2
Ahvenanmaan maakunnassa	9.6	36.0	324.3
Hämeen läänissä	9.9	24.0	78.9
Viipurin »	14.1	25.6	282.5
Mikkelin »	15.0	20.9	200.3
Kuopion »	15.6	23.7	324.5
Vaasan »	12.0	22.2	280.1
Oulun »	10.2	23.5	458.0
Valtakunnassa	12.0	23.6	235.0

Oriiden ja tammojen sekä sonnien ja lehmien suhteellista lukuisuutta eri lääneissä kuvastavat seuraavat luvut, jotka osoittavat tammojen lukua 100 oritta kohti ja lehmien lukua 100 sonnia kohti:

	100 oritta vastasi:		100 sonnia vastasi:	
	Luku	%	Luku	%
Uudenmaan läänissä	2,805	tammaa	4,045	lehmää
Turun ja Porin läänissä	1,703	»	5,226	»
Ahvenanmaan maakunnassa	3,693	»	5,433	»
Hämeen läänissä	2,158	»	4,526	»
Viipurin »	2,891	»	10,021	»
Mikkelin »	3,159	»	6,262	»
Kuopion »	1,642	»	4,768	»
Vaasan »	2,064	»	8,713	»
Oulun »	696	»	4,640	»
Valtakunnassa	1,839	tammaa	5,655	lehmää

Luvut osoittavat siis, että oriita pidettiin suhteellisesti enimmäin Oulun läänissä ja vähimmin Ahvenanmaalla sekä sonneja enimmäin Uudenmaan läänissä ja vähimmin Viipurin läänissä.

Kotieläimet vuosina 1921—28. Verrattaessa kotieläinten lukuja vuosilta 1927 ja 1928 keskenään sekä v:lta 1920 ja viisivuotisjaksolta 1921—25 keskenään huomataan niiden eri ryhmissä tapahtuneen seuraavat muutokset:

	Lisäys (+) tai vähennys (-) vv. 1927—28.		Lisäys (+) tai vähennys (-) vv. 1921—25.	
	Luku.	%	Luku.	%
Oriita (yli 3 v.)	— 265	— 2.6	— 255	— 2.4
Ruunia (yli 3 v.)	— 770	— 0.5	+ 8,269	+ 6.4
Tammoja (yli 3 v.)	+ 939	+ 0.5	+ 8,908	+ 5.2
Nuoria hevosia (1—3 v.)	— 2,485	— 6.3	— 2,372	— 5.0
Varsoja (alle 1 v.)	+ 359	+ 1.7	— 60	— 0.2
Yhteensä hevosia	— 2,222	— 0.6	+ 14,490	+ 3.8

	Lisäys (+) tai vähennys (-) vv. 1927-28.		Lisäys (+) tai vähennys (-) vv. 1921-25.	
	Luku.	%	Luku.	%
Sonneja (yli 2 v.)	+ 856	+ 3.9	+ 1,783	+ 8.8
Lehmiä	+ 19,182	+ 1.5	+ 94,038	+ 8.0
Nuoria sonneja (1—2 v.)	+ 1,564	+ 3.1	— 4,603	— 8.3
Hiehoja (yli 1 v.)	+ 12,455	+ 5.6	— 3,735	— 1.7
Vasikoita (alle 1 v.)	+ 10,688	+ 3.6	— 64,814	— 18.3
Yhteensä nautaeläimiä	+ 44,745	+ 2.4	+ 22,669	+ 1.2
Lampaita (yli 1 v.)	— 39,387	— 4.4	— 36,698	— 3.5
» (alle 1 v.)	— 9,716	— 2.1	— 141,090	— 21.2
Yhteensä lampaita	— 49,103	— 3.6	— 177,788	— 10.4
Vuohia (yli 1 v.)	— 429	— 3.9	— 1,014	— 8.0
Karjuja (yli 6 kk.)	— 210	— 3.6	— 188	— 3.3
Siitosemakkoja (yli 6 kk.)	— 102	— 0.2	+ 3,116	+ 8.5
Lihotussikoja (yli 6 kk.)	+ 5,885	+ 4.6	+ 18,170	+ 18.2
Nuoria sikoja (3—6 kk.)	+ 8,570	+ 6.0	— 2,282	— 1.7
Porsaita (alle 3 kk.)	+ 2,972	+ 3.0	— 14,714	— 14.7
Yhteensä sikoja	+ 17,115	+ 4.1	+ 4,102	+ 1.1
Poroja (yli 1 v.)	— 6,735	— 10.2	+ 7,155	+ 13.5
Kanoja (yli 6 kk.)	+ 64,264	+ 4.9	+ 257,884	+ 29.3
Muuta siipikarjaa (yli 6 kk.)	— 858	— 9.8	— 767	— 7.3
Mehiläisyhteiskuntia	— 16	— 0.1	+ 1,569	+ 14.0

Hevosten koko luku on vähentynyt 0.6 %:lla vuoteen 1927 verrattuna; ruunien luku on vähentynyt 0.5 % ja tammojen luku lisääntynyt 0.5 %, nuorten hevosten vähentynyt 6.3 % ja varsojen lisääntynyt 1.7 %. — Nautakarjassa, jonka koko luku on lisääntynyt 2.4 %, on kaikkien ryhmien luku lisääntynyt. — Lampaiden koko luku on vähentynyt, 3.6 %; vähennystä on tapahtunut sekä aikuisten että vuonien luvussa. Vuohien ryhmässä on tapahtunut vähennystä 3.9 %. — Sikojen kokonaisluku on lisääntynyt 4.1 %; lisäystä on havaittavissa kaikissa muissa paitsi karjujen ja siitosemakkojen ryhmissä. Mitä muihin kotieläinryhmiin tulee, ovat ne, kanoja lukuunottamatta, vähentyneet.

Nautayksiköiksi muunnettuina tekivät kotieläimet eri lääneissä ja koko maassa seuraavat määrät:

Kotieläimet nautayksiköissä 1928.

Lääni tai maakunta.	Hevoset.		Nautaeläimet.		Lampaat.		Vuohet.		Siat.		Porot.		Yhteensä nautayksiköitä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Uudenmaan	72,600	31.0	143,268	61.1	7,761	3.3	12 (0.0)	10,781	4.6	—	—	—	234,422	9.4
Turun ja Porin	121,732	29.7	249,022	60.8	21,732	5.3	677 (0.2)	16,152	4.0	—	—	—	409,315	16.3
Ahvenanmaan	6,356	24.4	16,399	62.9	2,602	10.0	2 (0.0)	720	2.7	—	—	—	26,079	1.0
Hämeen	89,366	32.1	167,117	60.1	9,458	3.4	185 (0.1)	12,009	4.3	—	—	—	278,135	11.1
Viipurin	110,123	31.0	206,831	58.3	20,107	5.7	53 (0.0)	17,942	5.0	—	—	—	355,056	14.2
Mikkelin	49,381	25.3	121,882	62.3	9,846	5.0	78 (0.0)	14,413	7.4	—	—	—	195,600	7.8
Kuopion	73,020	25.0	193,468	66.3	14,820	5.1	27 (0.0)	10,555	3.6	—	—	—	291,890	11.6
Vaasan	128,988	30.0	261,080	60.7	29,271	6.8	269 (0.1)	10,226	2.4	—	—	—	429,834	17.2
Oulun	66,762	23.4	185,033	64.7	20,360	7.1	21 (0.0)	1,808	0.6	11,854	4.2	—	285,838	11.4
Valtakunta	718,328	28.7	1,544,100	61.6	135,957	5.4	1,324 (0.0)	94,606	3.8	11,854	0.5	—	2,506,169	100.0
V. 1927	720,826	29.0	1,514,382	61.0	141,489	5.7	1,378 (0.1)	91,073	3.7	13,201	0.5	—	2,482,349	100.0

Keskimääräluvut v.v:ita 1921—25 ovat taas seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Hevoset.		Nautaeläimet.		Lampaat.		Vuohet.		Siat.		Porot.		Yhteensä nautayksiköitä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Uudenmaan	73,087	31.3	141,287	60.5	8,626	3.7	14	(0.0)	10,653	4.5	—	—	233,667	9.5
Turun ja Porin	120,825	29.9	242,587	60.1	26,580	6.6	769	0.2	13,107	3.2	—	—	403,868	16.4
Ahvenanmaan	6,070	24.5	14,770	59.7	3,163	12.8	2	(0.0)	733	3.0	—	—	24,738	1.0
Hämeen	91,139	32.9	162,093	58.4	13,378	4.8	217	(0.0)	10,717	3.9	—	—	277,544	11.2
Viipurin	109,703	31.7	198,131	57.3	22,002	6.4	56	(0.0)	15,895	4.6	—	—	345,787	14.0
Mikkelin	49,690	25.8	118,389	61.5	11,928	6.2	80	(0.0)	12,439	6.5	—	—	192,526	7.8
Kuopion	73,463	25.5	188,861	65.8	15,480	5.3	28	(0.0)	9,875	3.4	—	—	287,707	11.7
Vaasan	126,827	30.2	250,804	59.7	34,114	8.1	273	0.1	8,247	1.9	—	—	420,265	17.0
Oulun	66,008	23.4	179,552	63.8	22,652	8.0	22	(0.0)	1,434	0.5	11,993	4.3	281,661	11.4
Valtakunta	716,812	29.0	1,496,474	60.6	157,923	6.4	1,461	0.1	83,100	3.4	11,993	0.5	2,467,763	100.0

Kotieläimet ja väkiluku. Seuraavassa esityksessä, jossa tehdään vertailuja toiselta puolen kotieläinten ja toiselta puolen väkiluvun ja peltoalan välillä, on kotieläinten luku kussakin lajiryhmässä muunnettu täysi-ikäisiä eläimiä vastaavaksi.¹⁾ Täten on saatu seuraavat täysi-ikäisten eläinten luvut eri lääneissä ja valtakunnassa vuonna 1928.

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Vuohia.	Sikoja.	Poroja.
Uudenmaan	36,300	143,268	62,091	92	32,345	—
Turun ja Porin ...	60,866	249,022	173,852	5,419	48,458	—
Ahvenanmaan	3,178	16,399	20,816	12	2,159	—
Hämeen	44,683	167,117	75,669	1,484	36,026	—
Viipurin	55,062	206,831	160,862	423	53,827	—
Mikkelin	24,690	121,882	78,767	624	43,240	—
Kuopion	36,510	193,468	118,560	212	31,666	—
Vaasan	64,494	261,080	234,164	2,153	30,676	—
Oulun	33,381	185,033	162,879	173	5,424	59,269
Valtakunta	359,164	1,544,100	1,087,660	10,592	283,821	59,269
V. 1927	360,413	1,514,382	1,131,905	11,021	273,220	66,004

Kotieläimet täysikäisiksi muunnettuina olivat keskim. v.v. 1921—1925:

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Vuohia.	Sikoja.	Poroja.
Uudenmaan	36,543	141,287	69,006	117	31,960	—
Turun ja Porin ...	60,413	242,586	212,642	6,147	39,322	—
Ahvenanmaan	3,035	14,771	25,300	12	2,199	—
Hämeen	45,570	162,093	107,028	1,738	32,151	—
Viipurin	54,851	198,131	176,019	450	47,684	—
Mikkelin	24,845	118,389	95,419	639	37,318	—
Kuopion	36,732	188,861	123,840	226	29,625	—
Vaasan	63,413	250,804	272,913	2,180	24,741	—
Oulun	33,004	179,552	181,219	176	4,300	59,964
Valtakunta	358,406	1,496,474	1,263,386	11,685	249,300	59,964

¹⁾ Muuntamisessa on pantu 1 täysikäinen hevonen vastaamaan 2 nuorta hevosta tai 4 varsaa, 1 täysikäinen nautaeläin 2 nuorta nautaa tai 4 vasikkaa, 1 täysikäinen lammasta 2 nuorta lammasta ja 1 täysikäinen sika 2 nuorta sikaa tai 4 porsasta.

Edellä olevien lukujen perusteella saadaan vuoden 1928 täyskasvuisia eläimiä 100 maaseutuväestön henkeä kohti:

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaista.	Vuohia.	Sikoja.	Poroja.
Uudenmaan	15.0	59.0	25.6	(0.04)	13.3	—
Turun ja Porin	14.3	58.6	40.9	1.3	11.4	—
Ahvenanmaan	12.3	63.5	80.7	(0.04)	8.4	—
Hämeen	14.2	53.2	24.1	0.5	11.5	—
Viipurin	10.4	39.2	30.5	0.1	10.2	—
Mikkelin	12.3	60.9	39.4	0.3	21.6	—
Kuopion	10.6	56.0	34.3	0.1	9.2	—
Vaasan	12.2	49.4	44.3	0.4	5.8	—
Oulun	9.0	49.7	43.7	(0.04)	1.5	15.9
Valtakunta	12.0	51.8	36.5	0.4	9.5	2.0
V. 1927	12.1	51.0	38.1	0.4	9.2	2.2

Maaseutuväestöön verraten oli niinmuodoin aikuisia hevosia enimmän Uudenmaan (15.0) sekä Turun ja Porin (14.3) lääneissä; vähimmin niitä oli Oulun läänissä (9.0). Keskimäärin tuli valtakunnassa 100 maaseudun henkeä kohti 12.0 hevosta. — Nautaeläinten vastaava suhdeluku oli valtakunnalle 51.8 ja oli se suurin Ahvenanmaalla (63.5) ja Mikkelin läänissä (60.9) sekä pienin Viipurin läänille (39.2). — Lampaista pidettiin suhteellisesti enimmän Ahvenanmaalla (80.7) ja Vaasan läänissä (44.3) sekä vähimmin Hämeen (24.1) ja Uudenmaan (25.6) lääneissä. — Vuohien suhteellinen luku oli suurin Turun ja Porin läänissä (1.3). — Sikojen suhteellisen lukuisuuden puolesta oli ensi sijalla Mikkelin lääni (21.6) ja viimeisellä Oulun lääni (1.5). — Poroja pidettiin yksinomaan Oulun läänissä, jolle puheenalainen keskiluku oli 15.9.

Kotieläimet ja peltoala. Täysikäisiksi muunnettuja elukoita oli lääneissä ja valtakunnassa v. 1928 100 peltohehtaariin verraten seuraavat määrät:

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaista.	Sikoja.
Uudenmaan	13.9	54.9	23.8	12.4
Turun ja Porin	13.2	54.2	37.8	10.5
Ahvenanmaan	26.3	135.7	172.2	17.9
Hämeen	16.0	59.7	27.1	12.9
Viipurin	19.6	73.5	57.2	19.1
Mikkelin	21.6	106.5	68.8	37.8
Kuopion	22.9	121.4	74.4	19.9
Vaasan	14.2	57.4	51.4	6.7
Oulun	21.6	119.9	105.5	3.5
Valtakunta	16.5	70.9	50.0	13.0
V. 1927	16.7	70.1	52.4	12.6

Kotieläimiä oli peltoalaan verrattuna vv. 1921—25 keskimäärin vuodessa:

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Sikoja.
Uudenmaan	14.2	55.0	26.9	12.4
Turun ja Porin	13.7	54.9	48.1	8.9
Ahvenanmaan	26.5	129.0	221.0	19.2
Hämeen	16.9	60.0	39.6	11.9
Viipurin	21.0	75.8	67.3	18.2
Mikkelin	22.6	107.7	86.8	33.9
Kuopion	23.8	122.6	80.4	19.2
Vaasan	14.2	56.3	61.2	5.6
Oulun	22.5	122.2	123.3	2.9
Valtakunta	17.1	71.3	60.2	11.9

Peltoalaan verraten pidettiin siis v. 1928 hevosia enimmäin, Ahvenanmaata lukuunottamatta, Kuopion läänissä (22.9), jota lähinnä seurasivat Mikkelin ja Oulun (21.6) läänit; pienin oli hevosten suhteellinen luku Turun ja Porin (13.2) sekä Uudenmaan (13.9) ja Vaasan (14.2) lääneissä, keskimäärä valtakunnalle oli 16.5. — Nautaeläimiä oli suhteellisesti enimmäin niinkään Ahvenanmaalla (135.7) ja sitä lähinnä Kuopion (121.4) ja Oulun (119.9) lääneissä sekä vähimmin Turun ja Porin (54.2) ja Uudenmaan (54.9) lääneissä; keskimäärän tehdessä valtakunnalle 70.9. — Suhteellisesti enimmäin lampaita oli Ahvenanmaalla (172.2) ja Oulun läänissä (105.5) sekä vähimmin Uudenmaan (23.8) ja Hämeen (27.1) lääneissä. Keskimäärä maalle oli 50.0. — Sikojen luku oli suhteellisesti suurin Mikkelin läänissä (37.8) ja Kuopion läänissä (19.9) sekä Viipurin läänissä (19.1) ja Ahvenanmaalla (17.9) ja pienin Oulun (3.5) ja Vaasan (6.7) lääneissä. Keskimäärä koko maalle oli 13.0.

Meijeriliike.

Meijerien luku ja niiden omistajat. Tilasto vuodelta 1928 käsittää yhteensä 630 meijeriä, jotka jakautuivat omistajiensa mukaan läänittäin sillä tavalla kuin seuraava yhdistelmä osoittaa; viereen on ilmoitettu meijerien keskim. luku vv. 1921—25:

Lääni tai maakunta.	Yksityisiä henkilöitä		Osakeyhtiöitä.		Osuuskuntia.		Yhteensä.		Meijerien luku vv. 1921—25 keskim.
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	
Uudenmaan	19	32.8	10	17.2	29	50.0	58	100.0	50
Turun ja Porin ...	13	10.2	10	7.9	104	81.9	127	100.0	109
Ahvenanmaan	1	7.7	—	—	12	92.3	13	100.0	12
Hämeen	9	13.2	7	10.3	52	76.5	68	100.0	48
Viipurin	2	3.6	5	9.1	48	87.3	55	100.0	40
Mikkelin	4	14.3	—	—	24	85.7	28	100.0	25
Kuopion	2	3.4	1	1.7	56	94.9	59	100.0	66
Vaasan	6	4.0	4	2.6	142	93.4	152	100.0	109
Oulun	2	2.9	4	5.7	64	91.4	70	100.0	65
Valtakunta	58	9.2	41	6.5	531	84.3	630	100.0	524
V. 1927 ¹⁾	67	10.9	39	6.4	506	82.7	612	100.0	—
Vv. 1921—25 keskim.	71	13.5	44	8.4	409	78.1	524	100.0	—

¹⁾ Tiedot v:ltä 1927 tässä julkaisussa poikkeavat edellisen vuosijulkaisun tiedoista sen johdosta, että ne käsittävät myöskin erinäiset myöhästyneet ilmoitukset (Vrt. Maatalous 4: maanviljelys ja karjanhoito vuonna 1927, muist. siv. 31).

Runsaasti $\frac{4}{5}$ kaikista meijereistä oli v. 1928 osuuskuntien omia, kun yksityisillä oli niitä noin $\frac{1}{10}$ ja osakeyhtiöillä noin $\frac{1}{15}$. Yksityisiä meijereitä oli enimmin Uudenmaan läänissä, jossa niiden luku oli 32.8 % läänin koko meijeriluvusta. Osakeyhtiöiden omistamia meijereitä oli suhteellisesti enimmin Uudenmaan (17.2 %) ja Hämeen (10.3 %) lääneissä. Osuusmeijereitä oli, suhteellisesti enimmin Vaasan läänissä, jossa näitä meijereitä oli enemmän kuin $\frac{9}{10}$ läänin kaikista meijereistä. Suhteellisesti pienin oli osuusmeijerien luku Uudenmaan läänissä, jonka koko meijeriluvusta ne tekivät 50.0 % eli jonkun verran enemmän kuin yksityiset meijerit.

Jos meijerien lukua verrataan eri läänien väkilukuun v:lta 1928, ¹⁾ saadaan yhtä meijeriä kohti seuraava henkilöluku: Ahvenanmaalla 2,111, Vaasan läänissä 3,813, Turun ja Porin läänissä 4,103, Hämeen läänissä 5,666, Oulun läänissä 5,888, Kuopion läänissä 6,401, Mikkelin läänissä 7,572, Uudenmaan läänissä 8,417 ja Viipurin läänissä 11,072. — Lehmälukuun verrattuna taas tuli kutakin meijeriä kohti v. 1928: Ahvenanmaalla 1,053 lehmää, Vaasan läänissä 1,482, Turun ja Porin läänissä 1,624, Hämeen läänissä 2,051, Uudenmaan läänissä 2,085, Oulun läänissä 2,206, Kuopion läänissä 2,787, Viipurin läänissä 3,163 ja Mikkelin läänissä 3,695 lehmää; keskiluku koko maassa oli 2,067 lehmää yhtä meijeriä kohti.

Meijerien käyttövoima. Jos meijerit ryhmitetään omistajiensa ja käyttövoiman mukaan, saadaan seuraava taulukko:

	Käsivoima.	Hevosvoima.	Vesivoima.	Höyryvoima.	Sähkövoima.	Öljynvoima.	Käsi- ja hevosvoima.	Käsi- ja höyryvoima.	Vesi- ja höyryvoima.	Höyry- ja sähkövoima.	Muu yhdistetty voima.	Yhteensä.
Yksityismeijerit	8	1	—	26	11	1	3	—	—	7	1	58
Osakeyhtiömeijerit	3	3	1	20	10	—	1	—	—	2	1	41
Osuusmeijerit	52	17	3	376	34	3	8	—	—	37	1	531
Kaikki meijerit	63	21	4	422	55	4	12	—	—	46	3	630
							%					
Yksityismeijerit	13.8	1.7	—	44.8	19.0	1.7	5.2	—	—	12.1	1.7	100.0
Osakeyhtiömeijerit	7.3	7.3	2.4	48.8	24.4	—	2.4	—	—	4.9	2.5	100.0
Osuusmeijerit	9.8	3.2	0.6	70.8	6.4	0.6	1.5	—	—	6.9	0.2	100.0
Kaikki meijerit	10.0	3.4	0.6	67.0	8.7	0.6	1.9	—	—	7.3	0.5	100.0

Tavallisin käyttövoima meijereissä on siis höyry, joka tavattiin v. 1928 422 meijerissä, mikä tekee 67.0 % nähden koko luvusta. Sitä lähinnä tavallisin oli käsivoima, 63 meijerissä (10.0 %), ja sitä lähinnä tavallisin sähkövoima, 55 meijerissä (8.7 %). Sitä paitsi oli 46 meijeriä (7.3 %), joissa sähköön ohella käytettiin höyryvoimaa. Meijereitä, joissa käyttövoimana oli kaksi eri voimalajia, oli kaikkiaan 61 (9.7 %). — Eri omistajaryhmissä oli höyryvoima suhteellisesti lukuisammin edustettuna osuusmeijereissä kuin muissa, kun taas sähkövoima oli suhteellisesti yleisin osakeyhtiömeijereissä. Viimeksi mainitussa ryhmässä oli niinkään hevosvoima suhteellisesti yleisin, kun taas käsivoima oli yleisin yksityismeijereissä.

¹⁾ Väkiluku joulukuun 1 p:nä.

Lopuksi esitettäköön taulukko, jossa meijerit ovat käyttövoimansa mukaan ryhmitettyinä läänittäin:

Lääni tai maakunta.	Käsivoima.		Hevosvoima.		Vesivoima.		Höyryvoima.		Sähkövoima.		Muu tai yhdistetty voima.		Yhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Uudenmaan	2	3.5	—	—	—	—	21	36.2	18	31.0	17	29.3	58	100.0
Turun ja Porin	2	1.6	—	—	—	—	104	81.9	6	4.7	15	11.8	127	100.0
Ahvenanmaan	1	7.7	—	—	—	—	12	92.3	—	—	—	—	13	100.0
Hämeen	2	2.9	—	—	1	1.5	48	70.6	10	14.7	7	10.3	68	100.0
Viipurin	26	47.3	6	10.9	—	—	8	14.5	9	16.4	6	10.9	55	100.0
Mikkelin	2	7.1	5	17.8	—	—	19	67.9	1	3.6	1	3.6	28	100.0
Kuopion	1	1.7	7	11.8	1	1.7	45	76.3	3	5.1	2	3.4	59	100.0
Vaasan	15	9.9	1	0.6	2	1.3	122	80.3	4	2.6	8	5.3	152	100.0
Oulun	12	17.1	2	2.9	—	—	43	61.4	4	5.7	9	12.9	70	100.0
Valtakunta	63	10.0	21	3.4	4	0.6	422	67.0	55	8.7	65	10.3	630	100.0
V. 1927	63	10.3	24	3.9	3	0.5	405	66.2	52	8.5	65	10.6	612	100.0
Vv. 1921—25 keskim.	72	13.7	28	5.3	5	1.0	321	61.2	35	6.7	63	12.1	524	100.0

Käsivoimaa käyttäviä meijereitä oli suhteellisesti enimmäin Viipurin läänissä, jossa 47.3 % läänin kaikista meijereistä käytti tätä voimaa; hevosvoimaa käyttäviä oli suhteellisesti enimmäin Mikkelin (17.8 %) ja Kuopion (11.8 %) lääneissä, höyryvoimalla käypiä enimmäin Ahvenanmaalla (92.3 %) ja sähkövoimalla käypiä enimmäin Uudenmaan läänissä (31.0 %).

Meijerien tuotanto. Tuotannostaan on 614 meijeriä antanut tietoja. Näiden meijerien omistajat sekä tuotannon laatu käy ilmi seuraavasta:

	Yksityis- meijereitä.		Osakeyhtiö- meijereitä.		Osuus- meijereitä.		Yhteensä.		Vv. 1921—25 keskim.
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	
Voimeijereitä	24	4.8	23	4.6	456	90.6	503	100.0	398
Juustomeijereitä	20	51.3	4	10.2	15	38.5	39	100.0	25
Voi- ja juustomeij.	11	15.3	10	13.9	51	70.8	72	100.0	96
Yhteensä	55	9.0	37	6.0	522	85.0	614	100.0	519
Vv. 1921—25 keskim.	71	13.7	43	8.3	405	78.0	519	100.0	—

Voimeijereistä olivat useimmat osuusmeijerien hallussa, juustomeijerit taas olivat enimmäin yksityisten omistamia. Osuuskunnilla oli yhteensä 15 varsinaista juustomeijeriä sekä niiden lisäksi 51 sellaista meijeriä, joissa valmistettiin sekä voita että juustoa. Juustomeijereitä oli kaiken kaikkiaan maassa 39 ja voi- ja juustomeijereitä 72.

Läänittäin jakautuivat meijerit tuotantolajin puolesta seuraavasti:

Lääni tai maakunta.	Voi- meijereitä.		Juusto- meijereitä.		Voi- ja juusto- meijereitä.		Yhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Uudenmaan	8	15.7	27	52.9	16	31.4	51	100.0
Turun ja Porin	97	77.6	6	4.8	22	17.6	125	100.0

Lääni tai maakunta.	Voi-meijereitä.		Juusto-meijereitä.		Voi- ja juusto-meijereitä.		Yhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Ahvenanmaan	12	92.3	1	7.7	—	—	13	100.0
Hämeen	49	76.6	2	3.1	13	20.3	64	100.0
Viipurin	49	89.1	1	1.8	5	9.1	55	100.0
Mikkelin	21	75.0	1	3.6	6	21.4	28	100.0
Kuopion	56	94.9	—	—	3	5.1	59	100.0
Vaasan	144	96.0	1	0.7	5	3.3	150	100.0
Oulun	67	97.1	—	—	2	2.9	69	100.0
Valtakunta	503	81.9	39	6.4	72	11.7	614	100.0
V. 1927	484	80.1	32	5.3	88	14.6	604	100.0
Vv. 1921—25 keskim.	398	76.7	25	4.8	96	18.5	519	100.0

Meijerien vointuotannon määrä nousi v. 1928 21,232,945 kilogrammaan. Kauppatilasto osoittaa maasta viedyn v. 1928 13,375,809 kg voita, jotenka siis vienti oli 63.0 % meijerivointuotannosta. Tämän lisäksi valmistettiin mainittuna vuonna 196,783 kg heravoita, jota määrää vastasi v. 1927 146,106 kg; vv. 1921—25 valmistettiin heravoita 98,824 kg keskimäärin vuodessa.

Ensiksi mainittu voimäärä jakaantui eri lääneille ja erilaatuisten meijeriryhmien kesken sillä tavalla kuin seuraava yhdistelmä osoittaa; tämän ohella on ilmoitettu vointuotanto v. 1927 ja vv. 1921—25 keskimäärin.

Lääni tai maakunta.	Yksityiset meijerit.		Osakeyhtiömeijerit.		Osuusmeijerit.		Yhteensä v. 1928.		V. 1927.		Vv. 1921—25 keskimäärin	
	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%
Uudenmaan	36,433	14.5	133,458	16.6	563,389	2.8	733,280	3.4	1,047,808	4.7	589,074	4.5
Turun ja Porin ..	35,654	14.2	317,977	39.5	7,006,233	34.7	7,359,864	34.7	8,183,042	36.6	4,176,320	31.9
Ahvenanmaan ..	—	—	—	—	418,144	2.1	418,144	2.0	425,539	1.9	271,774	2.1
Hämeen	126,191	50.3	77,477	9.6	2,437,289	12.1	2,640,957	12.4	2,873,232	12.9	1,346,502	10.3
Viipurin	622	0.3	105,922	13.1	928,780	4.6	1,035,324	4.9	1,042,700	4.7	578,934	4.4
Mikkelin	14,286	5.7	—	—	773,434	3.8	787,720	3.7	789,088	3.5	422,379	3.2
Kuopion	6,242	2.5	20,881	2.6	2,043,943	10.1	2,071,066	9.7	1,963,367	8.8	1,666,389	12.7
Vaasan	26,853	10.7	116,869	14.5	4,391,494	21.8	4,535,216	21.4	4,526,575	20.3	2,891,174	22.0
Oulun	4,582	1.8	32,779	4.1	1,614,013	8.0	1,651,374	7.8	1,467,302	6.6	1,166,094	8.9
Valtakunta	250,863	100.0	805,363	100.0	20,176,719	100.0	21,232,945	100.0	22,318,653	100.0	13,108,640	100.0
V. 1927	403,361	—	945,972	—	20,969,320	—	—	—	—	—	—	—
Vv. 1921—25 keskim.	284,629	—	623,587	—	12,200,424	—	—	—	—	—	—	—

Mitä eri lääneihin tulee, oli valmistuksen kokonaismäärä suurin Turun ja Porin läänissä, nim. 7,359,864 kg eli 34.7 % koko maan valmistusmäärästä; sitä lähinnä olivat Vaasan (21.4 %), Hämeen ja Kuopion (12.4 ja 9.7 %) läänit. Pienin oli valmistusmäärä Ahvenanmaalla, vain 418,144 kg eli 2.0 %.

Verrattomasti suurin osa vointuotannosta tuli osuusmeijerien osalle: niiden osuus koko vointuotannosta oli nimittäin 95.0 %, kun osakeyhtiömeijerien tuotanto oli 3.8 % ja yksityismeijerien 1.2 %.

Jos lasketaan vointuotannon keskimääräinen suuruus yhtä meijeriä kohti, saadaan tämä keskimäärin olemaan:

	V. 1928.	Vv. 1921—25 keskim.
Yksityismeijereille	7,168 kg	5,047 kg
Osakeyhtiömeijereille	24,405 »	15,512 »
Osuusmeijereille	39,796 »	30,701 »
Kaikille meijereille	36,927 »	26,536 »

Koko valtakunnassa valmistettiin yhtä henkilöä kohti 5.9 kg meijerivoita; sekä eri lääneissä seuraavat määrät: Uudenmaan läänissä 1.5 kg, Turun ja Porin läänissä 14.1 kg, Ahvenanmaalla 15.2 kg, Hämeen läänissä 6.9 kg, Viipurin läänissä 1.7 kg, Mikkelin läänissä 3.7 kg, Kuopion läänissä 5.5 kg, Vaasan läänissä 7.8 kg ja Oulun läänissä 4.0 kg.

Lopuksi esitettäköön taulukko, josta käy ilmi meijerien luku, jaettuna vointuotantoon nähden eri suuruusryhmiin, sekä vointuotannon määrä kussakin suuruusryhmässä.

Tuotantoryhmä.	Meijerien luku.		Valmistusmäärä, kilogrammaa.			
	V. 1928.	%	V. 1928.	%	Vv. 1921—25 keskim.	%
Alle— 1,000 kg ...	17	3.0	9,905	0.1	10,612	0.1
1,000— 5,000 » ...	80	13.9	230,006	1.1	283,370	2.2
5,000— 10,000 » ...	74	12.9	554,306	2.6	574,102	4.4
10,000— 15,000 » ...	60	10.4	748,784	3.5	715,280	5.4
15,000— 25,000 » ...	90	15.6	1,755,263	8.3	1,351,337	10.3
25,000— 50,000 » ...	110	19.1	4,056,952	19.1	3,214,263	24.5
50,000— 75,000 » ...	61	10.6	3,788,557	17.8	2,942,719	22.4
75,000—100,000 » ...	36	6.3	3,102,605	14.6	1,509,320	11.5
100,000—200,000 » ...	42	7.3	5,464,950	25.7	1,712,257	13.1
200,000 ja yli	5	0.9	1,521,617	7.2	795,380	6.1
Yhteensä	575	100.0	21,232,945	100.0	13,108,640	100.0

Maidonkulutus vointuotannossa on laskettu kyselykaavakkeihin annettujen vastausten nojalla, jotka ilmaisevat, kuinka paljon maitoa on käytetty keskimäärin yhteen kiloon voita. Missä tietoja tässä kohden on puuttunut, on katsottu yhteen voikiloon menevän 24.0 kg maitoa. Näin menetellen saadaan maidonkulutus olemaan kiloissa:

	Maidonkulutus v. 1928 kg.			Maidonkulutus vv. 1921—25 keskim., kg.		
	Koko kulutus.	Yhtä voikiloa kohti.	Yhtä meijeriä kohti.	Koko kulutus.	Yhtä voikiloa kohti.	Yhtä meijeriä kohti.
Yksityismeijer.	5,976,011	23.8	170,743	6,979,445	24.5	123,749
Osakeyht. meijer ...	18,969,150	23.6	574,823	15,151,465	24.3	376,902
Osuusmeijereissä ...	473,433,507	23.5	933,794	290,303,206	23.8	730,506
Yhteensä	498,378,668	23.5	866,746	312,434,116	23.8	632,458

Eri lääneissä olivat maidonkulutusmäärät semmoisinaan sekä yhtä voikiloa ja yhtä meijeriä kohti seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Maidonkulutus v. 1928, kg.			Maidonkulutus vv. 1921—25 keskim., kg.		
	Koko kulutus.	Yhtä voikiloa kohti.	Yhtä meijeriä kohti.	Koko kulutus.	Yhtä voikiloa kohti.	Yhtä meijeriä kohti.
Uudenmaan	17,601,204	24.0	733,384	14,145,046	24.0	439,287
Turun ja Porin ..	171,508,517	23.3	1,441,248	98,889,637	23.7	934,685
Ahvenanmaan ...	9,737,633	23.3	811,469	6,414,779	23.6	605,168
Hämeen	61,170,517	23.2	986,621	31,742,980	23.6	684,116
Viipurin	23,756,428	22.9	439,934	13,536,058	23.4	343,555
Mikkelin	18,151,058	23.0	672,261	9,849,326	23.3	455,987
Kuopion	49,165,584	23.7	833,315	39,368,175	23.6	600,125
Vaasan	108,230,757	23.9	726,381	70,807,158	24.5	659,285
Oulun	39,056,970	23.7	566,043	27,680,957	23.7	425,861
Valtakunta	498,378,668	23.5	866,746	312,434,116	23.8	632,458
V. 1927	521,804,597	23.4	912,246	—	—	—

Yhteen voikiloon käytetty maitomäärä oli siis osuusmeijereissä pienempi kuin muissa meijeriryhmissä sekä Viipurin ja Mikkelin lääneissä pienempi kuin muissa osissa maata.

Meijereitä, joissa valmistettiin juustoa v. 1928 oli kaikkiaan 111 ja niissä valmistetun juuston kokonaismäärä oli 4,469,431 kg. Juuston vienti maasta oli mainittuna vuonna 1,648,480 kg eli 36.9 % meijeri-juuston tuotannosta.

Läänittäin esitettynä oli juuston valmistuksen määrä eri meijeriryhmissä seuraava:

Lääni tai maakunta.	Yksityiset meijerit.		Osakeyhtiömeijerit.		Osuusmeijerit.		Yhteensä v. 1928.		V. 1927.		Vv. 1921—25 keskimäärin	
	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%
Uudenmaan	538,788	65.7	390,552	84.4	1,153,545	36.2	2,082,885	46.6	1,987,781	47.5	1,508,348	38.5
Turun ja Porin ..	135,434	16.5	49,162	10.6	892,337	28.0	1,076,933	24.1	1,141,272	27.2	1,188,762	30.3
Ahvenanmaan ..	8,500	1.0	—	—	—	—	8,500	0.2	7,500	0.2	7,910	0.2
Hämeen	49,188	6.0	20,504	4.4	231,411	7.3	301,103	6.7	240,330	5.7	280,316	7.2
Viipurin	25,000	3.0	2,700	0.6	418,933	13.1	446,633	10.0	287,212	6.9	158,558	4.0
Mikkelin	16,819	2.1	—	—	152,008	4.8	168,827	3.8	128,574	3.1	153,681	3.9
Kuopion	—	—	—	—	56,595	1.8	56,595	1.3	72,695	1.7	60,006	1.5
Vaasan	46,735	5.7	—	—	140,666	4.4	187,401	4.2	211,726	5.1	369,996	9.4
Oulun	—	—	—	—	140,554	4.4	140,554	3.1	110,368	2.6	195,557	5.0
Valtakunta	820,464	100.0	462,918	100.0	3,186,049	100.0	4,469,431	100.0	4,187,458	100.0	3,923,134	100.0
V. 1927	907,180	—	453,747	—	2,826,531	—	—	—	—	—	—	—
Vv. 1921—25 keskim.	888,422	—	393,262	—	2,641,450	—	—	—	—	—	—	—

Suurin oli juuston valmistus v. 1928 Uudenmaan läänissä, jonka tuotanto teki 46.6 % maan koko juustontuotannosta. Lähinnä sitä tulivat Turun ja Porin (24.1 %) sekä Viipurin ja Hämeen (10.0 ja 6.7 %) läänit. — Eri meijeriryhmissä valmistivat osuusmeijerit suurimman juustomäärän, nim. 71.3 % koko juustontuotannosta; vastaavat suhdeluvut olivat yksityismeijereille 18.4 ja osakeyhtiömeijereille 10.3.

Meijerien luku, jaettuina juuston tuotantoon nähden eri suuruusryhmiin, sekä juuston valmistuksen määrä kussakin ryhmässä käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Tuotantoryhmä.	Meijerien luku.		V. 1928.		Valmistusmäärä, kilogrammaa.	
	v. 1928.	%		%	Vv. 1921—25 keskim.	%
Alle 1,000 kg ..	1	0.9	566	(0.0)	1,495	(0.0)
1,000—5,000 » ..	11	9.9	25,454	0.6	32,274	0.8
5,000—10,000 » ..	8	7.2	60,324	1.3	90,567	2.3
10,000—15,000 » ..	8	7.2	102,516	2.3	150,169	3.8
15,000—25,000 » ..	13	11.7	265,483	5.9	407,659	10.4
25,000—50,000 » ..	39	35.2	1,383,317	31.0	1,328,717	33.9
50,000—75,000 » ..	13	11.7	784,481	17.6	885,415	22.6
75,000—100,000 » ..	12	10.8	1,002,686	22.4	480,922	12.3
100,000—200,000 » ..	5	4.5	601,343	13.5	446,749	11.4
200,000 ja yli	1	0.9	243,261	5.4	99,167	2.5
Yhteensä	111	100.0	4,469,431	100.0	3,923,134	100.0

Meijerien työntekijäin ja työpäivien luku. Meijerien työntekijäin koko luku oli huhtikuun 1 p:nä 1928 2,631 joista miespuolisia 1,061 ja naispuolisia 1,570. Läänittäin jakaantuivat työntekijät seuraavasti:

Lääni tai maakunta.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	%	Vv. 1921—25 keskim.	
					Yhteensä.	%
Uudenmaan	255	111	366	13.9	295	15.1
Turun ja Porin	245	348	593	22.5	458	23.5
Ahvenanmaan	6	27	33	1.3	27	1.4
Hämeen	123	215	338	12.8	200	10.3
Viipurin	64	132	196	7.5	125	6.4
Mikkelin	46	65	111	4.2	81	4.2
Kuopion	87	145	232	8.8	212	10.9
Vaasan	148	359	507	19.3	356	18.3
Oulun	87	168	255	9.7	193	9.9
Valtakunta	1,061	1,570	2,631	100.0	1,947	100.0
V. 1927	1,065	1,519	2,584	—	—	—
Vv. 1921—25 keskim.	836	1,111	1,947	—	—	—

Työntekijöistä oli miespuolisia 40.3 % ja naispuolisia 59.7 %. Ikänsä puolesta jakaantuivat työntekijät seuraavalla tavalla:

	Luku.		%		Vv. 1921—25 keskimäärin.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Alle 15 v.	6	0.2	5	0.3		
15—18 v.	35	1.3	39	2.0		
Yli 18 v.	2,590	98.5	1,903	97.7		

Niinkuin näkyy, käytetään alaikäisiä ja nuoria henkilöitä meijeriliikkeessä perin rajoitetussa määrässä; edellisiä oli vain 0.2 ja jälkimäisiä 1.3 % meijereissä työskentelevien koko luvusta.

Jos verrataan työntekijänsä lukumäärästä tietoja antaneita meijereitä samojen meijerien työntekijäin lukuun, saadaan yhtä meijeriä kohti seuraava työntekijäin luku:

Uudenmaan läänissä	6.4	Mikkelin läänissä	4.0
Turun ja Porin läänissä	4.7	Kuopion »	4.1
Ahvenanmaan maakunnassa ...	2.5	Vaasan »	3.4
Hämeen läänissä.....	5.0	Oulun »	3.6
Viipurin »	3.6	<hr/>	
		Valtakunnassa	4.2

Työpäivien luvusta on 630 meijeriä antanut tietoja. Näiden päivien luku oli kaikkiaan 180,538 ja jakaantui se eri meijeriryhmien kesken seuraavasti:

	Koko luku	%	Vv. 1921—25 keskimäärin.			
			Keskim. yhtä meijeriä kohti.	Koko luku.	%	Yhtä meijeriä kohti.
Yksityismeijereissä	17,375	9.6	300	20,266	14.1	287
Osakeyhtiömeijereissä ...	13,124	7.3	320	13,180	9.2	298
Osuusmeijereissä	150,039	83.1	283	109,834	76.7	269
<hr/>						
Kaikissa meijereissä	180,538	100.0	287	143,280	100.0	274

Eri lääneissä oli työpäivien luku sekä kokonaisuenaan että yhtä meijeriä kohti seuraava:

Lääni tai maakunta.	Työpäiv. koko luku.	%	Työpäiv. luku 1 meij. kohti.	Lääni tai maakunta.	Työpäiv. koko luku.	%	Työpäiv. luku 1 meij. kohti.
Uudenmaan ..	19,498	10.8	336	Kuopion	12,296	6.8	208
Turun ja Porin	42,347	23.5	333	Vaasan	42,068	23.3	277
Ahvenanmaan	3,584	2.0	276	Oulun	19,084	10.6	273
Hämeen.....	20,704	11.5	304	<hr/>			
Viipurin.....	13,462	7.4	245	Valtakunta	180,538	100.0	287
Mikkelin	7,495	4.1	268	V. 1927	173,838	—	284

Voita ja juustoa yhteensä valmistettiin keskimäärin yhtä työpäivää kohti, kilogrammoissa:

	Vv. 1921—25 keskimäärin.	
Yksityismeijereissä	62	58
Osakeyhtiömeijereissä	97	77
Osuusmeijereissä	156	135
<hr/>		
Kaikissa meijereissä	142	119

Eri lääneissä olivat vastaavat valmistusmäärät seuraavat, kg:

	V. 1928.	Vv. 1921—25 keskim.		V. 1928.	Vv. 1921—25 keskim.
Uudenmaan läänissä	144	126	Mikkelin läänissä	128	98
Turun ja Porin läänissä	199	154	Kuopion »	173	140
Ahvenanmaan maakunn.	119	93	Vaasan »	112	111
Hämeen läänissä	142	114	Oulun »	94	79
Viipurin »	110	75	Valtakunnassa	142	119
			V. 1927	152	—

Maataloustyöväen saanti ja palkkaehdot.

Maataloustyöväen saanti. Työväensaantiin nähden on pidetty silmällä sitä, onko tämä ollut hyvä, riittävä tai niukka vai onko työväestä ollut puute. Tämän mukaan ryhmittäytyivät eri läänien kunnat siten kuin seuraava prosenttiluku esittävä taulukko osoittaa.

Kuntien suhteellinen luku, joissa työväen saanti oli v. 1928.

Lääni tai maakunta.	Hyvä.	Riittävä.	Niukka.	Puutteellinen.	Osaksi riittävä, osaksi niukka.
Uudenmaan	5.1	79.5	7.7	5.1	2.6
Turun ja Porin	2.8	69.2	27.1	0.9	—
Ahvenanmaan	—	60.0	40.0	—	—
Hämeen	1.8	89.5	7.0	1.7	—
Viipurin	1.7	63.1	31.6	1.8	1.8
Mikkelin	—	85.7	14.3	—	—
Kuopion	8.9	55.6	31.1	4.4	—
Vaasan	7.0	62.4	28.2	1.2	1.2
Oulun	15.3	70.8	8.3	1.4	4.2
Valtakunta	5.6	70.0	21.4	1.4	1.6
V. 1927	7.2	75.3	15.3	0.2	2.0

Työväensaantisuhteita vuosina 1921—25 valaisevat seuraavat kaksi yhdistelmää, joista edellinen osoittaa työväensaantimahdollisuutta eri läänien kunnissa absoluuttisin keskimäärin ilmoitettuna ja jälkimäinen samoja seikkoja prosenttiluvuin.

Lääni tai maakunta.	Näiden kuntien keskimääräinen luku, joissa maanviljelystyöväen saanti oli vv. 1921—25:					
	Hyvä.	Riittävä.	Niukka.	Työväestä puute.	Ositt. riittävä, ositt. niukka.	Yhteensä.
Uudenmaan	2	25	7	—	1	35
Turun ja Porin	5	78	17	1	(0.4)	101
Ahvenanmaan	(0.2)	4	8	1	—	13
Hämeen	3	39	6	—	1	49
Viipurin	3	34	13	(0.4)	(0.4)	50
Mikkelin	1	19	6	—	(0.2)	26
Kuopion	4	27	4	—	(0.2)	35
Vaasan	6	49	25	1	—	81
Oulun	7	45	12	1	1	66
Yhteensä	31	320	98	4	3	456
				%		
Uudenmaan	5.7	71.4	20.0	—	2.9	100.0
Turun ja Porin	5.0	77.2	16.8	1.0	(0.0)	100.0
Ahvenanmaan	(0.0)	30.8	61.5	7.7	—	100.0
Hämeen	6.1	79.6	12.3	—	2.0	100.0
Viipurin	6.0	68.0	26.0	(0.0)	(0.0)	100.0
Mikkelin	3.9	73.1	23.0	—	(0.0)	100.0
Kuopion	11.4	77.2	11.4	—	(0.0)	100.0
Vaasan	7.4	60.5	30.9	1.2	—	100.0
Oulun	10.6	68.2	18.2	1.5	1.5	100.0
Valtakunta	6.8	70.2	21.5	0.9	0.6	100.0

Maataloustyöväen palkat. Edellisissä vuosijulkaisuissa on pitemmän aikaa verrattu aina kyseessä olevan kertomusvuoden palkkasuhteita vuoteen 1914, jotta palkkamäärien muutokset maailmansodan ja sen jälkeisenä aikana kävisivät ilmi. Suomen valuutan vakaannuttua on tällainen vertailu kadottanut käytännöllisen merkityksensä, ja on esillä olevassa julkaisussa tehtyjen vertailujen lähtökohdaksi otettu vuosi 1926 eli sama vuosi, johon Tilastollinen päätoimisto perustaa uudet tukkuhintaindeksilaskelmansa.¹⁾

Mitä ensinnä miesten ja naisten *jalkapäivätoista* suoritettuihin palkkoihin tulee, olivat nämä keskimäärin eri lääneissä ja valtakunnassa v. 1928 sekä valtakunnassa v. 1927 ja vv. 1921—25 keskimäärin seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Kesällä.								Talvella.							
	Miehen.				Naisen.				Miehen.				Naisen.			
	Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.		Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.		Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.		Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.	
	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.
Uudenmaan	24	33	36	54	12	82	20	23	18	84	30	—	10	42	17	16
Turun ja Porin	22	36	35	20	14	14	22	79	16	04	27	22	10	24	18	09
Ahvenanmaan	30	—	40	20	17	13	25	89	21	—	29	67	10	67	19	33
Hämeen	21	14	34	35	13	19	21	93	15	44	28	25	10	10	18	07
Viipurin	27	67	40	58	15	66	25	16	18	26	30	95	10	07	19	09
Mikkelin	21	68	34	21	12	64	21	75	14	—	25	64	7	89	16	04
Kuopion	25	49	37	58	14	07	23	93	16	18	27	98	8	33	17	84
Vaasan	26	—	38	47	14	95	24	84	18	16	29	83	10	45	18	74
Oulun	33	49	48	36	17	11	26	35	19	44	33	53	9	74	19	71
Valtakunta	25	64	38	23	14	83	23	71	17	32	29	22	9	89	18	29
V. 1927	24	52	36	63	14	13	22	81	16	55	28	13	9	39	17	48
Vv. 1921—25 keskim.	23	78	36	07	13	57	22	18	15	69	27	19	8	68	16	38

¹⁾ Vrt. Tilastollisia katsauksia, julkaissut Tilastollinen päätoimisto, v. 1929, N:o 3, siv. 33.

Keskimäärin olivat siis palkat kaikissa palkkausryhmissä v. 1928 suuremmat kuin lähinnä edellisenä vuonna. Lisäys kesäpalkoissa oli talon ruuassa olevalle miehelle 4.6 % ja naiselle 5.0 % sekä omaruokaiselle miehelle 4.4 %, ja omaruokaiselle naiselle 3.9 %. Talvipalkkojen lisäys taas oli talon ruuassa olevalle miehelle 4.7 % ja naiselle 5.3 %, sekä omassa ruuassa olevalle miehelle 3.9 % ja naiselle 4.6 %.

Jos vuoden 1928 palkkoja verrataan vuonna 1926 maksettuihin ja viimeksi mainitun vuoden palkkamäärät pannaan = 100, saadaan ylempänä mainitut 1928 ja 1927 vuoden palkat sekä vuosien 1921—25 keskipalkat eri lääneissä ja palkkausryhmissä olemaan seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Kesällä.				Talvella.			
	Miehen.		Naisen.		Miehen.		Naisen.	
	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.
Uudenmaan	104	100	103	100	107	103	108	101
Turun ja Porin	106	106	111	109	106	105	109	107
Ahvenanmaan	118	110	119	106	117	107	103	100
Hämeen	111	109	113	112	109	113	113	112
Viipurin	112	109	113	114	113	113	115	115
Mikkelin	102	105	100	99	105	101	106	98
Kuopion	110	109	114	112	116	112	110	116
Vaasan	108	107	102	106	110	109	114	112
Oulun	104	103	101	97	106	104	104	108
Valtakunta	108	106	109	107	109	108	110	109
V. 1927	103	102	103	103	104	104	104	104
Vv. 1921—25 keskim.	100	100	99	100	99	100	97	98

Hevospäivätoista suoritettut palkat näkyvät seuraavasta:

Lääni tai maakunta.	Kesällä.				Talvella.			
	Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.		Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.	
	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.	Smk.	p.
Uudenmaan	51	29	74	43	46	17	70	94
Turun ja Porin	47	45	69	25	38	23	59	15
Ahvenanmaan	67	08	87	73	50	83	73	64
Hämeen	46	43	69	90	41	26	63	96
Viipurin	55	55	80	72	43	40	68	55
Mikkelin	42	14	62	79	37	39	61	43
Kuopion	52	44	77	68	44	23	71	80
Vaasan	52	37	73	03	44	31	65	27
Oulun	63	77	94	77	50	—	77	14
Valtakunta	52	45	75	96	43	32	66	79
V. 1927	50	95	75	10	42	18	66	46
Vv. 1921—25 keskim.	50	08	74	32	43	81	66	22

Jos vertaa toisiinsa koko maahan kohdistuvia palkkamääriä vuosilta 1927 ja 1928 huomaa niiden lisääntyneen kaikissa luokissa. Niinpä oli lisäys talon ruuassa olevalle ajomiehelle kesällä 2.9 % ja talvella 2.7 % sekä omaruokaiselle ajomiehelle kesällä 1.1 % ja talvella 0.5 %.

Jos ne palkkamäärät hevospäivätöistä, jotka maksettiin vuonna 1926 pannaan = 100, olivat vastaavat määrät vuonna 1928 sekä v. 1927 ja vv. 1921—25 keskimäärin seuraavan suuruiset:

Lääni tai maakunta.	Kesällä.		Talvella.	
	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.
Uudenmaan	110	103	115	108
Turun ja Porin	102	102	99	100
Ahvenanmaan	124	109	124	114
Hämeen	105	100	105	101
Viipurin	110	110	102	103
Mikkelin	110	110	112	106
Kuopion	109	109	117	114
Vaasan	108	105	109	103
Oulun	101	100	109	103
Valtakunta	107	105	108	104
V. 1927	104	104	105	104
Vv. 1921—25 keskim.	102	102	109	104

Lopuksi esitettäköön vuosipalkalla olevien työntekijäin palkkamäärät, sekä talon ruuassa että omassa ruuassa olevien. Nämät olivat eri lääneissä ja valtakunnassa seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Miehen.		Naisen.	
	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.
Suomen markkaa				
Uudenmaan	5,176	8,965	3,288	5,922
Turun ja Porin	4,431	7,959	3,342	5,859
Ahvenanmaan	4,573	7,725	2,767	5,683
Hämeen	4,394	8,373	3,096	5,856
Viipurin	4,380	8,305	2,280	5,140
Mikkelin	4,025	7,371	2,352	4,721
Kuopion	4,106	7,854	2,295	5,276
Vaasan	4,215	7,439	2,601	4,972
Oulun	4,397	9,059	2,304	5,140
Valtakunta	4,389	8,119	2,752	5,467
V. 1927	4,240	7,871	2,643	5,303
Vv. 1921—25 keskim.	3,987	7,585	2,359	4,829

Kuten näkyy, lisääntyivät puheenaolevat palkat v. 1928 edelliseen vuoteen verraten kaikissa ryhmissä. Lisäys oli miehen palkassa 3.5 % talon ruuassa olevalle ja 3.2 % omassa ruuassa olevalle, sekä naisen palkassa talon ruuassa olevalle 4.1 % ja omassa ruuassa olevalle naiselle 3.1 %.

Jos kysymyksessä olevat palkkamäärät vuodelta 1926 pannaan vastamaan 100, olivat ne vuonna 1928, v. 1927 ja vv. 1921—25 keskimäärin seuraavan suuruiset:

Lääni tai maakunta.	Miehen.		Naisen.	
	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.
Uudenmaan	103	106	108	109
Turun ja Porin	100	103	107	105
Ahvenanmaan	107	97	103	111
Hämeen	109	113	109	109
Viipurin	118	104	116	110
Mikkelin	118	109	116	106
Kuopion	113	111	115	115
Vaasan	113	106	110	105
Oulun	105	114	102	103
Valtakunta	108	106	109	108
V. 1927	105	103	105	105
Vv. 1921—25 keskim.	98	99	94	95

Seuraavassa kuudessa taulukossa esitetään erinäisiä edelläkosketeltuja maatalouden puolia *maanviljelysseuroittain*.

N:o 1. *Peltoalat asianomaisten maanviljelysseurojen koko pelto-alasta, prosentiksi laskettuina, v. 1928.*

	Uudenmaan ja Hämeen läänin.	Uudenmaan läänin.	Suomen Talo-seura.	Lounais-Suomen.	Satakunnan.	Hämeen länin.	Hämeen-Satakunnan.	Itä-Hämeen.	Itäisen Viipurin läänin.	Ylä-Savon Viipurin läänin.	Viipurin läänin.	Itä-Karjalan.	Mikkelin läänin.	Kuopion.	Pohjois-Karjalan.	Etelä-Pohjanmaan.	Keskis-Suomen.	Pohjanmaan Ruotsalainen.	Keskis-Pohjanmaan.	Oulun läänin.	Kajaanin.	Pohjois-Pohjan.	Järvi.
	Syysvehnä	1.6	1.0	1.7	1.6	0.5	0.4	0.4	(0.0)	0.6	0.1	0.1	(0.0)	(0.0)	(0.0)	—	0.1	(0.0)	(0.0)	(0.0)	—	—	—
Kevätvehnä	0.5	0.3	3.4	0.9	0.2	0.1	0.1	0.1	1.8	0.6	0.4	0.5	0.1	0.2	—	(0.0)	0.1	(0.0)	(0.0)	(0.0)	—	—	—
Ruis	7.7	9.7	7.6	8.1	10.6	9.7	10.7	14.3	10.0	12.6	13.7	18.7	11.5	14.5	6.0	9.1	8.5	6.3	7.7	8.9	9.4	4.6	1.5
Ohra	2.4	2.4	1.4	2.7	5.2	3.8	4.0	3.6	2.9	4.1	4.0	3.0	8.6	6.0	4.7	5.8	6.6	6.6	9.2	12.9	13.1	30.3	49.9
Kaura	24.2	23.1	23.2	25.0	25.3	23.3	23.0	26.6	22.5	22.8	23.1	25.3	20.1	16.7	16.6	20.8	13.6	14.8	14.8	11.4	9.3	4.3	2.6
Sekuli	0.8	1.2	0.5	0.7	0.3	0.4	0.7	0.6	0.3	0.6	0.4	0.3	0.6	0.9	0.2	1.2	0.2	0.3	0.3	0.5	0.5	0.3	—
Herne, papu ja virma	1.2	1.2	1.8	1.4	0.5	0.5	0.7	0.4	0.4	0.6	0.3	0.3	0.1	0.1	0.1	0.3	(0.0)	(0.0)	(0.0)	—	—	—	—
Yhteensä viljakasveja	38.4	38.9	39.3	40.4	42.6	38.2	39.6	45.6	38.5	41.4	42.0	49.0	41.0	38.4	30.8	36.7	26.7	32.0	33.8	32.3	39.5	54.0	—
Peruna	4.4	2.6	3.3	2.4	2.8	2.1	3.0	3.8	2.2	3.7	3.3	5.4	5.9	4.3	2.3	3.4	2.3	2.8	3.0	6.2	4.9	3.7	—
Rehunaaris	0.6	0.8	0.8	0.7	0.9	0.7	1.1	1.6	0.5	0.9	0.7	1.2	1.4	1.0	1.5	1.4	0.9	0.8	0.7	1.1	0.3	0.8	—
Muut juurikasvit	0.7	0.7	0.6	0.6	0.3	0.2	0.2	0.1	0.3	0.3	0.3	0.1	0.2	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Yht. perunaa ja juurikasveja	5.7	4.1	4.7	3.7	4.0	3.0	4.3	5.5	3.0	4.9	4.3	6.7	7.5	5.6	4.0	4.9	3.3	3.7	3.8	7.4	5.3	4.0	—
Vihantarehu	1.1	1.2	0.5	0.4	0.6	0.5	1.4	1.2	0.4	0.7	0.3	1.2	0.6	0.7	0.6	0.5	0.6	0.5	0.4	0.9	2.1	3.2	—
Heinäällä siemeneksi	1.0	1.4	1.4	1.1	1.5	1.0	0.7	1.2	0.8	0.8	1.0	0.3	0.4	0.3	2.3	0.6	1.3	1.8	0.7	0.2	0.2	—	—
Heinäällä rehuksi	43.3	37.3	38.0	33.9	32.7	43.7	37.6	31.0	40.0	42.2	38.6	27.7	40.1	43.0	40.3	44.8	55.5	47.2	48.4	50.4	50.1	35.6	—
Nurmilaidun	4.2	6.7	6.0	10.5	8.5	4.7	5.9	3.2	7.8	1.1	0.7	0.2	0.4	0.6	12.9	4.2	7.9	8.7	6.8	0.1	0.9	2.3	—
Yht. vihantarehua ja heinää	49.6	46.6	45.9	45.9	43.3	49.9	45.6	36.6	49.0	44.8	40.6	29.4	41.5	44.0	56.1	50.1	65.3	58.2	56.3	51.9	53.3	41.1	—
Pellava ja hamppu	0.2	0.6	0.2	0.4	0.2	0.2	0.1	0.4	0.2	0.3	0.4	0.2	0.2	0.3	0.3	(0.0)	0.1	0.1	0.1	0.1	—	—	—
Täyskesanto	5.8	9.3	9.6	9.0	9.6	8.6	9.7	11.4	9.1	7.6	11.6	14.2	9.5	10.3	8.0	7.8	3.6	5.5	4.9	7.6	1.6	0.3	—
Muu peltoala	0.3	0.5	0.3	0.6	0.3	0.1	0.7	0.5	0.2	1.0	1.1	0.5	0.3	0.8	0.8	0.5	1.0	0.5	1.1	0.7	0.3	—	—
Koko peltoala	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

N:o 2. *Satomäärät ha:ltu, kiloissa, v. 1928 maanviljelysseuroittain.*

Kasvilaji.	Uudenmaan ja Hämeen läänin.	Uudenmaan läänin.	Suomen Talo-seura.	Lounais-Suomen.	Satakunnan.	Hämeen länin.	Hämeen-Satakunnan.	Itä-Hämeen.	Itäisen Viipurin läänin.	Ylä-Savon Viipurin läänin.	Viipurin läänin.	Itä-Karjalan.	Mikkelin läänin.	Kuopion.	Pohjois-Karjalan.	Etelä-Pohjanmaan.	Keskis-Suomen.	Pohjanmaan Ruotsalainen.	Keskis-Pohjanmaan.	Oulun läänin.	Kajaanin.	Pohjois-Pohjan.	Järvi.
	1 Syysvehnä	1,555	1,609	1,612	1,592	1,565	1,454	1,457	2,061	1,581	1,374	1,607	560	1,081	—	1,215	1,020	1,296	973	—	—	—	—
2 Kevätvehnä	1,319	1,334	1,628	1,232	983	1,042	1,080	1,289	1,488	1,309	1,563	1,418	1,325	1,234	597	853	1,497	852	872	—	—	—	2
3 Ruis	1,495	1,263	1,414	1,369	1,250	1,387	1,385	1,339	1,264	1,350	1,287	1,459	1,392	1,077	1,040	1,184	1,183	807	788	993	1,122	822	3
4 Ohra	1,363	1,352	1,521	1,222	1,058	1,214	1,159	1,341	1,269	1,463	1,274	1,408	1,334	1,110	788	1,116	1,219	916	904	1,447	1,125	899	4
5 Kaura	1,630	1,336	1,642	1,203	961	1,215	1,231	1,309	1,453	1,571	1,327	1,225	1,350	1,197	875	1,263	1,255	954	841	1,384	877	169	5
6 Sekuli	1,396	1,440	1,685	1,254	1,219	1,119	1,329	1,511	1,464	1,181	1,158	1,255	1,387	1,295	789	1,175	1,081	990	804	1,416	1,330	—	6
7 Herne, papu ja virma	696	579	1,147	661	334	205	173	371	643	698	832	887	868	703	258	441	446	331	269	—	—	—	7
8 Peruna	10,467	8,667	9,285	9,463	8,577	9,526	9,307	10,533	9,044	10,474	8,677	11,756	10,521	11,463	8,365	11,475	11,328	8,787	8,281	12,780	10,593	10,131	8
9 Rehunaaris	30,597	22,882	23,311	27,246	29,248	25,570	26,529	26,655	24,422	24,377	21,330	29,159	23,956	22,119	20,613	21,894	27,197	21,172	19,396	22,222	23,307	15,320	9
10 Muut juurikasvit	18,876	18,424	18,151	17,796	17,485	19,373	15,773	12,463	12,481	14,626	16,113	13,069	16,173	9,168	13,926	11,057	20,136	13,759	9,468	13,372	12,714	8,000	10
11 Vihantarehu	3,864	3,725	4,733	4,026	3,434	3,443	3,566	4,205	3,145	3,927	3,717	3,885	3,712	3,648	3,283	4,065	4,339	3,795	3,553	3,990	4,351	3,700	11
12 Heinänsiemen	206	177	293	201	194	188	195	183	249	263	254	257	227	215	220	203	311	231	248	241	196	—	12
13 Peltoheinä	3,529	3,137	3,930	3,173	3,027	3,157	3,325	2,993	3,146	3,297	3,153	3,332	3,015	3,406	2,870	2,819	3,116	2,828	2,548	3,200	3,095	3,016	13
14 Niittyheinä	1,333	894	1,279	1,230	1,160	754	1,211	1,000	818	1,368	1,464	997	1,412	1,336	865	1,214	1,060	768	780	651	1,083	835	14
15 Pellava ja hamppu	328	327	274	302	261	257	272	275	283	286	310	345	332	310	256	230	257	252	275	120	—	—	15

N:o 3. Sato rehuyksiköissä v. 1928 (1,000 yksiköin), maanviljelysseuroittain.

	Uudenmaan ja Hämeen läänien.	Uudenmaan läänin.	Uudenmaan Talousseura.	Suomen Talousseura.	Lounais-Suomen.	Satakunnan.	Hämeen länin.	Hämeen Satakunnan.	Itä-Hämeen.	Itä-Hämeen.	Läntisen Viipurin läänin.	Läntisen Viipurin läänin.
Syysvehnä	3,090	2,350	1,040	6,271	1,559	840	494	39	484	1,313	489	570
Kevätvehnä	843	508	1,866	2,580	381	181	144	144	1,290	26,839	13,493	23,551
Ruis	14,385	17,609	3,987	24,778	25,952	19,055	11,817	16,564	6,210	8,636	3,573	4,359
Ohra	3,631	4,293	733	7,314	9,826	5,951	3,392	3,746	1,616	47,062	19,616	22,347
Kaura	40,594	36,966	11,795	60,507	39,480	33,309	18,791	25,108	13,372	1,089	310	334
Sekuli	1,255	2,299	302	1,939	579	517	640	720	185	619	210	199
Herne, papu ja virna	1,058	974	773	2,179	306	145	97	163	113	85,834	37,807	51,361
Yht. viljakasveja	64,856	64,999	20,496	105,568	78,083	59,998	35,287	46,484	23,270	12,269	4,413	10,895
Peruna	11,321	6,631	2,286	11,119	9,462	5,765	4,434	6,859	1,939	2,658	962	2,439
Rehunauris	1,848	2,134	580	3,573	4,062	2,134	1,940	2,936	510	1,034	440	167
Muut juurik.	2,232	2,339	564	3,372	1,333	561	366	160	280	15,961	5,815	13,501
Yht. perunaa ja juurik.	15,401	11,104	3,430	18,064	14,857	8,460	6,740	9,955	2,729	87,855	37,328	31,912
Peltoheinä	75,649	67,400	22,254	103,516	77,274	77,912	39,826	32,220	24,640	1,786	293	1,691
Vihantarehu	2,184	2,673	362	1,475	1,731	1,070	1,566	1,675	228	10,846	5,443	9,421
Syysviljan oljet	6,990	7,984	2,011	12,420	11,004	7,958	4,924	6,641	2,678	23,248	9,608	11,029
Kevätkorsivilj. »	18,915	17,827	6,026	29,313	19,861	16,017	9,152	11,974	6,678	177	60	57
Palkokasvien »	302	278	221	621	87	41	28	47	32	123,912	52,732	54,110
Yht. peltoheinää, vihanta- rehua ja olkia	104,040	96,162	30,874	147,345	109,957	102,998	55,496	52,557	34,256	249	90	229
Rehunauriin naatit	173	200	54	335	381	200	182	275	48	149	63	24
Muiden juurik. »	322	337	81	486	192	81	53	23	40	398	153	253
Yht. naatteja	495	537	135	821	573	281	235	298	88	226,105	96,507	119,225
Koko sato pellostasta	184,792	172,802	54,935	271,798	203,470	171,737	97,758	109,294	60,343	12,450	8,182	9,475
Niittyheinä	3,076	2,002	1,055	2,288	4,947	1,002	1,024	1,859	963	238,555	104,689	128,700
Yhteensä	187,868	174,804	55,990	274,086	208,417	172,739	98,782	111,153	61,306	8.7	3.8	4.7
%	6.9	6.4	2.1	10.0	7.6	6.3	3.6	4.1	2.2	8.1	3.3	3.3

N:o 4. Täysikäisiksi muunnetut kotieläimet v. 1928, maanviljelysseuroittain.

Maanviljelysseura.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Vuohia.	Sikoja.	Poroja.
Uudenmaan ja Hämeen läänien ..	17,709	68,081	29,095	76	14,959	—
Uudenmaan läänin	19,568	79,100	35,218	15	18,989	—
Suomen Talousseura	7,031	33,149	33,391	44	4,340	—
Lounais-Suomen	29,551	119,489	66,115	829	25,356	—
Satakunnan	27,684	113,842	95,606	4,558	21,047	—
Hämeen läänin	19,046	75,088	26,416	245	15,847	—
Hämeen-Satakunnan	13,677	48,430	28,001	1,044	8,552	—
Itä-Hämeen	17,440	67,507	38,265	329	21,154	—
Läntisen Viipurin läänin	7,297	28,799	18,719	25	7,314	—
Viipurin läänin	31,746	119,842	91,920	348	33,685	—
Itä-Karjalan	16,316	59,527	50,779	51	13,209	—
Mikkelin läänin	19,211	97,973	61,753	490	33,712	—
Kuopion	20,945	113,481	58,875	74	22,654	—
Pohjois-Karjalan	15,565	79,987	59,685	138	9,013	—
Etelä-Pohjanmaan	29,902	111,371	99,386	50	13,331	—
Keski-Suomen	13,171	54,001	44,851	2,063	11,233	—
Pohjanmaan Ruotsalainen	17,051	72,100	64,217	24	4,719	—
Keski-Pohjanmaan	6,573	34,381	37,422	27	1,105	2
Oulun läänin	18,664	107,322	93,350	72	3,774	9,401
Kajaanin	5,276	27,346	28,457	66	1,122	708
Perä-Pohjolan	5,994	32,040	23,273	22	198	26,287
Lapin	1,245	7,552	6,087	2	17	22,871

N:o 5. Täysikäisiksi muunnettujen kotieläinten luku 1908 pellohehtaaria kohti v. 1928, maanviljelysseuroittain.

Maanviljelysseura.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Sikoja.
Uudenmaan ja Hämeen l.	14.3	55.0	23.5	12.1
Uudenmaan l.	13.6	55.0	24.5	13.2
Suomen Talousseura	18.9	89.0	89.6	11.6
Lounais-Suomen	12.3	49.6	27.4	10.5
Satakunnan	14.2	58.3	49.0	10.8
Hämeen l.	13.5	53.1	18.7	11.2
Hämeen-Satakunnan	17.2	60.8	35.1	10.7
Itä-Hämeen	20.1	77.9	44.1	24.4
Läntisen Viipurin l.	14.9	58.8	38.2	14.9
Viipurin l.	20.1	75.9	58.2	21.3
Itä-Karjalan	21.3	77.6	66.2	17.2
Mikkelin l.	22.2	113.3	71.4	39.0
Kuopion	21.1	114.1	59.2	22.8
Pohjois-Karjalan	26.0	133.4	99.5	15.0
Etelä-Pohjanmaan	12.1	45.0	40.1	5.6
Keski-Suomen	18.5	75.7	62.9	15.8
Pohjanmaan Ruotsalainen	16.5	69.8	62.2	4.6
Keski-Pohjanmaan	13.4	70.0	76.2	2.3
Oulun l.	18.1	103.8	90.3	3.7
Kajaanin	28.7	148.9	155.0	6.1
Perä-Pohjolan	42.0	224.3	162.9	1.4
Lapin	57.0	345.8	278.7	0.8

N:o 6. Kotieläimet nautayksiköiksi muunnettuna, maanviljelysseuroittain v. 1928.

Maaanviljelysseura.	Hevoset.		Nauta- eläimet.		Lampaat.		Vuohet.		Siat.		Porot.		Yhteensä nautayksi- köitä.		Nautayksiköitä 100 palkokoh- taalla kohti.
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	
Uudenmaan ja Hämeenl.	35 418	31.6	68,081	60.7	3,637	3.2	9	(0.0)	4,986	4.5	—	—	112,131	100.0	90.6
Uudenmaan l.	39,136	30.4	79,100	61.3	4,402	3.4	2	(0.0)	6,330	4.9	—	—	128,970	100.0	89.6
Suomen Talousseura ...	14,062	26.6	33,149	62.8	4,174	7.9	6	(0.0)	1,447	2.7	—	—	52,838	100.0	141.8
Loumais-Suomen ...	59,102	30.2	119,489	61.2	8,264	4.2	104	0.1	8,452	4.3	—	—	195,411	100.0	81.1
Satakunnan ...	55,369	29.4	113,842	60.3	11,951	6.3	570	0.3	7,016	3.7	—	—	188,748	100.0	96.7
Hämeen l.	38,092	31.3	75,088	61.7	3,302	2.7	31	(0.0)	5,282	4.3	—	—	121,795	100.0	86.2
Hämeen-Satakunnan ...	27,354	33.3	48,430	58.9	3,500	4.2	131	0.1	2,851	3.5	—	—	82,266	100.0	103.3
Itä-Hämeen ...	34,880	30.5	67,507	59.1	4,783	4.2	41	(0.0)	7,052	6.2	—	—	114,263	100.0	131.8
Läntisen Viipurin l. ...	14,595	30.3	28,799	59.8	2,340	4.8	3	(0.0)	2,438	5.1	—	—	48,175	100.0	98.4
Viipurin l.	63,492	30.8	119,842	58.2	11,490	5.6	44	(0.0)	11,228	5.4	—	—	206,096	100.0	130.5
Itä-Karjalan ...	32,632	31.7	59,527	57.8	6,348	6.2	6	(0.0)	4,403	4.3	—	—	102,916	100.0	134.2
Mikkelin l.	38,422	24.7	97,973	63.1	7,719	5.0	61	(0.0)	11,237	7.2	—	—	155,412	100.0	179.7
Kuopion ...	41,890	24.6	113,481	66.6	7,359	4.3	9	(0.0)	7,551	4.5	—	—	170,290	100.0	171.3
Pohjois-Karjalan ...	31,130	25.6	79,987	65.8	7,460	6.1	17	(0.0)	3,004	2.5	—	—	121,598	100.0	202.7
Etelä-Pohjanmaan ...	59,804	31.8	111,371	59.2	12,424	6.6	6	(0.0)	4,644	2.4	—	—	188,249	100.0	76.0
Keski-Suomen ...	26,342	29.3	54,001	60.0	5,606	6.2	258	0.3	3,744	4.2	—	—	89,951	100.0	126.2
Pohjanmaan Ruotsalain.	34,101	29.4	72,100	62.3	8,027	6.9	3	(0.0)	1,573	1.4	—	—	115,804	100.0	112.1
Keski-Pohjanmaan ...	13,146	25.0	34,381	65.4	4,678	8.9	3	(0.0)	368	0.7	1	(0.0)	52,577	100.0	107.1
Oulun l.	37,328	23.4	107,322	67.3	11,669	7.3	9	(0.0)	1,258	0.8	1,880	1.2	159,466	100.0	154.3
Kajaanin ...	10,551	25.1	27,346	65.2	3,557	8.5	8	(0.0)	374	0.9	142	0.3	41,978	100.0	228.6
Perä-Pohjolan ...	11,988	22.9	32,040	61.3	2,909	5.6	3	(0.0)	66	0.1	5,257	10.1	52,263	100.0	365.9
Lapin ...	2,490	16.2	7,552	49.1	761	5.0	—	—	6	0.0	4,574	29.7	15,383	100.0	704.3

Helsingissä, Maataloushallituksessa lokakuulla 1929.

Osk. Groundstroem.

Traduction des en-têtes des tableaux.

Tabl. N:o 1. Emploi des champs cultivés et récoltes en 1928.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 1: Départements et arrondissements. *Col. 2—3:* Froment d'hiver. *Col. 2:* Hectares. *Col. 3:* Quintaux. *Col. 4—5:* Froment d'été. *Col. 6—7:* Seigle. *Col. 8—9:* Orge. *Col. 10—11:* Avoine. *Col. 12—13:* Grains mélangés (céréales). *Col. 14—15:* Grains mélangés (céréales et légumineuses). *Col. 16—17:* Pois, fèves et vesces. *Col. 18—19:* Graines des graminées fourragères. *Col. 21—22:* Foin des champs cultivés. *Col. 23:* Herbes pour pâturage. *Col. 24—25:* À fourrage vert. *Col. 26—27:* Turneps. *Col. 28—29:* Autres tubercules. *Col. 30—31:* Pommes de terre. *Col. 32—33:* Lin et chanvre. *Col. 34:* Autres cultures. *Col. 35:* Jachère complète. *Col. 36:* Autre superficie. *Col. 37:* Total des champs.

Tabl. N:o 2. Prairies naturelles et récolte de foin en 1928.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 2: Total des prairies naturelles. *Col. 3:* Prairies naturelles employées pour récolte de foin. *Col. 4:* Récolte, en quintaux.

Tabl. N:o 3. Bétail en 1928.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 2: Étalons (au-dessus de 3 ans). *Col. 3:* Hongres (au-dessus de 3 ans). *Col. 4:* Juments (au-dessus de 3 ans). *Col. 5:* Jeunes chevaux (de 1 à 3 ans). *Col. 6:* Poulains (au-dessous de 1 an). *Col. 7:* Total des chevaux. *Col. 8:* Taureaux (au-dessus de 2 ans). *Col. 9:* Vaches. *Col. 10:* Jeunes taureaux (de 1 à 2 ans). *Col. 11:* Génisses (au-dessus de 1 an). *Col. 12:* Veaux (au-dessous de 1 an). *Col. 13:* Total des bêtes à corne. *Col. 14:* Moutons (au-dessus de 1 an). *Col. 15:* Agneaux (au-dessous de 1 an). *Col. 16:* Total des moutons. *Col. 17:* Chèvres (au-dessus de 1 an). *Col. 18:* Verrats (au-dessus de 6 mois). *Col. 19:* Truies (au-dessus de 6 mois). *Col. 20:* Porcs gras (au-dessus de 6 mois). *Col. 21:* Jeunes porcs (de 3 à 6 mois). *Col. 22:* Porcelets (au-dessous de 3 mois). *Col. 23:* Total des porcs. *Col. 24:* Rennes (au-dessus de 1 an). *Col. 25:* Poules (au-dessus de 6 mois). *Col. 26:* Autres volailles (au-dessus de 6 mois). *Col. 27:* Ruches d'abeille.

Tabl. N:o 4. Laiteries: nombre, passeurs, force motrice et production en 1928.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 2: Nombre de laiteries. *Col. 3:* Particuliers, qui améliorent le lait de sa propre vacherie. *Col. 4:* Particuliers ou sociétés par actions, qui achètent le lait. *Col. 5:* Sociétés coopératives. *Col. 6:* Force motrice à bras. *Col. 7:* De cheval. *Col. 8:* Hydraulique. *Col. 9:* Vapeur ou autre. *Col. 10:* Production de beurre. *Col. 11:* Production de fromage. *Col. 12:* La quantité de lait à 1 kilogramme de beurre. *Col. 13:* Jours de travail des laiteries.

Tabl. N:o 5. Employés de laiteries en 1928.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 2—7: Hommes. *Col. 8—13:* Femmes. *Col. 14—19:* Total. *Col. 2—3:* Au-dessous de 15 ans. *Col. 2:* L'année précédente, moyenne. *Col. 3:* Le 1 avril cette année. *Col. 4—5:* De 15 à 18 ans. *Col. 6—7:* Au-dessus de 18 ans.

Tabl. N:o 6. Salaires d'ouvriers agricoles en 1928.

a) Par départements et arrondissements. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 2—5: Salaire annuel. *Col. 2—3:* Pour un homme. *Col. 2:* Avec gage en nature. *Col. 3:* Sans gages en nature. *Col. 4—5:* Pour une femme. *Col. 6—13:* Salaire d'une journée. *Col. 6—9:* En été. *Col. 10—13:* En hiver. *Col. 14—17:* Salaire d'une corvée de cheval.

TAULULIITTEITÄ.
TABELLBILAGOR.
TABLEAUX.

Peltoala ja sato vuonna 1928. — Åkerareal och skörd år 1928.
a) Länittain ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsois.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Syysvehnä. Höstvete.		Kevätvehnä. Vårvete.		Ruis. Råg.		Ohra. Korn.		Kaura. Havre.		Korsivlja- sekuli. Blandsäd. (Sträsäd.)		Korsipalko- viljasekuli. Blandsäd (Strä- och trindsäd.)		Herne, papu ja vina. Ärtor, bönor och vicker.		Heinänsiemen. Höfrö.		
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	3,363	53,351	1,010	13,326	23,084	312,781	6,301	85,509	61,842	908,015	718	11,777	1,963	25,935	3,180	20,213	3,105	5,859	1
2 Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	785	12,824	189	2,674	2,765	43,393	884	11,848	8,006	114,740	25	386	361	5,111	412	4,678	405	671	2
3 Lohjan kk. — Lojo hd	819	13,699	462	6,678	4,606	62,151	938	10,796	13,861	203,610	32	487	613	8,120	574	3,224	727	1,199	3
4 Helsingin kk. — Helsinge hd	966	14,196	203	2,289	7,857	114,128	2,565	35,533	21,041	293,511	318	5,110	318	3,358	1,209	6,482	1,297	2,533	4
5 Pernajan kk. — Pernå hd	793	12,632	156	1,685	7,856	93,109	1,914	27,332	18,334	296,154	343	5,794	671	9,346	985	5,829	676	1,456	5
6 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län	5,271	83,660	3,065	38,525	41,964	530,360	17,162	193,723	115,506	1,290,768	912	10,757	1,357	17,521	4,644	28,867	5,823	11,654	6
7 Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	411	6,025	379	6,026	2,441	35,199	879	12,130	8,396	107,721	12	218	53	1,023	388	3,158	362	1,032	7
8 Mynämäen kk. — Virmo hd	440	7,391	212	3,097	1,826	26,357	589	8,097	5,064	61,910	222	2,771	325	5,279	693	5,093	319	721	8
9 Piikkiön kk. — Pikkis hd	839	13,778	548	8,074	2,405	35,458	694	9,693	8,758	128,089	77	1,112	150	2,122	513	5,112	201	433	9
10 Halikon kk. — Halikko hd	932	13,308	401	5,914	6,406	61,248	1,399	18,115	19,088	221,317	124	1,176	251	2,697	929	6,507	633	1,385	10
11 Ulvilan kk. — Ulvsby hd	268	3,709	245	2,754	5,987	83,279	3,862	44,606	15,937	169,570	69	869	52	646	203	1,029	538	1,248	11
12 Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	32	460	74	447	6,533	70,165	3,127	25,860	9,719	86,305	21	248	110	990	121	519	391	587	12
13 Tyrvään kk. — Tyrväs hd	285	4,321	2	24	3,536	43,670	1,340	14,137	8,242	88,849	145	1,857	79	1,183	311	939	1,398	2,614	13
14 Loimaan kk. — Loimijoki hd	1,105	18,501	77	705	7,246	94,240	3,193	37,738	23,157	215,266	82	872	62	486	446	665	867	1,651	14
15 Maskun kk. — Masku hd	960	16,167	1,127	11,484	5,584	80,744	2,079	23,347	17,145	211,741	160	1,634	265	3,095	1,040	5,845	1,114	1,983	15
16 Ahvenanmaan maakunta — Ålands land- skap	280	4,511	542	9,431	1,009	15,317	140	2,481	2,287	42,790	13	281	131	2,374	214	3,473	163	624	16
17 Hämeen lääni — Tavastehus län	927	13,487	283	3,190	29,823	405,289	10,745	131,076	66,574	838,449	527	6,098	980	13,960	1,644	3,792	2,810	5,285	17
18 Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	35	548	14	154	3,448	43,617	1,371	14,588	6,576	66,878	48	408	35	283	168	106	147	234	18
19 Pirkkalan kk. — Birkala hd	231	3,227	35	382	3,837	55,905	1,457	18,198	9,587	130,383	126	1,740	220	2,792	260	538	318	655	19
20 Tammelan kk. — Tammela hd	517	7,522	135	1,360	7,499	96,437	3,150	35,217	19,771	233,693	62	702	53	550	442	893	738	1,292	20
21 Hauhon kk. — Hauho hd	41	496	37	448	5,541	82,617	2,030	27,263	11,686	146,075	259	2,771	131	1,624	194	444	549	1,147	21
22 Jämsän kk. — Jämsä hd	78	1,242	8	66	4,711	53,518	950	11,016	7,240	79,742	6	86	107	1,840	239	488	340	528	22
23 Hollolan kk. — Hollola hd	25	452	54	780	4,787	73,195	1,787	24,794	11,714	181,678	26	391	434	6,871	341	1,323	718	1,429	23
24 Viipurin lääni — Viborgs län	556	8,376	2,179	30,876	35,037	462,798	10,939	151,479	64,175	953,185	420	4,153	993	12,770	1,281	9,244	2,372	6,137	24
25 Rannan kihlak. — Stranda härad	19	285	409	4,912	4,677	61,316	1,095	16,063	7,473	133,094	12	143	77	1,077	260	879	549	1,570	25
26 Kymnän kk. — Kymmene hd	283	4,438	847	12,887	4,151	53,439	722	9,903	9,544	144,594	6	126	100	1,477	198	1,288	387	1,035	26
27 Lappeen kk. — Lappvesi hd	8	122	60	606	5,051	66,321	2,857	40,515	8,051	114,524	2	36	21	300	168	1,239	195	336	27
28 Jämsän kk. — Jämsä hd	23	350	180	2,597	4,009	55,805	1,323	18,271	8,576	135,844	28	166	54	635	113	1,663	260	793	28
29 Äyräpään kk. — Äyräpää hd	26	390	269	3,500	3,889	51,918	1,082	15,267	8,329	120,687	159	1,205	100	1,558	49	317	169	382	29
30 Käkisalmen kk. — Keksholms hd	153	2,044	161	2,425	4,686	66,581	999	15,112	7,528	115,534	28	390	548	6,657	322	2,381	140	324	30
31 Kurkijoen kk. — Kronoborgs hd	—	—	220	3,386	3,937	47,047	1,207	14,858	6,453	84,083	40	395	58	628	81	406	494	1,191	31
32 Sortavalan kk. — Sortavala hd	44	747	20	318	2,197	23,991	1,091	12,994	4,796	59,135	95	1,171	15	210	58	773	140	393	32
33 Salmin kk. — Salmis hd	—	—	13	245	2,440	36,380	563	8,496	3,425	45,690	50	521	20	228	32	298	38	113	33
34 Mikkelin lääni — S:t Michels län	13	257	457	6,330	20,960	304,583	4,345	60,858	29,573	356,207	226	2,828	122	1,437	290	2,245	411	948	34
35 Heinolan kihlak. — Heinola härad	11	246	60	719	6,083	87,711	1,216	16,400	9,642	110,417	20	178	41	483	117	655	209	450	35
36 Mikkelin kk. — S:t Michels hd	2	11	46	708	5,728	81,509	1,063	15,860	5,549	67,586	75	1,041	10	117	72	562	49	141	36
37 Juvan kk. — Jokias hd	—	—	107	1,524	4,611	68,427	838	11,983	5,680	69,864	16	240	31	283	27	221	36	121	37
38 Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	—	—	244	3,379	4,538	66,936	1,228	16,615	8,702	108,340	115	1,369	40	554	74	807	117	236	38
39 Kuopion lääni — Kuopio län	10	108	222	2,841	20,193	253,587	12,091	153,267	29,933	388,801	820	10,626	346	5,040	119	962	567	1,267	39
40 Pieltjärven kihlak. — Pieltjärvi härad	—	—	30	346	2,160	17,960	1,700	17,246	1,801	19,521	31	180	10	98	11	74	27	46	40
41 Ilomantsin kk. — Ilomants hd	—	—	16	195	2,936	24,936	693	8,150	3,847	49,472	429	5,723	16	218	12	48	60	110	41
42 Iäperin kk. — Libelits hd	—	—	65	829	4,985	59,112	1,781	21,771	4,980	57,921	5	63	88	1,214	26	235	88	242	42
43 Iisalmen kk. — Idensalmi hd	3	21	4	28	3,152	42,174	2,868	40,697	5,618	64,663	100	1,533	117	1,834	9	36	208	422	43
44 Kuopion kk. — Kuopio hd	7	87	—	—	3,618	49,711	3,321	45,531	6,944	99,855	48	746	80	1,221	21	116	85	203	44
45 Rautalammin kk. — Rautalampi hd	—	—	107	1,443	4,009	59,694	1,728	19,872	6,743	97,369	207	2,381	35	455	40	453	99	244	45

Taululiite }
Tabellbilaga } N:o 1.

	Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Pelttoheiniä. Vallhö.		Lähtö- Betsvall.	Vihantarehu. Grönfoder.		Behunauris. Foderrovor.		Muut juuri- kasvit. Övriga rot- trukter.		Peruna. Potatis.		Pellava ja hamppu. Lin och hampa.		Muut kasvit. Övriga växter.	Täys- kesanto. Helträda.	Muu peltoala. Övrig äkerareal.	Yhteensä peltoalaa. Hela äkerarealen.	
		Ala Areal ha.	Sato Skörd deston.		Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Sato Skörd deston.	Ala Areal ha.	Sato Skörd deston.	Ala Areal ha.	Sato Skörd deston.	Ala Areal ha.	Sato Skörd deston.	Ala Areal ha.	Sato Skörd deston.	Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Ha.	Ha.
		21	22		23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
1	Uudenmaan lääni — Nylands län	104,569	3,481,882	13,514	3,215	121,365	1,857	477,611	1,809	341,492	9,002	880,981	1,125	3,684	86	20,030	1,021	260,794	1
2	Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	14,613	540,306	1,426	69	2,356	306	77,999	317	64,517	1,385	153,020	83	213	4	2,426	93	34,554	2
3	Lohjan kk. — Lojo hd	22,304	793,133	2,332	1,158	42,904	611	164,590	779	125,587	2,213	194,902	193	441	33	4,109	283	56,647	3
4	Helsingin kk. — Helsinge hd	37,343	1,219,459	3,397	1,210	54,082	579	145,915	273	53,735	3,300	338,320	522	2,048	17	6,725	83	89,223	4
5	Pernajan kk. — Pernå hd	30,309	928,984	6,359	778	22,023	361	89,107	440	97,653	2,104	194,739	327	982	32	6,770	562	80,370	5
6	Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län	153,431	4,813,158	43,958	2,326	87,248	3,469	972,219	2,192	388,244	12,107	1,086,083	1,336	3,860	263	42,954	1,804	459,544	6
7	Vehnaan kihlak. — Vehmo härad	10,296	377,451	2,327	37	1,595	373	111,437	309	53,463	1,249	137,253	95	343	13	2,623	113	30,756	7
8	Mynämäen kk. — Virmo hd	6,751	231,057	1,863	43	1,715	366	66,756	108	13,735	973	74,265	91	193	11	2,326	197	22,429	8
9	Piikkiön kk. — Pikis hd	11,922	402,061	2,864	126	4,473	207	63,014	267	47,469	767	71,712	119	311	8	3,467	98	34,030	9
10	Halikon kk. — Halikko hd	24,498	727,916	8,462	595	25,121	165	43,643	419	70,208	1,543	143,597	401	1,376	14	5,818	73	72,151	10
11	Ulvilan kk. — Ulvsby hd	22,975	706,481	5,824	662	23,633	498	183,299	148	33,201	1,839	181,013	157	444	55	4,850	169	64,338	11
12	Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	13,041	379,624	3,665	188	5,918	486	121,406	217	33,713	1,625	102,472	72	129	74	5,846	151	45,492	12
13	Tyrvään kk. — Tyrvis hd	11,719	368,328	3,720	210	7,006	403	109,201	124	18,816	1,087	88,188	109	293	8	2,927	25	34,670	13
14	Loimaan kk. — Loimijoki hd	28,540	847,031	7,786	273	9,593	487	130,746	107	18,122	1,505	147,683	99	267	14	8,430	304	83,780	14
15	Maskun kk. — Masku hd	23,689	773,209	8,447	192	8,194	484	142,717	493	99,517	1,519	139,900	193	504	66	6,667	674	71,898	15
16	Ahvenanmaan maakunta — Ålands land- skap	5,566	242,733	125	21	885	210	53,073	19	3,870	478	54,162	21	54	6	860	2	12,087	16
17	Hämeen lääni — Tavastehus län	111,479	3,548,788	13,832	2,013	70,752	3,013	793,632	465	78,568	7,213	694,335	639	1,699	57	25,876	829	279,729	17
18	Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	11,279	359,800	1,718	548	19,662	438	103,368	57	7,900	970	87,407	52	125	2	3,307	70	30,283	18
19	Pirkkalan kk. — Birkala hd	14,872	523,941	2,614	476	17,269	333	102,058	104	17,273	1,223	116,955	44	131	18	3,261	354	39,370	19
20	Tammelan kk. — Tammela hd	38,157	1,196,222	3,973	409	12,377	545	153,706	91	13,745	1,380	115,810	85	180	1	6,615	90	83,713	20
21	Hauhon kk. — Hauho hd	20,365	654,327	2,100	319	12,747	448	100,442	123	27,739	1,394	152,225	73	204	3	4,786	44	50,123	21
22	Jämsän kk. — Jämsä hd	8,806	259,464	662	121	3,975	191	45,805	52	6,387	798	76,648	128	337	13	3,837	252	28,539	22
23	Hollolan kk. — Hollola hd	18,000	555,034	2,765	140	4,722	1,058	288,253	38	5,524	1,448	145,290	257	722	20	4,070	19	47,701	23
24	Viipurin lääni — Viborgs län	115,046	3,723,130	6,038	1,481	56,686	2,177	513,659	885	127,505	9,422	926,367	767	2,269	736	25,170	1,768	281,442	24
25	Rannan kihlak. — Stranda härad	18,698	593,287	180	298	11,518	246	74,275	229	43,458	1,438	176,845	37	119	426	1,564	153	37,840	25
26	Kymin kk. — Kymmene hd	18,450	576,538	3,661	157	5,030	267	65,453	256	28,961	819	81,671	125	388	12	3,669	76	43,730	26
27	Lappeen kk. — Lappvesi hd	11,123	359,701	416	148	5,380	372	46,800	67	5,175	1,449	112,401	184	436	5	3,900	755	34,832	27
28	Jääskén kk. — Jääskis hd	16,263	536,517	380	161	6,535	159	46,799	46	5,138	908	98,046	44	170	10	2,728	23	35,288	28
29	Äyräpään kk. — Äyräpää hd	12,170	414,754	673	374	15,371	368	104,586	60	8,788	1,499	167,858	27	82	39	2,340	6	31,628	29
30	Käkisalmen kk. — Keksholms hd	12,507	438,360	178	155	5,813	268	63,832	40	4,319	1,153	104,119	176	495	14	3,873	173	33,102	30
31	Kurkijoen kk. — Kronoborgs hd	13,632	429,953	251	52	1,796	199	38,299	140	21,241	720	49,946	45	109	58	2,866	233	30,686	31
32	Sortavalan kk. — Sortavala hd	6,872	244,850	168	28	1,036	178	40,314	14	1,989	689	50,428	64	224	164	2,721	173	19,527	32
33	Salmín kk. — Salmis hd	5,331	129,170	131	108	4,207	120	33,301	33	8,436	747	85,053	65	246	8	1,509	176	14,809	33
34	Mikkelin lääni — St Michels län	31,025	997,949	496	1,946	79,314	1,366	387,296	118	15,428	6,085	703,321	215	742	242	16,069	465	114,424	34
35	Heinolan kihlak. — Heinola härad	8,745	255,663	358	1,086	47,818	466	134,101	24	3,440	1,706	192,183	54	189	14	4,838	290	34,980	35
36	Mikkelin kk. — St Michels hd	6,808	220,988	62	132	5,181	363	101,814	10	2,320	1,331	158,296	86	278	50	4,026	65	25,527	36
37	Juvan kk. — Jokkas hd	7,916	249,433	42	244	8,567	226	58,880	3	391	1,375	162,772	28	111	128	3,644	13	24,965	37
38	Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	7,556	271,865	34	484	17,748	311	92,501	81	9,277	1,673	190,070	47	164	50	3,561	97	28,952	38
39	Kuopion lääni — Kuopio län	65,583	2,078,025	810	1,063	39,176	2,011	470,371	366	46,654	8,464	914,860	379	1,222	197	15,577	641	159,392	39
40	Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	7,155	226,119	190	276	9,616	114	23,666	57	4,305	799	102,181	20	71	1	1,386	41	15,809	40
41	Ilomantsin kk. — Ilomants hd	8,465	303,470	48	69	2,728	261	55,003	44	3,329	767	93,904	58	141	123	1,263	215	18,655	41
42	Liperin kk. — Libelits hd	11,732	401,856	158	126	4,895	330	77,269	87	10,011	1,390	138,286	104	346	24	3,985	132	30,086	42
43	Isälmen kk. — Idensalmi hd	13,949	436,743	63	157	5,286	713	178,550	77	14,944	2,082	245,905	79	302	12	2,216	68	31,495	43
44	Kuopion kk. — Kuopio hd	12,292	289,108	148	244	9,191	394	70,822	39	5,567	2,147	194,303	65	179	13	3,704	29	33,199	44
45	Rautalammin kk. — Rautalampi hd	11,990	420,729	203	191	7,460	199	65,061	62	8,498	1,279	140,281	53	183	24	3,023	156	30,148	45

Taululiite }
Tabellbilaga } N:o 1.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Syysvehnä. Höstvete.		Kevätvehnä. Vårvete.		Ruis. Råg.		Ohra. Korn.		Kaura. Havre.		Korsivilja- sekull. Blandsäd (Sträsäd.)		Korsipalko- viljasekull. Blandsäd (Strä- och trindsäd.)		Herne, papu ja virna, Ärter, bönor och vicker.		Heinänslemen. Höfrö.	
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1 Vaasan lääni — Vasa län	139	1,682	206	1,582	36,956	397,392	25,379	246,784	74,487	767,213	1,119	11,000	637	7,070	486	1,621	7,781	18,268
2 Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	66	793	51	228	7,469	76,782	3,429	22,254	11,897	99,340	148	1,135	76	652	130	178	1,022	2,064
3 Närpiön kk. — Närpes hd	8	105	31	256	3,996	44,365	2,581	27,208	5,851	61,389	20	165	38	79	16	52	313	605
4 Korsholman kk. — Korsholms hd	45	554	10	73	5,695	67,923	3,337	36,513	12,413	144,398	72	743	4	41	63	369	1,977	5,331
5 Lapuan kk. — Lappo hd	6	80	3	36	5,873	66,022	4,392	44,553	10,697	108,329	103	1,131	2	15	29	46	2,206	5,021
6 Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	1	8	6	62	3,326	30,894	4,540	46,885	9,111	99,607	235	2,483	4	29	10	20	635	1,423
7 Kuortaneen kk. — Kuortane hd	8	70	10	26	5,428	50,970	3,295	26,945	11,862	93,450	196	1,524	33	419	107	136	1,242	3,044
8 Laukaan kk. — Laukas hd	3	49	71	584	2,635	31,093	1,427	16,196	6,010	67,432	115	1,427	259	2,991	75	442	120	184
9 Viitasaaren kk. — Viitasaari hd	2	23	24	267	2,534	29,343	2,378	26,230	6,596	93,268	230	2,392	221	2,844	56	378	266	596
10 Oulun lääni — Uleåborgs län	1	11	7	67	13,379	111,683	22,991	230,359	16,848	152,396	511	4,874	184	1,577	116	328	1,309	3,194
11 Oulun kihlak. — Ulea härad	—	—	1	10	2,392	19,304	5,057	47,889	5,214	47,239	320	2,407	27	149	1	11	138	377
12 Saloisten kk. — Salo hd	1	11	4	31	5,343	41,180	5,899	54,308	5,134	46,432	42	468	7	75	12	43	596	1,415
13 Haapajärven kk. — Haapajärvi hd	—	—	2	26	3,238	26,519	4,205	34,775	4,135	29,731	15	134	144	1,270	103	274	509	1,257
14 Kajaanin kk. — Kajana hd	—	—	—	—	1,718	17,060	2,410	34,873	1,697	23,486	93	1,320	6	83	—	—	36	86
15 Kemin kk. — Kemi hd	—	—	—	—	655	7,349	4,331	48,724	610	5,350	41	545	—	—	—	—	30	59
16 Lapin kk. — Lappmarkens hd	—	—	—	—	33	271	1,089	9,790	58	98	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Petsamon kk. — Petsamo hd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Valtakunta — Riket	10,560	165,443	7,971	106,118	222,405	2,793,790	110,093	1,255,536	461,175	5,697,824	5,266	62,394	6,713	87,684	11,974	70,745	24,341	53,236

Taululiite } N:o 1.
Tabellbilaga }

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Peltoheinä. Vallhö.		Tadain. Bekesvall.	Vihantarehu. Grönfoder.		Rehunaaris. Foderrover.		Muut juuri- kasvit. Övriga rot- frukter.		Peruna. Potatis.		Pellava ja hamppu. Lin och hampa.		Muut kasvit. Övriga växter.	Täys- kesanto. Helträda.	Muu peltoala. Övrig äkerareal.	Yhteensä peltoala. Hela äkerarealen.
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.		Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.				
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
1 Vaasan lääni — Vasa län	206,062	6,033,994	46,690	2,703	99,278	5,893	1,303,706	617	89,025	11,252	1,093,448	926	2,372	156	30,500	3,274	455,213
2 Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	26,847	809,437	10,300	315	11,182	1,160	233,369	108	25,350	2,322	181,998	114	227	4	7,679	688	73,825
3 Närpiön kk. — Närpes hd	21,178	642,107	3,305	269	10,048	431	99,466	13	3,332	1,223	129,406	74	181	1	2,721	49	42,118
4 Korsholman kk. — Korsholms hd	35,263	1,239,824	9,844	168	8,510	972	211,120	86	13,943	1,324	122,109	234	625	57	4,000	169	75,733
5 Lapuan kk. — Lappo hd	36,297	999,355	9,629	256	8,220	1,486	350,103	158	15,907	1,476	155,249	235	676	33	6,707	1,345	80,933
6 Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	30,389	905,268	5,509	470	19,448	406	96,356	65	12,178	1,237	120,687	39	112	6	2,118	178	58,285
7 Kuortaneen kk. — Kuortane hd	28,725	671,280	5,928	880	27,663	568	121,949	152	14,196	1,708	159,848	201	483	41	2,671	544	63,599
8 Laukaan kk. — Laukas hd	13,301	374,955	802	208	7,821	241	50,535	30	3,752	808	84,032	18	40	8	2,261	54	28,446
9 Viitasaaren kk. — Viitasaari hd	14,062	391,768	1,373	137	6,386	629	140,808	5	387	1,154	140,119	11	28	6	2,343	247	32,274
10 Oulun lääni — Uleåborgs län	78,432	1,988,592	8,016	993	39,088	1,160	225,146	152	15,157	5,652	535,489	87	195	55	8,049	1,399	154,341
11 Oulun kihlak. — Uleå härad	18,172	504,091	4,194	206	8,359	270	51,273	20	2,037	1,015	96,607	8	10	2	1,148	80	38,265
12 Saloisten kk. — Salo hd	21,249	568,622	2,720	95	4,056	483	93,060	44	3,701	1,219	110,462	30	94	19	2,866	454	46,217
13 Haapajärven kk. — Haapajärvi hd	16,824	374,839	860	151	4,204	139	22,034	49	4,363	1,502	101,010	31	69	15	2,397	708	35,027
14 Kajaanin kk. — Kajana hd	9,253	296,096	68	170	6,783	207	46,000	22	2,942	1,135	145,053	18	22	—	1,396	136	18,365
15 Kemin kk. — Kemi hd	7,157	221,509	124	301	13,096	43	10,022	16	2,034	700	74,151	—	—	19	235	21	14,283
16 Lapin kk. — Lappmarkens hd	—	23,435	50	70	2,590	18	2,757	1	80	81	8,206	—	—	—	7	—	2,184
17 Petsamon kk. — Petsamo hd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Valtakunta — Riket	866,193	26,908,251	133,479	15,761	593,792	21,156	5,196,713	6,623	1,105,943	69,675	6,889,046	5,495	16,097	1,798	185,085	11,203	2,176,966

Taululiite } N:o 1.
Tabellbilaga }

b) Maanviljelysseurojen piireissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

1	Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Syysvehnä. Höstvete.		Kevätvehnä. Vårvete.		Ruis. Råg.		Ohra. Korn.		Kaura. Havre.		Korsivilja- sekull. Blandsäd (Stråsäd).		Korsipalko- viljasekull. Blandsäd (Strå- och trindsäd).		Herne, papu ja virna. Ärtor, böror och vicker.		Heinänsiemen. Höfrö.	
		Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	1,987	30,904	639	8,428	9,625	143,849	2,931	39,936	29,886	487,130	184	2,798	805	11,004	1,520	10,584	1,230	2,535
2	Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ²⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ²⁾	1,461	23,501	381	5,084	13,938	176,092	3,494	47,222	33,205	443,590	535	8,985	1,222	16,309	1,681	9,736	1,948	3,457
3	Suomen Talousseura ³⁾ — Finska Hushållningssällskapet ³⁾	645	10,396	1,146	18,656	2,820	39,874	530	8,062	8,622	141,539	29	479	168	2,841	674	7,729	509	1,489
4	Lounais-Suomen Maanviljelysseura ³⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ³⁾	3,940	62,712	2,094	25,803	19,524	247,784	6,584	80,459	60,346	726,088	625	7,147	1,076	14,182	3,294	21,786	2,658	5,334
5	Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap.....	996	15,585	387	3,806	20,755	259,516	10,217	108,090	49,314	473,755	271	3,412	251	2,954	915	3,056	2,849	5,524
6	Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap.....	578	8,403	174	1,813	13,741	190,550	5,394	65,457	32,902	399,709	323	3,492	185	2,191	708	1,450	1,371	2,581
7	Hämeen—Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland-Satakunta Lantbrukssällskap.....	339	4,938	52	561	8,530	118,172	3,219	37,317	18,323	225,492	177	2,198	353	4,847	564	973	511	996
8	Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap.....	21	392	112	1,444	12,369	165,642	3,072	41,208	23,025	301,291	47	587	477	7,332	438	1,626	1,067	1,956
9	Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ⁴⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ⁴⁾	306	4,837	867	12,899	4,912	62,103	1,401	17,773	11,039	160,446	10	179	129	1,856	175	1,126	395	982
10	Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap.....	201	2,762	1,003	13,131	19,876	268,386	6,495	95,000	35,949	564,743	222	1,876	793	10,107	886	6,185	1,259	3,315
11	Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelens Lantbrukssällskap.....	72	1,157	313	4,892	10,483	134,927	3,085	39,300	17,744	235,387	196	2,240	99	1,175	253	2,104	737	1,870
12	Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbrukssällskap.....	2	11	402	5,702	16,143	235,508	3,405	47,952	21,897	268,164	206	2,649	87	1,027	224	1,988	272	700
13	Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap.....	10	108	111	1,471	11,480	159,785	8,516	113,597	19,930	269,111	359	4,690	255	3,828	76	660	415	941
14	Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelens Lantbrukssällskap.....	—	—	111	1,370	8,713	93,802	3,575	39,670	10,003	119,690	461	5,936	91	1,212	43	302	152	326
15	Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap.....	119	1,446	96	574	22,411	233,079	11,698	92,220	41,078	359,489	455	3,623	107	810	279	719	5,625	12,381
16	Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap.....	7	71	102	870	6,051	71,629	4,139	46,187	14,833	187,379	346	3,826	505	6,170	186	821	454	924
17	Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap.....	12	156	4	60	6,469	76,505	6,830	83,263	14,003	175,748	225	2,601	22	69	16	71	1,358	4,223
18	Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap.....	2	20	6	51	3,777	30,485	4,542	41,601	7,258	69,241	99	1,006	29	262	20	66	859	1,985
19	Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållningssällskap.....	—	—	5	44	9,221	72,697	13,331	120,485	11,748	98,818	371	2,953	152	1,253	101	272	728	1,804
20	Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap.....	—	—	—	—	1,718	17,060	2,410	34,873	1,697	23,486	93	1,320	6	83	—	—	36	86
21	Perä-Pohjan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap.....	—	—	—	—	655	7,349	4,331	48,724	610	5,350	41	545	—	—	—	—	30	59
22	Lapin Maatalousseura — Lappmarkens Lanthushållningssällskap.....	—	—	—	—	33	271	1,089	9,790	58	98	—	—	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Tähän luettu myöskin Myrskylän ja Pyhtään kunnat. Häri ingår även Mörskom och Pyttiskommuner. — ²⁾ Tähän luettu myöskin Myrskylän kunta. Häri ingår även Mörskom kommun. — ³⁾ Tähän luettu myöskin Finbyyn kunta. Häri ingår även Finby kommun. — ⁴⁾ Tähän luettu myöskin Pyhtäänkunta. Häri ingår även Pyttis kommun.

Taulullite
Tabellbilaga } N:o 1.

	Peltoheinä. Vallhö.		Laidun. Betesvall.	Vhantarehu. Grünfoder.		Behunauris. Foderrovor.		Muit juuri- kasvit. Övriga rot- frukter.		Peruna. Potatis.		Pellava ja hamppu. Lin och hampa.		Muit kasvit. Övriga växter.	Täys- kesanto. Helträda.	Muu peltoala. Övrig äkerareal.	Yhteensä peltoalaa. Hela äkerarealen.	
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.		Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.				Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap)	53,586	1,891,248	5,180	1,413	54,602	755	231,008	887	167,434	5,408	566,073	269	882	24	7,150	320	123,799	1
2 Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap)	53,711	1,684,994	9,660	1,794	66,834	1,166	266,800	952	175,393	3,825	331,530	870	2,844	67	13,308	715	143,933	2
3 Suomen Talousseura ¹⁾ — Finska Hushållningssällskapet)	14,155	556,342	2,231	191	9,040	311	72,496	233	42,291	1,231	114,300	80	219	14	3,577	90	37,256	3
4 Lounais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap)	81,557	2,587,902	25,383	916	36,879	1,639	446,565	1,421	252,883	5,875	555,940	870	2,630	119	21,746	1,297	240,964	4
5 Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap	63,826	1,931,853	16,641	1,260	43,267	1,736	507,745	572	100,012	5,516	473,122	413	1,079	140	18,655	421	195,135	5
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	61,702	1,947,794	6,687	777	26,756	1,043	266,693	217	42,040	3,026	288,247	208	535	5	12,142	137	141,320	6
7 Hämeen—Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland—Satakunta Lantbrukssällskap	29,943	995,643	4,709	1,098	39,152	914	242,471	174	27,446	2,382	221,694	106	288	29	7,704	544	79,671	7
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	26,914	835,503	2,791	993	41,884	1,377	367,052	96	11,964	3,256	342,945	351	965	37	9,857	391	86,694	8
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap)	19,582	616,002	3,828	181	5,692	261	63,741	168	20,968	1,072	96,949	75	212	14	4,451	104	48,970	9
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap	66,627	2,196,380	1,732	1,137	44,650	1,363	332,258	530	77,521	5,857	613,435	378	1,081	490	12,030	1,071	157,899	10
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelens Lantbrukssällskap	29,597	933,198	563	197	7,322	564	120,303	205	33,032	2,543	220,652	317	984	233	8,887	608	76,696	11
12 Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbrukssällskap	23,945	797,797	141	1,088	42,274	1,045	304,712	96	12,546	4,634	544,770	189	653	228	12,242	222	86,468	12
13 Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	39,809	1,200,133	426	619	22,978	1,391	333,232	187	30,243	5,879	618,548	215	714	50	9,419	269	99,416	13
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelens Lantbrukssällskap	25,774	877,892	384	444	16,198	620	137,139	179	16,411	2,585	296,312	164	508	147	6,158	372	59,976	14
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	99,909	2,867,394	32,029	1,481	48,615	3,691	760,840	457	61,812	5,722	478,622	735	1,879	104	19,812	1,900	247,708	15
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	31,939	900,205	2,961	370	15,039	986	215,873	48	5,307	2,429	278,724	31	71	19	5,585	313	71,304	16
17 Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap	57,302	1,785,249	8,124	676	29,332	990	269,246	75	15,102	2,336	264,620	129	332	29	3,711	954	103,265	17
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	23,154	654,772	4,288	248	9,411	409	86,595	63	8,668	1,350	118,620	55	139	24	2,705	194	49,082	18
19 Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållningssällskap	50,003	1,273,926	7,062	380	13,500	709	137,519	87	8,237	3,151	260,941	45	124	16	5,098	1,155	103,363	19
20 Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap	9,253	296,096	68	170	6,783	207	46,000	22	2,942	1,135	145,053	18	22	—	1,396	136	18,365	20
21 Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap	7,157	221,509	124	301	13,096	43	10,022	16	2,034	700	74,151	—	—	19	235	21	14,283	21
22 Lapin Maatalousseura — Lappmarkens Lanthushållningssällskap	777	23,435	50	70	2,590	18	2,757	1	80	81	8,206	—	—	—	7	—	2,184	22

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

Taululiite } N:o 2.
Tabellbilaga }

Luonnonniitty ja niittyheinän sato v. 1928. — Naturlig äng och skörden av ängshö år 1928.

a) Läänittäin ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsvis.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Luonnonniitty änng, ha.	Siltä korjattu ala, ha. Därv bärgad areal, ha.	Sato Skörd desiton.	Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Naturlig äng, ha.	Luonnonniitty änng, ha. Därv bärgad areal, ha.	Siltä korjattu ala, ha. Därv bärgad areal, ha.	Sato Skörd desiton.
1	2	3	4	5	6	7	8	
Uudenmaan lääni — Nylands län	19,066	13,210	146,044	Sortavalan kk. — Sordavala hd ..	3,917	3,128	41,634	
Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	2,511	1,548	25,604	Salmin kk. — Salmis hd	6,778	4,996	80,685	
Lohjan kk. — Lojo hd	2,275	1,630	21,879	Mikkelin lääni — S:t Michels län	36,488	31,253	311,721	
Helsingin kk. — Helsinge hd	6,122	3,281	38,039	Heinolan kihlak. — Heinola härad	5,938	3,946	32,464	
Pernajan kk. — Pernå hd	8,158	6,751	60,522	Mikkelin kk. — S:t Michels hd ..	6,887	5,882	46,409	
Turun ja Porin lääni — Åbo och	29,644	19,112	228,879	Juvan kk. — Jokkas hd	12,459	10,258	100,631	
Björneborgs län	3,654	2,070	25,875	Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	11,204	11,167	132,217	
Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	1,358	973	13,434	Kuopion lääni — Kuopio län ..	81,438	70,891	977,957	
Mynämäen kk. — Virmo hd	757	634	6,974	Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	12,320	10,220	136,249	
Piikkiön kk. — Pikis hd	1,835	440	7,088	Ilomantsin kk. — Ilomants hd ..	9,100	7,048	87,043	
Halikon kk. — Halikko hd	8,035	5,248	54,054	Liperin kk. — Libelits hd	17,945	15,745	212,750	
Ulvilan kk. — Ulvsby hd	7,805	5,592	69,732	Iisalmen kk. — Idensalmi hd	17,529	16,761	257,952	
Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	1,723	1,604	20,817	Kuopion kk. — Kuopio hd	14,824	12,223	173,322	
Tyrvään kk. — Tyrvis hd	2,337	1,017	13,402	Rautalammin kk. — Rautalampi hd	9,720	8,894	110,641	
Loimaan kk. — Loimijoki hd	2,140	1,534	17,503	Vaasan lääni — Vasa län	47,178	32,077	330,175	
Maskun kk. — Masku hd				Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	503	193	2,061	
Ahvenanmaan maakunta — Ålands	2,572	1,714	19,403	Närpiön kk. — Närpes hd	8,894	5,114	53,231	
landskap				Korsholman kk. — Korsholms hd	5,229	3,952	41,280	
Hämeen lääni — Tavastehus län	16,984	9,366	89,068	Lapuan kk. — Lappo hd	3,849	2,707	26,226	
Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	2,744	1,055	11,911	Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	16,191	11,327	106,525	
Pirkkalan kk. — Birkala hd	1,541	400	4,648	Kuortaneen kk. — Kuortane hd..	2,123	1,370	10,619	
Tammelan kk. — Tammela hd ..	4,293	1,915	14,650	Laukaan kk. — Laukas hd	3,544	1,880	13,310	
Hauhon kk. — Hauho hd	3,079	1,713	12,522	Viitasaaren kk. — Viitasaari hd .	6,845	5,534	76,923	
Jämsän kk. — Jämsä hd	2,514	2,376	27,571	Oulun lääni — Uleåborgs län	217,958	183,683	1 548,593	
Hollolan kk. — Hollola hd	2,813	1,907	17,766	Oulun kihlak. — Uleå härad	67 921	54 930	396 045	
Viipurin lääni — Viborgs län	54,975	47,514	647,299	Saloisten kk. — Salo hd	30 787	24 039	212 675	
Rannan kihlak. — Stranda härad	3,870	3,212	36,199	Haapajärven kk. — Haapajärvi hd	21 952	14 207	115 503	
Kymnän kk. — Kymmene hd	5,011	3,612	28,174	Kajaanin kk. — Kajana hd	33 934	27 884	181 525	
Lappeen kk. — Lappvesi hd	3,904	3,485	32,676	Kemin kk. — Kemi hd	49 065	48 364	523 782	
Jääsken kk. — Jääskis hd	7,227	5,576	75,164	Lapin kk. — Lappmarkens hd ..	14 299	14 259	119 063	
Äyräpään kk. — Äyräpää hd ...	8,580	8,959	130,981	Petsamon kk. — Petsamo hd....	—	—	—	
Käkisalmen kk. — Keksholms hd	8,956	7,876	118,468	Valtakunta — Riket	506,303	408,820	4,299,139	
Kurkijoen kk. — Kronborgs hd..	6,732	6,670	103,318					

Taululiite } N:o 2.
Tabellbilaga }

b) Maanviljelysseurojen piireissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Inononniktyrn ala, ha. Naturlig ämg, ha.	Siltä korjattu ala, ha. Digrav bärgad areal, ha.	Sato Skörd desiton.	Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Inononniktyrn ala, ha. Naturlig ämg, ha.	Siltä korjattu ala, ha. Digrav bärgad areal, ha.	Sato Skörd desiton.
1	2	3	4	5	6	7	8
Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbruks- sällskap ¹⁾	10,023	6,923	92,270	Mikkelin läänin Maanviljelysseura — S:t Michels läns Lantbruks- sällskap	32,203	28,518	284,234
Uudenmaan läänin Maanviljelys- seura ¹⁾ — Nylands läns Lant- brukssällskap ¹⁾	10,146	6,717	60,047	Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	44,935	40,475	571,520
Suomen Talousseura ¹⁾ — Finska Hushållningssällskapet ¹⁾	3,732	2,475	31,665	Pohjois-Karjalan Maanviljelys- seura — Norra Karelens Lant- brukssällskap	36,503	30,416	406,437
Lounais-Suomen Maanviljelys- seura ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lant- brukssällskap ¹⁾	10,134	5,579	68,633	Etelä-Pohjanmaan Maanviljelys- seura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	6,887	4,081	35,297
Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap ..	18,401	12,799	148,419	Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbruks- sällskap	11,066	7,564	91,836
Hämeen läänin Maanviljelysseura— Tavastehus läns Lantbrukssällskap	8,384	3,987	30,062	Pohjanmaan Ruotsalainen Maan- viljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap....	20,611	15,098	160,103
Hämeen-Satakunnan Maanviljelys- seura — Tavastland-Satakunta Lantbrukssällskap	5,381	2,537	30,711	Keski-Pohjanmaan Maanviljelys- seura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	13,133	8,526	65,443
Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbruks- sällskap	7,504	5,577	55,782	Oulun läänin Talousseura — Uleå- borgs läns Hushållningssäll- skap	116,141	89,984	701,720
Läntisen Viipurin läänin Maanvil- jelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	5,128	3,530	28,891	Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap	33,934	27,884	181,525
Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssäll- skap	30,495	27,309	373,507	Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssäll- skap	49,065	48,364	523,782
Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelens Lantbrukssäll- skap	19,467	16,767	245,466	Lapin Maatalousseura — Lapp- markens Lanthushållningssällskap	14,299	14,259	119,062

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

Kotieläimet vuonna 1928. — Husdjuren år 1928.
 a) Läänittain ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsvís.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27			
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	658	15,014	18,456	3,391	1,906	39,425	2,990	120,951	3,935	24,402	20,632	172,910	53,512	17,157	70,669	92	747	5,728	14,630	18,547	7,867	47,519	—	—	—	195,149	997	1,895	1	
2 Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	113	1,633	3,000	268	215	5,229	404	17,889	475	3,127	2,799	23,894	7,760	3,126	10,886	—	102	1,291	2,224	1,939	379	5,935	—	—	—	41,276	67	132	2	
3 Lohjan kk. — Lojo hd	203	3,330	3,932	800	735	9,000	682	28,797	573	8,259	7,156	45,467	10,390	3,055	13,445	—	180	1,414	2,667	3,604	1,649	9,514	—	—	—	70,697	550	653	3	
4 Helsingin kk. — Helsinge hd	167	5,214	5,907	1,241	533	13,062	1,085	39,492	1,429	5,217	5,501	52,724	12,541	3,597	16,138	—	122	2,121	4,081	5,910	3,587	15,821	—	—	—	51,041	244	756	4	
5 Pernajan kk. — Pernå hd	175	4,837	5,617	1,082	423	12,134	819	35,573	1,458	7,799	5,176	50,825	22,821	7,379	30,200	—	2	343	902	5,658	7,094	2,252	16,249	—	—	—	32,135	136	354	5
6 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	1,864	23,649	31,743	5,666	3,108	66,030	3,946	206,199	8,636	40,902	56,434	316,117	146,383	54,939	201,322	5,419	657	6,142	18,529	35,196	22,126	82,650	—	—	—	338,486	2,199	6,861	6	
7 Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	132	2,112	2,769	346	313	5,672	377	17,558	987	3,553	6,212	28,687	15,460	6,223	21,683	—	88	633	1,426	3,976	1,100	7,223	—	—	—	26,091	291	869	7	
8 Mynämäen kk. — Virmo hd	133	1,182	2,005	421	164	3,905	233	11,325	688	2,733	3,013	17,992	11,162	6,087	17,249	—	65	324	1,343	2,279	1,438	5,452	—	—	—	19,242	413	718	8	
9 Piikkiön kk. — Pikis hd	158	1,461	2,056	375	174	4,224	293	15,800	468	2,191	2,983	21,735	5,599	3,985	8,684	—	23	44	380	1,704	2,130	1,871	6,129	—	—	—	31,109	77	632	9
10 Halikon kk. — Halikko hd	322	3,537	3,823	701	548	8,931	668	30,232	1,235	6,095	8,960	47,190	14,306	3,497	17,803	—	20	74	839	2,856	6,173	2,405	12,347	—	—	—	63,421	432	1,632	10
11 Ulvilan kk. — Ulvsby hd	153	4,155	5,138	750	406	10,602	487	36,620	1,395	7,082	10,030	55,614	30,789	9,574	40,363	—	278	58	906	2,239	2,786	5,804	11,793	—	—	—	45,010	324	643	11
12 Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	354	2,375	3,217	847	317	7,110	373	21,367	883	4,744	6,000	33,367	29,085	6,267	35,352	—	84	680	2,166	3,260	1,862	8,052	—	—	—	34,952	111	232	12	
13 Tyrvään kk. — Tyrvis hd	173	1,801	2,680	478	290	5,362	204	14,640	710	3,340	4,898	23,792	11,844	8,667	20,511	—	100	458	931	2,283	837	4,609	—	—	—	19,320	49	337	13	
14 Loimaan kk. — Loimijoki hd	239	3,235	5,744	1,137	786	11,411	622	32,388	1,195	5,766	7,535	47,506	13,202	6,109	19,311	—	146	939	4,458	7,692	3,654	16,789	—	—	—	43,385	128	924	14	
15 Maskun kk. — Masku hd	200	3,791	4,311	611	170	9,083	689	26,269	1,075	5,398	6,803	40,234	14,936	5,430	20,366	—	529	95	983	1,406	4,617	3,155	10,256	—	—	—	55,956	374	825	15
16 Ahvenanmaan maakunta — Ålands landskap	41	1,476	1,514	222	145	3,398	252	13,691	648	1,801	4,926	21,318	15,919	9,793	25,712	—	12	48	214	1,143	1,162	694	3,261	—	—	—	17,805	284	59	16
17 Hämeen lääni — Tavastehus län	1,031	18,819	22,253	4,055	2,210	48,368	3,082	139,482	5,306	27,092	33,414	208,376	64,362	22,615	86,977	1,484	619	7,463	18,237	16,469	5,888	48,676	—	—	—	171,886	685	2,236	17	
18 Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	172	2,043	2,403	313	178	5,109	283	15,613	558	2,381	3,329	22,164	8,491	4,016	12,507	—	159	53	602	982	1,380	604	3,621	—	—	—	19,375	40	193	18
19 Pirkkalan kk. — Birkala hd	165	3,029	2,949	456	378	6,977	510	18,801	643	3,304	3,242	26,506	10,213	4,774	14,987	—	848	48	1,033	2,635	1,236	591	5,543	—	—	—	27,465	30	248	19
20 Tammelan kk. — Tammela hd	289	4,538	4,831	1,011	645	11,314	763	33,904	1,367	7,627	7,427	51,088	13,965	2,134	16,099	—	133	91	1,717	3,390	4,044	1,228	10,470	—	—	—	49,617	56	968	20
21 Hauhon kk. — Hauho hd	67	3,153	3,680	666	304	7,870	746	24,329	693	4,734	5,341	35,843	8,287	2,614	10,901	—	111	166	1,260	3,789	3,593	515	9,323	—	—	—	36,467	225	447	21
22 Jämsän kk. — Jämsä hd	199	1,935	3,678	820	415	7,047	345	21,709	1,314	4,257	6,824	34,449	13,419	5,352	15,671	—	218	148	838	3,871	3,009	1,063	8,929	—	—	—	18,413	184	252	22
23 Hollolan kk. — Hollola hd	139	4,121	4,712	789	290	10,051	435	25,126	725	4,789	7,251	38,326	13,087	3,725	16,812	—	15	113	2,013	3,570	3,207	1,887	10,790	—	—	—	20,549	150	128	23
24 Viipurin lääni — Viborgs län	925	24,006	26,743	4,885	3,780	60,339	1,736	173,967	5,250	34,742	44,530	260,225	117,635	86,454	204,089	423	551	7,403	25,888	29,514	20,911	84,267	—	—	—	189,388	1,256	1,000	24	
25 Rannan kihlak. — Stranda härad	122	2,999	3,239	520	612	7,492	174	19,228	387	2,602	3,329	25,720	10,860	5,014	15,874	—	113	82	558	2,920	2,601	2,867	9,028	—	—	—	35,572	361	68	25
26 Kymnän kk. — Kymmene hd	150	3,735	3,227	719	484	8,315	315	26,593	1,054	3,314	5,412	36,688	16,880	6,670	23,550	—	23	39	401	2,407	5,518	2,932	11,297	—	—	—	24,609	120	2	26
27 Lappeen kk. — Lappvesi hd	85	2,893	2,665	575	600	6,818	331	22,625	353	4,817	6,989	35,115	19,651	23,408	43,059	—	65	78	978	5,457	4,586	5,407	16,506	—	—	—	32,681	123	62	27
28 Jääskin kk. — Jääskis hd	89	2,890	3,577	718	538	7,812	126	23,953	746	4,154	7,227	36,206	14,639	15,700	30,339	—	13	45	449	2,233	4,293	1,064	8,084	—	—	—	27,644	88	214	28
29 Äyräpään kk. — Äyräpää hd	93	2,672	3,660	527	258	7,210	159	18,943	353	5,343	3,304	28,102	9,371	3,944	13,315	—	143	61	1,649	4,687	2,646	1,109	10,152	—	—	—	21,015	96	449	29
30 Käkisalmen kk. — Keksholms hd	139	2,449	3,496	579	517	7,180	218	20,562	739	4,429	4,454	30,402	13,262	9,339	22,601	—	16	111	1,863	3,613	3,202	2,769	11,558	—	—	—	19,625	195	102	30
31 Kurkijoen kk. — Kronoborgs hd	115	2,497	2,638	768	354	6,372	177	16,375	774	4,360	7,380	29,016	16,662	10,244	26,906	—	—	75	983	2,042	5,261	3,028	11,389	—	—	—	12,521	93	67	31
32 Sortavalan kk. — Sordavala hd	59	1,583	2,173	296	194	4,305	94	12,970	318	4,113	4,106	21,601	7,782	5,268	13,050	—	17	40	465	2,215	961	1,047	4,728	—	—	—	9,458	98	36	32
33 Salmien kk. — Salmis hd	73	2,288	2,068	183	223	4,835	142	12,718	526	1,610	2,379	17,375	8,528	6,867	15,395	—	33	20	57	314	446	688	1,525	—	—	—	6,263	82	—	33
34 Mikkelin lääni — S:t Michels län	410	9,130	12,950	3,428	1,946	27,864	1,652	103,454	4,865	17,901	21,571	149,443	55,053	47,427	102,480	624	915	6,131	24,430	17,387	12,282	61,145	—	—	—	99,040	610	27	34	
35 Heinolan kihlak. — Heinola härad	131	2,957	3,284	1,179	575	8,126	322	27,163	763	3,230	5,787	38,265	10,538	10,407	27,140	—	140	302	1,450	8,471	3,907	2,494	16,624	—	—	—	23,537	230	35	40
36 Mikkelin kk. — S:t Michels hd	75	1,831	3,412	369	418	6,105	345	25,407	1,859	3,352	3,931	34,894	13,868	11,951	25,819	—	444	191	2,750	5,385	4,095	2,200	14,621	—	—	—	30,331	159	7	36
37 Juvan kk. — Jokkas hd	101	2,376	2,703	803	407	6,390	444	26,303	1,413	5,640	5,557	39,357	14,451	9,739	24,192	—	40	158	721	3,665	4,739	1,513	10,796	—	—	—	19,764	219	—	

b) Maaanviljelysseurojen pitreissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	328	6,859	9,344	1,956	799	19,286	1,475	57,821	1,473	10,678	10,836	82,283	24,304	9,581	33,885	76	219	3,078	6,177	9,582	2,776	21,832	—	—	90,332	611	1,243	1	
2 Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ¹⁾	354	8,592	9,557	1,556	1,147	21,206	1,582	66,552	2,518	14,235	10,356	95,243	31,118	8,201	39,319	15	534	2,738	8,761	11,207	5,408	28,648	—	—	109,010	383	658	2	
3 Suomen Talousseura ¹⁾ — Finska Hushållningssällskapet ¹⁾	155	3,182	3,351	514	343	7,545	506	27,527	1,235	4,900	8,195	42,363	25,689	15,403	41,092	44	87	543	2,009	2,440	1,922	7,001	—	—	44,979	554	596	3	
4 Lounais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	918	11,634	15,251	2,775	1,442	32,020	2,281	98,796	4,274	18,832	27,438	151,621	55,914	20,401	76,315	829	351	3,241	9,395	19,425	10,624	43,036	—	—	184,108	1,361	4,515	4	
5 Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap	837	10,412	14,758	2,614	1,482	30,103	1,441	94,476	3,808	19,071	25,942	144,738	81,077	29,058	110,135	4,558	271	2,598	8,312	14,560	10,345	36,086	—	—	129,613	575	1,872	5	
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	378	8,148	9,293	1,950	1,009	20,778	1,538	62,323	2,140	13,180	14,268	93,449	23,896	5,040	28,936	245	275	3,241	8,026	7,702	1,816	21,060	—	—	89,685	336	1,447	6	
7 Hämeen-Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland-Satakunta Lantbrukssällskap	419	5,821	6,725	1,016	813	14,794	966	41,402	1,413	6,531	8,359	58,671	22,103	11,797	33,900	1,044	149	1,903	4,585	3,120	1,422	11,179	—	—	52,769	85	665	7	
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	351	7,187	8,700	2,005	798	19,041	832	56,855	2,386	10,248	14,012	84,333	31,260	14,010	45,270	329	458	3,248	12,494	7,865	4,086	28,151	—	—	49,668	426	127	8	
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	145	3,631	3,055	732	402	7,965	322	24,977	969	3,019	6,024	35,311	16,038	5,361	21,399	25	59	847	2,608	6,252	2,697	12,463	—	—	26,212	123	5	9	
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap	489	13,499	15,813	2,657	2,467	34,925	966	101,762	2,327	20,299	23,202	148,556	64,856	54,128	118,984	348	330	4,715	17,912	14,862	13,188	51,007	—	—	130,705	799	822	10	
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelen Lantbrukssällskap	295	7,012	8,023	1,513	919	17,762	471	48,353	2,022	11,662	15,445	77,953	37,198	27,162	64,360	51	173	1,868	5,538	8,645	5,232	21,456	—	—	33,232	340	178	11	
12 Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St. Michels läns Lantbrukssällskap	293	6,793	10,485	2,512	1,536	21,619	1,398	82,356	4,232	15,034	18,346	121,366	42,156	39,195	81,351	490	652	5,202	17,562	15,169	10,846	49,431	—	—	78,804	448	24	12	
13 Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	791	5,307	12,609	3,389	2,174	24,270	2,398	97,974	3,709	14,395	16,228	134,704	42,283	33,184	75,467	74	896	3,315	10,425	10,075	11,920	36,631	—	—	50,612	345	22	13	
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelen Lantbrukssällskap	479	5,349	8,241	2,455	1,075	17,599	1,051	66,487	4,135	9,384	22,759	103,816	43,526	32,319	75,845	138	338	1,640	4,412	3,165	4,161	13,716	—	—	28,124	423	57	14	
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	725	13,478	13,530	3,513	1,649	32,895	1,009	94,810	3,403	14,651	26,100	139,973	86,230	26,312	112,542	50	300	1,713	5,848	9,874	4,530	22,265	—	—	123,340	233	1,211	15	
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	374	5,262	6,223	2,106	1,035	15,000	1,070	46,435	1,458	7,484	8,099	64,546	38,960	11,782	50,742	2,063	247	1,534	6,109	4,450	4,473	16,813	—	—	36,911	179	60	16	
17 Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap	206	7,313	8,620	1,415	816	18,370	291	63,900	1,020	9,055	11,485	85,751	52,705	23,023	75,728	24	34	572	2,539	2,444	1,409	6,998	—	—	53,869	92	11	17	
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	237	3,014	3,132	271	217	6,871	318	28,953	1,558	5,003	7,319	43,151	29,794	15,255	45,049	27	24	147	424	618	804	2,017	2	2	9,750	116	—	18	
19 Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållningssällskap	895	9,461	7,556	1,102	804	19,818	1,592	88,893	5,516	16,608	23,101	135,710	67,972	50,755	118,727	72	219	622	1,488	1,673	2,431	6,433	9,401	—	—	38,715	392	10	19
20 Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap	385	2,315	2,245	579	164	5,688	721	22,968	955	4,342	4,037	33,023	19,358	18,198	37,556	66	51	101	463	633	764	2,012	708	—	—	4,965	47	6	20
21 Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjoja Lantbrukssällskap	565	2,260	2,883	395	355	6,458	713	27,388	798	4,614	4,931	38,444	17,662	11,223	28,885	22	5	20	70	100	210	405	26,287	—	—	4,337	9	—	21
22 Lapin Maatalousseura — Lappmarkens Lantbrukssällskap	164	431	581	100	77	1,353	200	6,381	232	1,130	1,160	9,103	4,895	2,385	7,280	2	2	4	6	9	9	30	22,871	—	—	302	—	—	22

1) Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

Taululiite } N:o 4.
Tabellbilaga }

**Meijerien luku, omistajat, käyttövoima ja tuotanto vuonna 1928.
Mejeriernas antal, ägare, drivkraft och produktion år 1928.**

a) Läänittäin ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsvís.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Meijerien lukumäärä. Antal mejerier.	Yksityisiä henkilöitä tai yhtiöitä, jotka ostavat maitoa. Ensikatta personer eller bolag, vilka uppköpa mjölk.	Yksityisiä henkilöitä, jotka jalostavat omaa maitoa. Ensikatta personer, vilka förädla egen mjölk.	Ouuskuntia. Andelslag.	Käsivoima. Handkraft.	Häskraft.	Hevosvoima. Häskraft.	Valkovoima. Valkenkraft.	Höyry tai muu ei kässiä sisältävä voima. Ånga el. annan hárteke nämänd.	Valmistettu voita, kg. Tillverkat smör, kg.	Valmistetun juuston, kg. Tillverkat ost, kg.	Kuninka paljon maitoa keskimäärin 1 kg:aan voita. Hurru mycket mjölk i medeltal till 1 kg smör.	Kuninka monta päivää meijerit ovat olleet käynnissä. Antal dagar då mejerierna varit i gång.	Kuninka meijerit ovat olleet käynnissä. Antal dagar då mejerierna varit i gång.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	13	
Uudenmaan lääni — Nylands län	58	6	23	29	2				56	733,280	2,082,885	24.0	19,498	
Kaupungit — Städerna	3	—	1	2	—	—	—	—	3	409,935	9,972	24.3	1,095	
Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	6	—	5	1	—	—	—	—	6	51,028	205,000	23.6	2,181	
Lohjan kk. — Lojo hd	5	1	1	3	1	—	—	—	4	121,196	79,789	23.5	1,820	
Helsingin kk. — Helsinge hd	10	1	2	7	1	—	—	—	9	26,036	424,494	24.3	3,222	
Pernajan kk. — Pernå hd	34	4	14	16	—	—	—	—	34	125,085	1,363,630	23.7	11,180	
Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	127	9	14	104	2				125	7,359,864	1,076,933	23.3	42,347	
Kaupungit — Städerna	3	—	—	3	—	—	—	—	3	165,879	50,136	23.7	1,038	
Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	5	—	—	5	—	—	—	—	5	466,688	41,514	23.7	1,759	
Mynämäen kk. — Virmo hd	9	4	—	5	1	—	—	—	8	181,390	16,513	23.6	2,779	
Piikkiön kk. — Pikis hd	10	—	4	6	—	—	—	—	10	217,834	103,003	23.0	3,327	
Halikon kk. — Halikko hd	27	3	6	18	—	—	—	—	27	1,164,554	587,086	23.4	9,185	
Ulvilan kk. — Ulvsby hd	12	—	—	12	—	—	—	—	12	839,621	43,332	23.7	3,937	
Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	14	—	1	13	—	—	—	—	14	534,341	—	23.7	4,264	
Tyrvään kk. — Tyrvis hd	12	1	1	10	—	—	—	—	12	562,616	—	23.3	4,143	
Loimaan kk. — Loimijoki hd	21	1	1	19	—	—	—	—	21	2,030,328	235,349	23.0	7,269	
Maskun kk. — Masku hd	14	—	1	13	1	—	—	—	13	1,196,613	—	23.1	4,646	
Ahvenanmaan maakunta — Ålands landskap	13	1	—	12	1				12	418,144	8,500	23.3	3,584	
Hämeen lääni — Tavastehus län	68	7	9	52	2				65	2,640,957	301,103	23.2	20,704	
Kaupungit — Städerna	5	—	1	4	—	—	—	—	5	165,897	95,314	22.6	1,236	
Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	9	—	—	9	—	—	—	—	9	211,557	64,406	23.1	2,611	
Pirkkalan kk. — Birkala hd	5	—	—	5	—	—	—	—	5	246,795	—	23.3	1,652	
Tammelan kk. — Tammela hd	20	4	4	12	1	—	—	—	19	1,074,483	73,888	22.9	6,741	
Hauhon kk. — Hauho hd	8	—	1	7	—	—	—	—	8	345,950	41,974	23.6	2,579	
Jämsän kk. — Jämsä hd	11	1	2	8	1	—	—	—	9	295,155	12,221	23.6	3,015	
Hollolan kk. — Hollola hd	10	2	1	7	—	—	—	—	10	301,120	13,300	23.4	2,870	
Viipurin lääni — Viborgs län	55	1	6	48	26	6			23	1,035,324	446,633	22.9	13,462	
Kaupungit — Städerna	1	—	—	1	—	—	—	—	1	423,954	243,261	22.5	365	
Rannan kihlak. — Stranda härad	2	—	1	1	1	—	—	—	1	15,610	—	22.9	638	
Kymin kk. — Kymmene hd	6	1	1	4	—	—	—	—	6	54,823	200,106	23.5	2,032	
Lappeen kk. — Lappvesi hd	1	—	1	—	—	—	—	—	1	14,470	2,700	24.0	362	
Jääskien kk. — Jääskis hd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Äyräpään kk. — Äyräpää hd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Käkisalmen kk. — Keksholms hd	1	—	—	1	—	—	—	—	1	17,355	—	22.7	278	
Kurkijoen kk. — Kronoborgs hd	30	—	2	28	16	5	—	—	9	393,912	—	23.2	6,780	
Sortavalan kk. — Sordavala hd	10	—	1	9	7	1	—	—	2	93,916	—	23.4	1,888	
Salmin kk. — Salmis hd	4	—	—	4	2	—	—	—	2	21,284	566	23.0	1,119	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Lääni ja kihlakunta. Län och härad.													
Mikkelin lääni — S:t Michels län	28	4	—	24	2	5	—	21	787,720	168,827	23.0	7,495	
Kaupungit — Städerna	1	—	—	1	—	—	—	1	76,849	—	24.0	364	
Heinolan kihlak. — Heinola härad	11	3	—	8	—	—	—	11	372,675	130,374	23.0	2,885	
Mikkelin kk. — S:t Michels hd	3	—	—	3	—	—	—	3	53,816	—	23.8	1,025	
Juvan kk. — Jokkas hd	6	1	—	5	1	2	—	3	166,786	38,453	23.0	1,610	
Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	7	—	—	7	1	3	—	3	117,594	—	22.2	1,611	
Kuopion lääni — Kuopio län	59	2	1	56	1	7	1	50	2,071,066	56,595	23.7	12,296	
Kaupungit — Städerna	1	—	—	1	—	—	—	1	110,851	32,756	24.0	364	
Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi hd	5	—	—	5	—	2	—	3	252,908	—	23.6	1,098	
Ilomantsin kk. — Ilomants hd	6	—	—	6	—	1	—	5	65,455	—	23.2	912	
Liperin kk. — Libelits hd	15	—	1	14	—	3	1	11	289,582	—	23.9	2,817	
Iisalmen kk. — Idensalmi hd	12	—	—	12	—	—	—	12	798,205	17,644	23.7	2,601	
Kuopion kk. — Kuopio hd	12	1	—	11	1	1	—	10	235,220	6,195	23.5	2,541	
Rautalammin kk. — Rautalampi hd	8	1	—	7	—	—	—	8	318,845	—	24.0	1,963	
Vaasan lääni — Vasa län	152	1	9	142	15	1	2	134	4,535,216	187,401	23.9	42,068	
Kaupungit — Städerna	1	—	1	—	—	—	—	1	40,492	—	23.0	365	
Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	25	—	—	25	—	—	—	25	1,080,312	54,450	24.1	7,568	
Närpiön kk. — Närpes hd	14	—	—	14	—	—	—	14	487,895	—	23.7	3,800	
Korsholman kk. — Korsholms hd	20	1	4	15	—	—	—	20	668,483	132,951	24.0	6,211	
Lapuan kk. — Lappo hd	29	—	3	26	—	—	—	29	952,665	—	23.9	8,508	
Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	23	—	1	22	—	—	—	23	768,105	—	23.6	6,601	
Kuortaneen kk. — Kuortane hd	27	—	—	27	12	—	—	15	366,925	—	23.7	6,877	
Laukaan kk. — Laukas hd	2	—	—	2	—	—	—	2	21,405	—	22.4	665	
Viitasaaren kk. — Viitasaari hd	11	—	—	11	3	1	2	5	148,934	—	24.3	1,473	
Oulun lääni — Uleåborgs län	70	2	4	64	12	2	—	56	1,651,374	140,554	23.7	19,084	
Kaupungit — Städerna	4	—	—	4	—	—	—	4	118,382	—	25.5	1,447	
Oulun kihlak. — Uleå härad	18	2	—	15	8	1	—	9	527,252	140,554	23.5	5,027	
Saloisten kk. — Salo hd	24	—	3	21	1	1	—	22	476,224	—	23.5	6,989	
Haapajarven kk. — Haapajarvi hd	16	—	—	16	2	—	—	14	411,256	—	23.7	3,941	
Kajaanin kk. — Kajana hd	3	—	—	3	—	—	—	3	54,996	—	21.3	487	
Kemin kk. — Kemi hd	5	—	—	5	1	—	—	4	63,264	—	24.7	1,193	
Lapin kk. — Lappmarkens hd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Petsamon kk. — Petsamo hd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Valtakunta — Riket	630	33	66	531	63	21	4	542	21,232,945	4,469,431	23.5	180,538	

Taululiite } N:o 4.
Tabellbilaga }

b) Maanviljelysseurojen piireissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Meijerien lukumäärä. Antal mejerier.	Yksityisiä henkilöitä, jotka jalostavat omaa maitoa. Ensikida personer, vilka förädla egen mjölk.	Yksityisiä henkilöitä tai yhtiöitä, jotka ostavat maitoa. Enskilda personer eller bolag, vilka uppköpa mjölk.	Osmunkunta. Andelslag.	Käsi-voima. Hästkraft.	Hevosvoima. Hästkraft.	Vesivoima. Vattenkraft.	Höyry tai muu ei tässä luvussa mainittu. Ånga ell. annan här icke nämnd.	Valmistettu voika, kg. Tillverkat smör, kg.	Valmistettu juustoa, kg. Tillverkat ost, kg.	Kuinka paljon maitoa keskimäärin 1 kg:aan voika. Hur mycket mjölk i medeltal till 1 kg smör.	Kuinka monta päivää meijerit ovat olleet käynnissä. Antal dagar då mejeriena varit i gång.	13
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	29	4	14	11	—	—	—	29	43,542	1,236,031	24.5	9,515	
Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ¹⁾	32	2	11	19	2	—	—	30	285,048	1,102,204	23.5	10,656	
Suomen Talousseura ¹⁾ — Finska Hushållningssällskapet ¹⁾	25	5	2	18	1	—	—	24	650,917	187,591	23.6	7,612	
Lounais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	60	3	9	48	2	—	—	58	3,664,294	569,025	23.2	20,128	
Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap ..	52	2	3	47	—	—	—	52	3,296,918	278,681	23.4	17,153	
Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	30	4	5	21	1	—	—	29	1,539,414	115,862	23.2	10,015	
Hämeen-Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland-Satakunta Lantbrukssällskap	20	1	—	19	1	—	—	19	656,591	76,627	23.3	5,869	
Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	24	5	3	16	—	—	1	23	651,730	143,674	23.1	6,469	
Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	7	1	2	4	—	—	—	7	69,293	202,806	23.6	2,394	
Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap	3	—	1	2	1	—	—	2	32,965	—	22.8	916	
Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelens Lantbrukssällskap	44	—	3	41	25	6	—	13	509,112	566	23.2	9,787	
Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbrukssällskap	16	1	—	15	2	5	—	9	338,196	38,453	22.9	4,246	
Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	34	2	—	32	1	2	1	30	1,364,160	23,839	23.7	7,351	
Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelens Lantbrukssällskap	24	—	1	23	—	5	—	19	596,055	—	23.7	4,581	
Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	80	1	2	77	8	—	—	72	2,750,852	96,911	23.8	22,946	
Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	22	—	—	22	7	1	2	12	224,135	—	23.8	4,454	
Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap	36	—	6	30	—	—	—	36	1,241,812	90,490	24.1	10,679	

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Meijerien lukumäärä. Antal mejerier.	Yksityisiä henkilöitä, jotka jalostavat omaa maitoa. Einsidida personer, vilka för- ädla egen mjölk.	Yksityisiä henkilöitä tai yhdistiä, jotka ostavat maitoa. Einsidida personer eller bolag, vilka uppköpa mjölk.	Osmakunta, Andelslag.	Käsitöinä. Handkräft.	Hevosvoimia. Häskräft.	Västivoimia. Vätkräft.	Höyry tai muu ei kassä mahittu.	Ange ell. annan här leke nämnd.	Valmistettu voita, kg. Tillverkat smör, kg.	Valmistettu juustoa, kg. Tillverkat ost, kg.	Kuinka paljon maitoa keuh- märtin i kassan voita Huru myödet mjölk i medel- tal bill i kg smör.	Kuinka monta päivää meijerit ovat olleet käynnissä. Antal dagar då mejerterna varit i gång.	Antal dagar då mejerterna varit i gång.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Keski-Pohjanmaan Maanviljelys- seura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	20	—	1	19	—	1	—	19	413,721	—	23.3	5,664	—	—
Oulun läänin Talousseura — Uleä- borgs läns Hushållningssällskap	51	2	3	46	11	1	—	39	1,278,936	140,554	23.6	13,917	—	—
Kajaanin Maanviljelysseura — Ka- jana Lantbrukssällskap	3	—	—	3	—	—	—	3	54,996	—	21.3	487	—	—
Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssäll- skap	5	—	—	5	1	—	—	4	63,264	—	24.7	1,193	—	—
Lapin Maatalousseura — Lapp- märkens Lanthushållningssällskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Meijerierien henkilökunta vuonna 1928. — Mejeriernas arbetspersonal år 1928.

a) Läänittäin ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsvis.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Miehiä. — Mankön.						Naisia. — Kvinnkön.						Yhteensä. — Summa.						
	Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden vähllä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden vähllä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden vähllä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		
	Ehdollisen vuoden alkana keskim. I medeltal under förestående året.	Huhukunna 1 p:nä kuhivaa vuotta. Den 1 april under redogörelsetåret.	Ehdollisen vuoden alkana keskim. I medeltal under förestående året.	Huhukunna 1 p:nä kuhivaa vuotta. Den 1 april under redogörelsetåret.	Ehdollisen vuoden alkana keskim. I medeltal under förestående året.	Huhukunna 1 p:nä kuhivaa vuotta. Den 1 april under redogörelsetåret.	Ehdollisen vuoden alkana keskim. I medeltal under förestående året.	Huhukunna 1 p:nä kuhivaa vuotta. Den 1 april under redogörelsetåret.	Ehdollisen vuoden alkana keskim. I medeltal under förestående året.	Huhukunna 1 p:nä kuhivaa vuotta. Den 1 april under redogörelsetåret.	Ehdollisen vuoden alkana keskim. I medeltal under förestående året.	Huhukunna 1 p:nä kuhivaa vuotta. Den 1 april under redogörelsetåret.	Ehdollisen vuoden alkana keskim. I medeltal under förestående året.	Huhukunna 1 p:nä kuhivaa vuotta. Den 1 april under redogörelsetåret.	Ehdollisen vuoden alkana keskim. I medeltal under förestående året.	Huhukunna 1 p:nä kuhivaa vuotta. Den 1 april under redogörelsetåret.	Ehdollisen vuoden alkana keskim. I medeltal under förestående året.	Huhukunna 1 p:nä kuhivaa vuotta. Den 1 april under redogörelsetåret.	Ehdollisen vuoden alkana keskim. I medeltal under förestående året.
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	2	4	10	6	245	245	—	—	1	—	111	111	2	4	11	6	356	356	1
2 Kaupungit — Städerna	2	4	8	6	98	110	—	—	—	—	55	56	2	4	8	6	153	166	2
3 Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	—	—	—	—	13	13	—	—	—	—	7	5	—	—	—	—	20	18	3
4 Lohjan kihlak. — Lojo härad	—	—	—	—	9	7	—	—	—	—	15	14	—	—	—	—	24	21	4
5 Helsingin kihlak. — Helsinge härad	—	—	1	—	29	27	—	—	—	—	10	14	—	—	1	—	39	41	5
6 Pernajan kihlak. — Pernå härad	—	—	1	—	96	88	—	—	1	—	24	22	—	—	2	—	120	110	6
7 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	—	—	2	—	248	245	—	—	6	3	334	345	—	—	8	3	582	590	7
8 Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	16	16	—	—	—	—	25	24	—	—	—	—	41	40	8
9 Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	—	—	—	—	14	11	—	—	—	—	16	18	—	—	—	—	30	29	9
10 Mynämäen kihlak. — Virmo härad	—	—	—	—	5	6	—	—	—	—	13	15	—	—	—	—	18	21	10
11 Piikkiön kihlak. — Pikis härad	—	—	1	—	20	21	—	—	—	—	17	15	—	—	1	—	37	36	11
12 Halikon kihlak. — Halikko härad	—	—	1	—	70	64	—	—	2	—	49	54	—	—	3	—	119	118	12
13 Ulvilan kihlak. — Ulysby härad	—	—	—	—	21	18	—	—	1	1	38	38	—	—	1	1	59	56	13
14 Ikaalisten kihlak. — Ikaalis härad	—	—	—	—	13	17	—	—	1	—	30	32	—	—	1	—	43	49	14
15 Tyrvään kihlak. — Tyrvis härad	—	—	—	—	15	15	—	—	1	1	32	31	—	—	1	1	47	46	15
16 Loimaan kihlak. — Loimijoki härad	—	—	—	—	52	53	—	—	—	—	74	74	—	—	—	—	126	127	16
17 Maskun kihlak. — Masku härad	—	—	—	—	22	24	—	—	1	1	40	44	—	—	1	1	62	68	17
18 Ahvenanmaan maakunta — Ålands landskap	—	—	—	—	6	6	—	—	—	2	27	25	—	—	—	2	33	31	18
19 Hämeen lääni — Tavastehus län	—	—	1	1	111	122	—	—	2	1	195	214	—	—	3	2	306	336	19
20 Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	17	29	—	—	1	—	12	36	—	—	1	—	29	65	20
21 Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	—	—	—	—	9	10	—	—	—	—	24	23	—	—	—	—	33	33	21
22 Pirkkalan kihlak. — Birkala härad	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	18	15	—	—	—	—	25	22	22
23 Tammelan kihlak. — Tammela härad	—	—	1	1	33	28	—	—	—	—	68	68	—	—	1	1	101	96	23
24 Hauhon kihlak. — Hauho härad	—	—	—	—	14	15	—	—	1	1	20	21	—	—	—	—	34	36	24
25 Jämsän kihlak. — Jämsä härad	—	—	—	—	12	14	—	—	1	—	29	27	—	—	1	—	41	41	25
26 Hollolan kihlak. — Hollola härad	—	—	—	—	19	19	—	—	—	—	24	24	—	—	—	—	43	43	26
27 Viipurin lääni — Viborgs län	1	—	1	2	57	62	—	1	1	4	116	127	1	1	2	6	173	189	27
28 Kaupungit — Städerna	—	—	1	1	16	20	—	—	1	2	30	36	—	—	2	3	46	56	28
29 Rannan kihlak. — Stranda härad	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	3	5	29
30 Kymnän kihlak. — Kymmene härad	—	—	—	—	20	20	—	—	—	—	15	14	—	—	—	—	35	34	30
31 Lappeen kihlak. — Lappvesi härad	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	10	10	31
32 Jämsän kihlak. — Jämsä härad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
33 Äyräpään kihlak. — Äyräpää härad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
34 Käkisalmen kihlak. — Keksholms härad	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	3	2	34
35 Kurkijoen kihlak. — Kronoborgs härad	—	—	—	—	10	8	—	1	—	—	43	46	—	1	—	—	53	54	35
36 Sortavalan kihlak. — Sordavala härad	—	—	—	—	3	5	—	—	—	2	15	16	—	—	—	2	18	21	36
37 Salmien kihlak. — Salmis härad	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	4	6	—	—	—	—	5	7	37
38 Mikkelin lääni — St Michels län	1	—	1	1	41	45	—	1	—	1	65	65	2	—	2	1	106	110	38
39 Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	12	3	—	—	—	—	15	6	39
40 Heinolan kihlak. — Heinola härad	—	—	—	—	20	21	—	—	—	—	23	23	—	2	—	—	43	44	40
41 Mikkelin kihlak. — St Michels härad	—	—	1	—	4	7	—	—	—	—	10	10	—	—	1	—	14	17	41

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.		Miehiä. — Mankön.						
		Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väillä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		
		Edellisen vuoden alkuna keskim. I meitelä under föregående året.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Pedagogisest.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I meitelä under föregående året.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I meitelä under föregående året.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Den 1 april under redogörelset.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Den 1 april under redogörelset.
1	2	3	4	5	6	7		
1	Juvan kihlak. — Jokkas härad	—	—	—	—	9	9	
2	Rantasalmen kihlak. — Rantasalmi härad	—	—	—	1	5	5	
3	Kuopion lääni — Kuopio län.	—	—	—	—	93	86	
4	Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	12	10	
5	Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	—	—	—	—	7	6	
6	Ilomantsin kihlak. — Ilomants härad	—	—	1	—	3	6	
7	Liperin kihlak. — Libelits härad	—	—	—	—	21	17	
8	Iisalmen kihlak. — Idensalmi härad	—	—	—	1	24	24	
9	Kuopion kihlak. — Kuopio härad	—	—	—	—	17	15	
10	Rautalammin kihlak. — Rautalampi härad	—	—	—	—	9	8	
11	Vaasan lääni — Vasa län	—	—	—	—	154	148	
12	Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	3	1	
13	Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	—	—	—	—	25	22	
14	Närpiön kihlak. — Närpes härad	—	—	—	—	17	20	
15	Korsholman kihlak. — Korsholms härad	—	—	—	—	33	30	
16	Lapuan kihlak. — Lappo härad	—	—	—	—	32	23	
17	Pietarsaaren kihlak. — Pedersöre härad	—	—	—	—	22	25	
18	Kuortaneen kihlak. — Kuortane härad	—	—	—	—	14	18	
19	Laukaan kihlak. — Laukas härad	—	—	—	—	4	4	
20	Viitasaaren kihlak. — Viitasaari härad	—	—	—	—	4	5	
21	Oulun lääni — Uleåborgs län.	—	—	—	—	86	86	
22	Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	11	10	
23	Oulun kihlak. — Uleå härad	—	—	—	—	29	26	
24	Saloisten kihlak. — Salo härad	—	—	—	—	24	26	
25	Haapajarven kihlak. — Haapajarvi härad	—	—	—	—	13	16	
26	Kajaanin kihlak. — Kajana härad	—	—	—	—	4	4	
27	Kemin kihlak. — Kemi härad	—	—	—	—	5	4	
28	Lapin kihlak. — Lappmarkens härad	—	—	—	—	—	—	
29	Petsamon kihlak. — Petsamo härad	—	—	—	—	—	—	
30	Valtakunta — Riket	4	4	18	12	1,041	1,045	

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.		Naisia. — Kvinnkön.							Yhteensä. — Summa.						
		Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väillä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.			Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väillä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		
		Edellisen vuoden alkuna keskim. I meitelä under föregående året.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Pedagogisest.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I meitelä under föregående året.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I meitelä under föregående året.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Den 1 april under redogörelset.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I meitelä under föregående året.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I meitelä under föregående året.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I meitelä under föregående året.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Den 1 april under redogörelset.	Huhittuun 1 p:nä kuivava vuotaa. Den 1 april under redogörelset.
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1	Juvan kihlak. — Jokkas härad	—	—	—	—	8	15	—	—	—	—	—	—	17	24
2	Rantasalmen kihlak. — Rantasalmi härad	—	—	—	—	12	14	—	—	—	—	—	—	17	19
3	Kuopion lääni — Kuopio län.	—	—	—	—	4	3	146	142	—	—	—	—	5	4
4	Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	12	13	15	15	—	—	—	—	—	25
5	Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	—	—	—	—	7	6	14	14	—	—	—	—	—	21
6	Ilomantsin kihlak. — Ilomants härad	—	—	—	—	3	6	11	10	—	—	—	—	1	14
7	Liperin kihlak. — Libelits härad	—	—	—	—	21	17	—	—	—	—	—	—	—	49
8	Iisalmen kihlak. — Idensalmi härad	—	—	—	—	24	24	—	—	—	—	—	—	1	62
9	Kuopion kihlak. — Kuopio härad	—	—	—	—	17	15	—	—	—	—	—	—	2	43
10	Rautalammin kihlak. — Rautalampi härad	—	—	—	—	9	8	—	—	—	—	—	—	1	25
11	Vaasan lääni — Vasa län	—	—	—	—	154	148	—	—	—	—	—	—	1	6
12	Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	3	1	6	6	332	352	—	—	6	6
13	Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	—	—	—	—	25	22	—	—	—	—	—	—	—	4
14	Närpiön kihlak. — Närpes härad	—	—	—	—	17	20	—	—	—	—	—	—	—	67
15	Korsholman kihlak. — Korsholms härad	—	—	—	—	33	30	—	—	—	—	—	—	—	32
16	Lapuan kihlak. — Lappo härad	—	—	—	—	32	23	—	—	—	—	—	—	—	37
17	Pietarsaaren kihlak. — Pedersöre härad	—	—	—	—	22	25	—	—	—	—	—	—	—	53
18	Kuortaneen kihlak. — Kuortane härad	—	—	—	—	14	18	—	—	—	—	—	—	—	49
19	Laukaan kihlak. — Laukas härad	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	61
20	Viitasaaren kihlak. — Viitasaari härad	—	—	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	63
21	Oulun lääni — Uleåborgs län.	—	—	—	—	86	86	—	—	—	—	—	—	—	58
22	Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	11	10	—	—	—	—	—	—	—	3
23	Oulun kihlak. — Uleå härad	—	—	—	—	29	26	—	—	—	—	—	—	—	40
24	Saloisten kihlak. — Salo härad	—	—	—	—	24	26	—	—	—	—	—	—	—	5
25	Haapajarven kihlak. — Haapajarvi härad	—	—	—	—	13	16	—	—	—	—	—	—	—	16
26	Kajaanin kihlak. — Kajana härad	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	4
27	Kemin kihlak. — Kemi härad	—	—	—	—	5	4	—	—	—	—	—	—	—	6
28	Lapin kihlak. — Lappmarkens härad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
29	Petsamon kihlak. — Petsamo härad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
30	Valtakunta — Riket	4	4	18	12	1,041	1,045	1	2	25	23	1,486	1,545	5	6

b) Maanviljelysseurojen pitreissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

	Miehiiä. — Mankön.							Naisia. — Kvinnkön.						Yhteensä. — Summa.						
	Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.			Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		
	Edellisen vuoden alkavana keskim. I medal under föregående året.	Huhukkun 1 p:nä kuhuvaa vuotta. redogördesåret.	Huhukkun 1 p:nä alkavana keskim. I medal under föregående året.	Huhukkun 1 p:nä kuhuvaa vuotta. redogördesåret.	Huhukkun 1 p:nä alkavana keskim. I medal under föregående året.	Huhukkun 1 p:nä kuhuvaa vuotta. redogördesåret.	Huhukkun 1 p:nä alkavana keskim. I medal under föregående året.	Edellisen vuoden alkavana keskim. I medal under föregående året.	Huhukkun 1 p:nä kuhuvaa vuotta. redogördesåret.	Huhukkun 1 p:nä alkavana keskim. I medal under föregående året.	Huhukkun 1 p:nä kuhuvaa vuotta. redogördesåret.	Huhukkun 1 p:nä alkavana keskim. I medal under föregående året.	Edellisen vuoden alkavana keskim. I medal under föregående året.	Huhukkun 1 p:nä kuhuvaa vuotta. redogördesåret.	Huhukkun 1 p:nä alkavana keskim. I medal under föregående året.	Huhukkun 1 p:nä kuhuvaa vuotta. redogördesåret.	Huhukkun 1 p:nä alkavana keskim. I medal under föregående året.	Huhukkun 1 p:nä kuhuvaa vuotta. redogördesåret.	Huhukkun 1 p:nä alkavana keskim. I medal under föregående året.	
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura. ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	—	—	—	—	82	75	—	—	—	—	18	17	—	—	—	—	100	92	1	
2 Uudenmaan läänin Maanviljelysseura. ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ¹⁾	—	—	2	—	78	70	—	—	—	42	43	—	—	3	—	—	120	113	2	
3 Suomen Talousseura. ¹⁾ — Finska Hushällningssällskapet ¹⁾	—	—	—	—	21	21	—	—	—	47	43	—	—	—	—	2	68	64	3	
4 Lounais-Suomen Maanviljelysseura. ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	—	—	2	—	127	123	—	—	3	1	139	150	—	—	5	1	266	273	4	
5 Satakunnan Maanviljelysseura. — Satakunta Lantbrukssällskap	—	—	—	—	90	91	—	—	3	2	150	153	—	—	3	2	240	244	5	
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura. — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	—	—	1	1	49	47	—	—	1	91	96	—	—	1	2	—	140	143	6	
7 Hämeen-Satakunnan Maanviljelysseura. — Tavastland-Satakunta Lantbrukssällskap	—	—	—	—	23	25	—	—	—	57	54	—	—	—	—	—	80	79	7	
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura. — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	1	—	—	—	42	42	—	—	1	—	58	51	2	—	1	—	100	93	8	
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura. ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	—	—	—	1	25	25	—	—	—	—	20	19	—	—	—	1	45	44	9	
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura. — Viborgs läns Lantbrukssällskap	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	6	7	10	
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura. — Östra Karelen Lantbrukssällskap	1	—	—	—	14	14	—	—	1	—	62	68	1	1	—	2	76	82	11	
12 Mikkelin läänin Maanviljelysseura. — S:t Michels läns Lantbrukssällskap	—	—	1	1	18	21	—	—	—	—	30	39	—	—	2	1	48	60	12	
13 Kuopion Maanviljelysseura. — Kuopio Lantbrukssällskap	—	—	—	1	50	48	—	—	3	1	84	77	—	—	3	2	134	125	13	
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura. — Norra Karelen Lantbrukssällskap	—	—	1	—	31	28	—	—	1	2	49	50	—	—	2	2	80	78	14	
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura. — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	—	—	—	—	88	80	—	—	2	3	190	198	—	—	2	3	278	278	15	
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura. — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	—	—	—	—	11	12	—	—	—	2	1	34	39	—	—	2	1	45	51	16
17 Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura. — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap	—	—	—	—	41	41	—	—	1	—	81	84	—	1	—	—	122	125	17	
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura. — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	—	—	1	—	15	21	—	—	—	1	36	38	—	—	1	1	51	59	18	
19 Oulun läänin Talousseura. — Uleåborgs läns Hushällningssällskap	—	—	—	1	62	61	—	—	—	3	3	105	110	—	—	3	4	167	171	19
20 Kajaanin Maanviljelysseura. — Kajana Lantbrukssällskap	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	6	6	—	—	—	—	—	10	10	20
21 Perä-Pohjanmaan Maanviljelysseura. — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	11	13	21
22 Lapin Maatalousseura. — Lappmarkens Lantbrukssällskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

Taululiite }
Tabellbilaga } N:o 6.

Maanviljelystövöven palkat vuonna 1928. — Lantbruksarbetarnes löner år 1928.

a) Läänttätin ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsviis.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Vuospalkka. Årslön.				Päiväpalkka jalkapälvätyöstä: — Daglön för fotlagsverke:												Päiväpalkka hevospälvätyöstä: Daglön för hästlagsverke:			
	Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Kesällä. — Om sommaren.						Talvella. — Om vintern.						Kesällä. — Om somm.		Talvella. — Om vint.	
	Talon ruunassa I gärdens kost.		Talon ruunassa I gärdens kost.		Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Talon ruunassa. I gärdens kost.		Talon ruunassa. I gärdens kost.	
	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	5,176	8,965	3,288	5,922	24 33	36 54	12 82	20 23	18 84	30 —	10 42	17 16	51 29	74 43	46 17	70 94	1			
2 Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	5,200	8,525	3,400	5,983	25 —	36 11	12 22	19 —	20 13	29 22	10 13	16 75	57 14	75 56	47 14	70 56	2			
3 Loijan kk. — Lojo hd	4,738	8,500	3,413	6,267	24 75	39 38	12 63	19 75	18 75	31 63	9 88	15 50	48 33	76 25	45 83	73 75	3			
4 Helsingin kk. — Helsinge hd	5,617	9,400	3,361	5,911	25 30	38 30	14 20	22 —	19 —	30 50	11 70	19 10	55 71	78 75	49 17	76 43	4			
5 Pernajan kk. — Pernä hd	5,114	9,064	3,045	5,709	22 75	33 50	12 25	20 —	17 92	29 08	9 92	16 92	46 36	69 50	44 09	66 17	5			
6 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län	4,431	7,959	3,342	5,859	22 36	35 20	14 14	22 79	16 04	27 22	10 24	18 09	47 45	69 25	38 23	59 15	6			
7 Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	4,342	7,917	3,167	5,500	20 33	31 67	13 25	20 58	14 67	25 33	9 42	16 50	37 09	52 27	32 27	51 33	7			
8 Mynämäen kk. — Virmo hd	5,000	8,500	3,540	6,167	27 —	40 —	15 90	26 —	17 50	28 50	11 70	19 70	53 33	71 50	42 78	63 50	8			
9 Piikkion kk. — Pikiä hd	4,675	9,286	4,050	7,271	24 38	39 38	15 25	23 38	17 50	30 —	10 29	17 86	51 43	75 —	40 71	58 75	9			
10 Halikon kk. — Halikko hd	4,593	7,769	3,421	5,860	20 80	35 33	14 07	22 13	17 53	28 —	11 33	18 93	49 50	70 36	43 33	65 —	10			
11 Ulvilan kk. — Ulvsby hd	4,385	7,834	2,912	5,052	22 50	33 65	12 81	20 82	16 63	27 41	9 38	16 69	45 —	65 —	37 53	57 81	11			
12 Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	3,533	6,417	2,700	3,967	19 78	32 75	15 22	23 29	14 33	26 25	10 11	18 67	48 13	71 88	38 75	61 25	12			
13 Tyrvään kk. — Tyrvis hd	4,475	7,938	3,363	5,843	20 88	34 —	14 50	24 13	15 25	27 13	10 75	19 75	46 25	72 50	38 75	63 75	13			
14 Loimaan kk. — Loimijoki hd	4,415	7,755	3,377	5,778	20 15	33 23	13 38	22 15	14 15	25 46	9 69	18 —	47 69	70 77	36 67	55 42	14			
15 Maskun kk. — Masku hd	4,425	8,107	3,706	6,423	22 47	37 59	14 35	23 41	16 29	27 47	10 —	18 07	50 80	75 75	37 73	58 88	15			
16 Ahvenanmaan maakunta — Ålands land- skap	4,573	7,725	2,767	5,683	30 —	40 20	17 13	25 89	21 —	29 67	10 67	19 33	67 08	87 73	50 83	73 64	16			
17 Hämeen lääni — Tavastehus län	4,394	8,373	3,096	5,856	21 14	34 35	13 19	21 93	15 44	28 25	10 10	18 07	46 43	69 90	41 26	63 96	17			
18 Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	4,329	8,214	2,650	5,350	20 —	32 71	12 14	21 29	14 43	26 86	8 57	17 86	40 83	64 —	39 —	62 50	18			
19 Pirkkalan kk. — Birkala hd	4,730	9,200	3,360	6,189	22 82	37 27	15 45	25 —	16 82	30 —	11 09	19 09	55 —	79 09	44 29	69 09	19			
20 Tammelan kk. — Tammela hd	4,167	7,462	3,108	5,742	19 46	31 54	11 77	19 62	14 92	25 77	9 69	16 62	40 —	63 46	37 50	59 62	20			
21 Hauhon kk. — Hauho hd	4,220	8,420	3,180	5,722	21 80	34 90	12 40	20 30	15 70	29 50	9 80	17 40	46 30	72 —	42 30	67 50	21			
22 Jämsän kk. — Jämsä hd	4,128	7,788	2,811	5,617	21 67	34 44	13 78	23 33	16 —	29 11	10 78	19 25	46 25	68 33	38 57	56 88	22			
23 Hollolan kk. — Hollola hd	4,957	9,643	3,386	6,533	21 14	35 71	13 71	22 57	14 14	28 57	10 43	19 17	60 —	70 71	53 33	67 86	23			
24 Viipurin lääni — Viborgs län	4,380	8,305	2,280	5,140	27 67	40 58	15 66	25 16	18 26	30 95	10 07	19 09	55 55	80 72	43 40	68 55	24			
25 Rannan kihlak. — Stranda härad	4,371	7,400	2,129	5,000	29 29	43 57	15 71	25 71	18 57	32 86	10 —	18 57	55 —	84 29	40 —	70 71	25			
26 Kymin kk. — Kymmene hd	4,550	8,471	2,457	5,350	27 43	39 86	14 14	23 29	19 —	31 14	10 29	18 14	54 86	76 29	45 71	67 86	26			
27 Lappeen kk. — Lappvesi hd	4,450	8,200	2,443	4,925	22 86	35 83	13 14	21 83	15 —	27 50	7 71	17 —	50 —	73 33	40 71	64 17	27			
28 Jämsän kk. — Jämsä hd	4,388	8,183	2,263	5,067	30 —	42 14	16 25	25 71	18 75	30 71	10 —	18 57	53 57	80 —	44 17	70 —	28			
29 Äyräpään kk. — Äyräpää hd	4,543	8,750	2,357	5,020	26 43	40 71	17 14	27 43	18 29	30 71	11 86	21 67	62 —	85 83	47 —	69 17	29			
30 Käkisalmen kk. — Keksholms hd	4,100	7,367	2,171	4,883	28 57	40 71	16 71	26 14	20 —	32 57	10 71	21 14	53 57	80 —	41 43	67 14	30			
31 Kurkijoen kk. — Kronoborgs hd	3,800	7,750	2,020	5,067	29 —	41 —	15 —	24 60	19 —	31 —	9 60	19 20	54 —	78 —	39 —	63 —	31			
32 Sortavalan kk. — Sordavala hd	4,400	8,450	2,250	5,167	27 —	40 75	15 75	24 25	15 75	26 50	8 50	17 75	53 75	77 50	38 33	63 75	32			
33 Salmin kk. — Salmis hd	4,717	10,500	2,383	5,875	28 33	40 —	17 —	27 —	19 17	34 —	11 33	19 —	65 —	92 —	53 —	78 33	33			
34 Mikkelin lääni — S:t Michels län	4,025	7,371	2,352	4,721	21 68	34 21	12 64	21 75	14 —	25 64	7 89	16 04	42 14	62 79	37 39	61 43	34			
35 Heinolan kihlak. — Heinola härad	4,157	7,886	2,786	5,383	18 —	30 29	11 14	19 71	11 86	22 57	8 14	15 71	39 29	60 —	34 29	55 71	35			
36 Mikkelin kk. — S:t Michels hd	4,100	7,200	2,360	4,800	19 —	33 —	11 40	21 —	13 80	26 —	8 20	16 60	46 —	66 —	41 —	64 —	36			
37 Juvan kk. — Jokkas hd	4,114	7,600	2,136	4,793	24 —	37 14	13 —	24 —	16 14	28 57	8 —	17 14	43 57	63 57	39 —	65 —	37			
38 Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	3,811	6,889	2,178	4,113	24 22	35 67	14 22	22 —	14 11	25 56	7 44	15 11	41 11	61 67	37 78	61 67	38			

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Vuospalkka. Årslön.				Päiväpalkka jalkapäivätyöstä: — Daglön för fottdagsverke:												Päiväpalkka hevospäivätyöstä: Daglön för hästdagsverke:											
	Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Kesällä. — Om sommaren.				Talvella. — Om vintern.				Kesällä. — Om somm.				Talvella. — Om vint.											
	Talon ruusassa. I gårdens kost.		Talon ruusassa. I gårdens kost.		Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Talon ruusassa. I gårdens kost.		Talon ruusassa. I gårdens kost.		Talon ruusassa. I gårdens kost.		Talon ruusassa. I gårdens kost.									
	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.								
1 Kuopion lääni — Kuopio län	4,106	7,854	2,295	5,276	25	49	37	58	14	07	23	93	16	18	27	98	8	33	17	84	52	44	77	68	44	23	71	80
2 Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	4,220	8,375	2,180	5,300	28	40	43	—	15	60	28	60	18	40	32	40	8	—	17	50	54	—	86	—	50	—	79	—
3 Iomantsin kk. — Iomants hd	3,942	8,225	2,125	5,325	26	25	39	38	15	—	25	50	16	50	28	88	9	50	21	75	56	43	83	50	55	—	83	75
4 Liperin kk. — Libelits hd	4,770	8,683	2,340	5,800	25	80	39	30	14	50	24	30	16	30	29	—	7	90	17	40	53	33	80	—	41	67	72	22
5 Iisalmen kk. — Idensalmi hd	3,313	6,464	2,213	4,685	25	63	35	50	12	38	20	75	13	38	25	25	7	75	15	75	50	—	71	88	42	14	63	13
6 Kuopion kk. — Kuopio hd	4,388	7,888	2,500	5,214	25	25	35	88	14	63	23	38	16	—	27	13	9	25	17	50	53	75	78	13	43	75	69	38
7 Rautalammin kk. — Rautalampi hd	3,750	7,480	2,379	5,360	21	67	32	83	12	33	22	33	15	—	26	17	7	33	16	83	46	67	66	67	36	50	64	—
8 Vaasan lääni — Vasa län	4,215	7,439	2,601	4,972	26	—	38	47	14	95	24	84	18	16	29	83	10	45	18	74	52	37	73	03	44	31	65	27
9 Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	3,433	6,333	2,467	4,833	22	50	35	83	15	33	25	50	16	67	28	33	10	17	20	—	42	—	62	50	35	—	52	50
10 Närpiön kk. — Närpes hd	3,944	6,130	2,461	3,840	25	—	35	—	16	33	23	13	18	33	28	13	10	—	15	88	48	33	65	56	39	78	58	33
11 Korsholman kk. — Korsholms hd	3,964	5,500	2,791	4,000	28	75	43	50	18	75	28	50	32	78	20	83	13	70	23	13	55	—	72	78	46	50	62	78
12 Lapuan kk. — Lappo hd	4,530	7,600	3,009	5,200	30	09	43	44	19	45	30	50	20	—	32	22	12	45	22	50	58	33	78	33	45	—	66	25
13 Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	4,628	8,163	2,683	5,434	31	11	43	71	17	17	26	12	21	50	32	94	10	78	18	88	61	—	81	88	53	—	75	63
14 Kuortaneen kk. — Kuortane hd	3,842	7,317	2,217	4,767	21	75	34	50	13	50	21	80	13	08	25	60	8	42	16	—	51	25	74	17	41	67	62	08
15 Laukaan kk. — Laukas hd	4,713	8,450	2,613	5,267	20	33	32	44	12	11	20	67	15	78	27	56	8	56	16	89	45	56	68	33	43	33	68	33
16 Viitasaaren kk. — Viitasaari hd	4,188	7,800	2,413	5,260	21	25	30	67	12	25	21	14	13	38	27	57	8	75	17	57	45	71	68	33	40	—	65	—
17 Oulun lääni — Uleåborgs län	4,397	9,059	2,304	5,140	33	49	48	36	17	11	26	35	19	44	33	53	9	74	19	71	63	77	94	77	50	—	77	14
18 Oulun kihlak. — Uleå härad	5,121	10,100	2,528	5,490	32	50	46	92	17	94	28	—	15	83	28	85	9	59	19	83	63	—	92	50	46	43	72	—
19 Saloisten kk. — Salo hd	3,867	9,100	2,138	5,175	29	38	40	42	16	63	25	73	14	63	26	15	8	31	18	18	51	79	78	85	40	71	65	38
20 Haapajarven kk. — Haapajarvi hd	3,556	8,000	2,000	5,333	24	89	37	50	14	33	23	83	14	44	27	86	7	25	16	33	47	78	73	33	38	33	63	89
21 Kajaanin kk. — Kajana hd	4,180	10,494	2,060	4,667	33	20	48	75	15	10	22	80	36	50	9	60	19	25	68	89	100	—	60	—	60	—	83	75
22 Kemin kk. — Kemi hd	5,438	8,825	2,573	5,533	39	09	54	44	18	64	27	25	25	45	40	56	12	27	20	38	74	55	105	45	62	27	91	36
23 Lapin kk. — Lappmarkens hd	4,200	7,313	2,450	4,400	46	25	66	25	19	88	31	50	30	38	47	25	12	13	24	57	86	43	129	38	60	—	97	14
24 Valtakunta — Riket	4,389	8,119	2,752	5,467	25	64	38	23	14	83	23	71	17	32	29	22	9	89	18	29	52	45	75	96	43	32	66	79

Taululiite } N:o 6.
Tabellbilaga }

b) Maanviljelysseurojen pitreissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap	Vuospalkka. Årstön.				Päivä-palkka jalkapäivätyöstä: — Daglön för fotdagsverke:												Päiväpalkka hevospäivätyöstä: Daglön för hästdagsverke:												
	Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Kesällä. — Om sommaren.				Talvella. — Om vintern.								Kesällä. — Om somm.			Talvella. — Om vint.									
	Mk.	p.	Mk.	p.	Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Talon ruuassa. I gårdens kost.		Mk.	p.	Talon ruuassa. I egen kost.		Mk.	p.	Talon ruuassa. I gårdens kost.		Mk.	p.	
					Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.			Mk.	p.			Mk.	p.			
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	5,403	9,318	3,411	6,221	26	32	37	89	13	53	20	68	20	22	30	58	10	94	17	28	51	93	75	47	46	—	71	32	1
2 Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ¹⁾	5,103	8,810	3,243	5,800	22	57	35	48	11	81	19	24	17	62	29	38	9	81	16	86	50	—	72	05	46	25	69	94	2
3 Suomen Talousseura ¹⁾ — Finska Hushållningssällskapet ¹⁾	4,617	7,929	2,971	5,800	28	80	39	10	16	12	23	95	20	20	29	84	11	08	18	74	62	50	80	—	50	53	70	75	3
4 Lounais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	4,566	8,235	3,595	6,295	22	60	35	89	14	32	23	30	16	11	27	11	10	27	18	23	47	24	68	83	36	79	57	32	4
5 Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap	4,215	7,609	3,035	5,251	21	—	33	60	13	74	22	20	15	33	26	79	9	88	17	87	46	38	69	27	38	15	59	75	5
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	4,226	7,946	3,133	5,723	20	46	33	29	12	17	20	13	15	25	27	50	9	75	17	08	43	95	67	71	40	38	63	33	6
7 Hämeen—Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland—Satakunta Lantbrukssällskap	4,476	8,538	3,012	5,778	21	18	34	95	13	41	22	45	15	36	27	95	9	73	17	59	45	88	71	25	39	06	63	42	7
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	4,397	8,656	3,059	6,054	21	12	33	65	13	71	23	—	14	65	27	82	10	41	19	47	47	92	67	94	42	73	62	81	8
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	4,531	8,713	2,500	5,681	27	13	38	63	14	25	24	13	19	75	31	63	10	25	18	38	53	—	75	50	45	63	68	13	9
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap	4,409	8,018	2,253	4,962	27	50	40	94	15	85	25	50	17	74	30	72	9	91	19	27	54	66	80	97	42	32	68	39	10
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelen Lantbrukssällskap	4,206	8,700	2,235	5,245	28	12	40	50	15	88	25	31	18	71	31	31	10	29	19	19	57	35	82	19	43	67	68	53	11
12 Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbrukssällskap	4,018	7,200	2,216	4,536	22	55	35	27	13	—	22	32	14	50	26	36	7	82	16	09	42	95	63	18	38	55	62	73	12
13 Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	3,884	7,412	2,327	5,128	24	68	35	72	13	40	22	68	15	84	26	84	8	32	16	88	50	80	73	80	41	63	66	36	13
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelen Lantbrukssällskap	4,414	8,500	2,255	5,475	26	50	39	90	14	90	25	50	16	60	29	40	8	35	19	—	54	72	82	79	48	13	78	95	14
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	3,570	6,500	2,393	4,500	22	75	35	73	15	07	24	—	15	75	27	73	9	86	18	36	49	04	69	79	39	52	58	04	15
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	4,406	8,175	2,533	5,292	20	42	31	53	12	11	20	89	15	16	27	17	8	68	17	28	45	—	67	35	41	67	66	47	16
17 Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap	4,800	7,496	3,002	5,065	32	68	44	81	19	46	28	28	22	61	33	32	12	96	20	91	61	09	78	20	52	39	70	40	17
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	4,057	7,800	2,129	4,540	27	—	38	69	15	93	24	38	16	93	28	93	8	43	16	31	51	54	74	29	43	85	68	57	18
19 Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållningssällskap	4,271	9,490	2,295	5,595	30	03	43	—	16	74	26	85	15	23	27	93	8	78	19	08	56	47	85	29	42	88	68	94	19
20 Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap	4,180	10,494	2,060	4,667	33	20	48	75	15	10	27	13	22	80	36	50	9	60	19	25	68	89	100	—	60	—	83	75	20
21 Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap	5,438	8,825	2,573	5,533	39	09	54	44	18	64	27	25	25	45	40	56	12	27	20	38	74	55	105	45	62	27	91	36	21
22 Lapin Maatalousseura — Lappmarkens Lantbrukssällskap	4,200	7,313	2,450	4,400	46	25	66	25	19	88	31	50	30	38	47	25	12	13	24	57	86	43	129	38	60	—	97	14	22

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.